

ПОЛИТИКИН

4

динара

БРОЈ
1182

ЗАБАВНИК

23.8 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН
СТРИП

АЈВАНХО

Ripley

Веровати или не!

НЕВЕСТА И МЛАДОЖЕЊА

ИЗ ИНДИЈСКОГ ПЛЕМЕНА
ХОС
СМАТРАЈУ СЕ ВЕНЧАНИМ
КАД ИСПИЈУ ПО ЧАШУ ЧАЗА
ЈЕДНО ДРУГОМ ИЗ
РУКЕ.

ДАНШЊИ • ЗАТВОР

У АХМАДАБАДУ, У ИНДИЈИ,
САГРАДИО ЈЕ 1637. ГОДИНЕ
ВИЦЕКРАЉ ЗА СВОЈУ ЖЕНУ
КАО СИМВОЛ
ЉУБАВИ И СЛОГЕ.

Тријач

СВОГ ДЕДЕ,
СТАР ПРЕКО 100
ГОДИНА, И ДАНАС
УПОТРЕБАВА
СКОТ АДАМС
ИЗ
ЛОНДОНА.

ДОКТОР ХАНС ГАДОВ

(1855-1928)
ПРОФЕСОР ОРНИТОЛОГИЈЕ НА
УНИВЕРЗИТЕТУ У КЕМБРИЏУ,
ДА БИ ОТКРИО ЗАШТО ПТИЦЕ
ВИШЕ ВОЛЕ ОДРЕБЕНЕ ВРСТЕ
ГУСЕНИЦА,
ПОЈЕО ЈЕ НЕКОЛИКО ХИЉАДА
РАЗНИХ ГУСЕНИЦА.

КЉУЧ ПАЛАТЕ СТРОЦИ

У ФИРЕНЦИ,
ИТАЛИЈА,
КУПИО ЈЕ БАРОН
АДОЛФ РОТШИЛД
ЗА СВОЈУ РАВНУ ОНОЈ
КОЈА ЈЕ 1533. УТРОШЕНА ЗА
ПОДИЗАЊЕ ЧИТАВЕ ГРАЂЕВИНЕ.

ФРАНСИСКО ХОЗЕ ДЕ КАЛДАС

ПРИРОДЊАК И БОРАЦ
ЗА НЕЗАВИСНОСТ КОЛУМБИЈЕ,
ЧИЈЕ ПРЕЗИМЕ „CALDAS“
ЗНАЧИ „ТОПЛА ВОДА“,
ОТКРИО ЈЕ МЕТОД ЗА
УТВРЂИВАЊЕ
ВИСИНЕ ПЛАНИНА
ПОМОКУ ТОПЛЕ ВОДЕ,
ОДНОСНО ОДНОСА
ИЗМЕЂУ НАДМОРСКЕ
ВИСИНЕ И ТАЧКЕ
КЉУЧАЊА ВОДЕ.

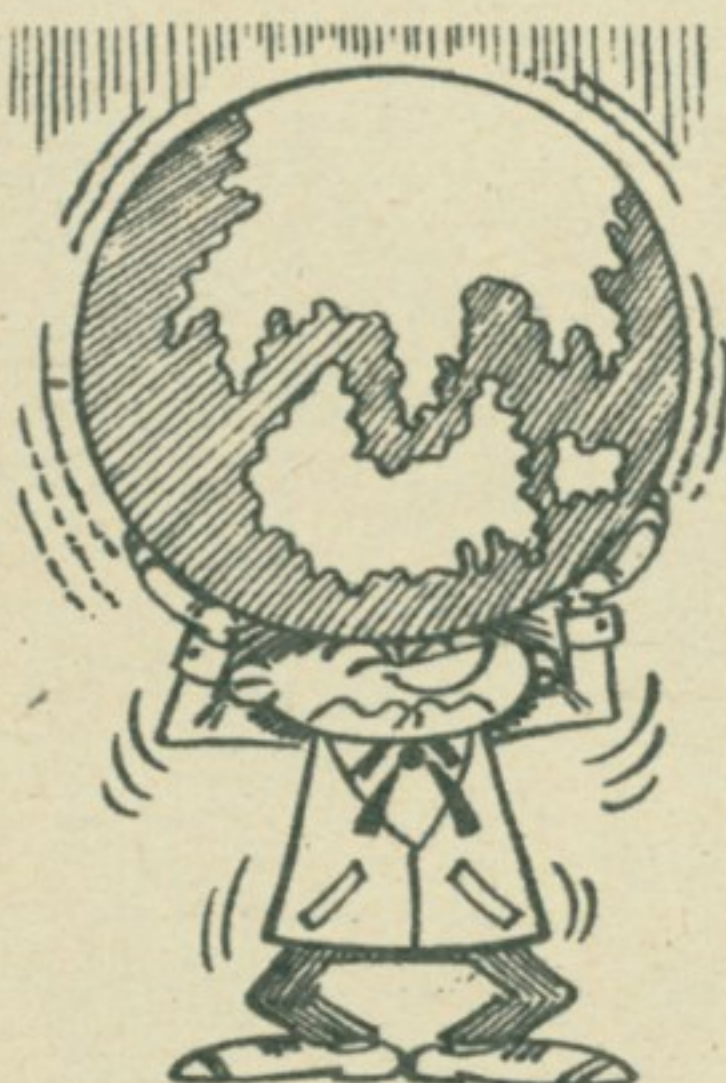

ЦИТО
ПИТОМА
ВРАНА
ФЛОРЕ
ВИВЕР ИЗ
ЧЕТЕНУГЕ (САД)
БУДИ СВОЈУ
ГОСПОДАРИЦУ
УЗВИКОМ
„МАМА“.

1182/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● Земља је тешка око 59 три-
лиона тона.

● према мишљењу др Курта Мен-
делсона, стручњака лаборатори-
је Кларендон у Оксфорду, пира-

миде у Египту нису градили ро-
бови и оне нису биле гробнице
фараона. Овај египтолог тврди
да је египатска држава ове ра-
дове предузимала да би сваке го-

дине у време кад је Нил плавио
запослила многобројне земљорад-
нике. Теорија доктора Менделсо-
на можда објашњава зашто има
више пирамида него што је било
фараона.

● једна енглеска фирма пре
извесног времена направила је
специјалан кофер за новац. Ко-
фер се помоћу нарочитог каиша

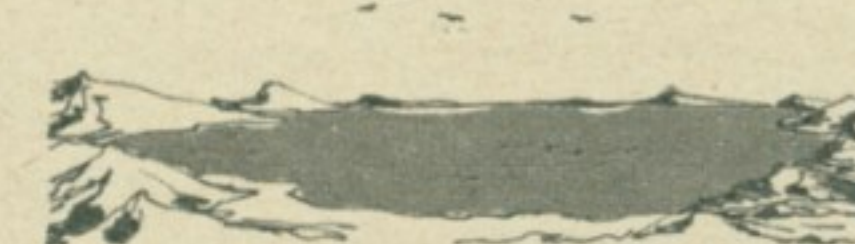

причвршћује за руку онога који
га носи и у случају да неко по-
куша да отме кофер тај каиш се
растегне и из њега излази дим
од кога нападач у тренутку об-
невиди.

● Египћани су употребљавали
миришљаве кремове још пре
3000 година. Вазе са овим кре-
мовима, које су налажене у ста-
рим египатским гробницама, и
после толико векова још су ми-
рисале.

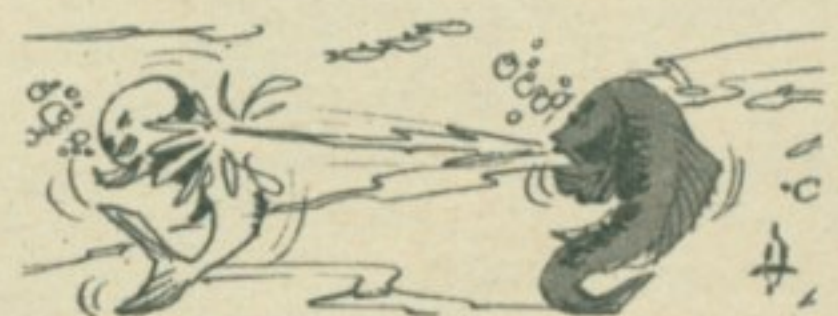

● Велика језера у Северној А-
мерици садрже више од поло-
вине слатке воде на свету.

● стрелац-риба први пут је
привукла пажњу научника 1764.
године. Међутим, тек 1926. го-
дине два истакнута америчка

ихтиолога, др Џорџ Мајерс и
др Хју Смит, открили су начин
на који стрелац избацује своје
водене „пројектиле“. На горњем

делу уста налази се уздужни
жлеб који, када риба уз њега
приљуби језик, делује на сли-
чан начин као горњи део пуш-
чане цеви. Стезањем шкржних
поклопаца стрелац може да из-
баци неколико млазића воде
један за другим, и то у веома
кратким размацима. Четири вр-
сте рибе-стрелац, које су по из-
гледу сличне, срећу се у разним
деловима индоаустралијског под-
ручја. Најчешћа и истовремено
најомиљенија врста међу аква-
ристима је *toxotes jaculatrix*.

● име дечје игре фоте долази
од француске речи фот (la
faute) што значи грешка.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ЧЕТА
ПОЛИТИКИНОГ
ЗАБАВНИКА
НА
РАДНОЈ
АКЦИЈИ

БЕОГРАД-БАР

ЗНАЈУ ВИ ОД СВОЈИХ ВРЦ

НАЈТЕЖА И НАЈЛЕПША — У целој Европи нема пруге као што је Београд — Бар! Дугачка је 467 км, а има 254 тунела и 234 моста! На неким деоницама 70 одсто пруге чине тунели. Мала ријека код Титограда највиши је мост у Европи, уздиже се 200 м изнад терена! Пругу граде готово сва предузећа из земље, многа из иностранства и — омладинске бригаде. Пионери Политикиног забавника имају своју чету која је добила важан задатак да уреди омладинско насеље. Они раде одлично, пребацују норму, али нису задовољни. Кад год сретну команданта насеља шумарског инжењера Илију Тицу, питају га: Кад ћемо ми на трасу? И, успели су — радом су доказали да и пионери могу да изађу на пругу и помогну омладинцима.

МИ СА ЈАБУКЕ — Чета Политикиног забавника на радној акцији пруга Београд — Бар носи име народног хероја Бошка Бухе који је 1943. јуначки погинуо овде на Јабуци. Споменик најпознатијем пионир-бомбашу подигнут је на брегу изнад омладинског насеља „Јабука“ по идеји ученице Јадранке Берић из Горњег Милановца. Сваког дана бригадири оду до споменика да заставом поздраве свог друга, да му певају, рецитују, причају. Они су овде стигли са девет разних бригада из наше три републике и ниједна се није пожала што их је повела. — Без њих код нас не би било тако лепо и весело — каже командант насеља. — И сигуран сам да ће, кад се врате, знати више од својих вршњака!

ЧЕТИРИ ХАРМОНИКЕ — Ако знаш да свираш или певаш, на акцији те изузетно цене. У чети Политикиног забавника има четири хармоникаша: Горан Деспотовић из Модриче (на фотографији), Београђанин Небојша Тошић-Тоша, Дарко Смиљковић из Трстеника и Илија Трајковић из Опова. Најбољи певачи су Ана Ковачевић из Титовог Ужица, Рамо Мехмети из урошевачке бригаде „Мухарем Шемседини“, и Дарко Смиљковић. Сви заједно најлепше певају: „Кад си срећан и кад желиш с неким делић' срећу ту...“ и „Не плачи, мајко!“ Готово сваки пионир или рецитује, или црта, или глуми. Од осталих секција овде су најпосећенији фото-курс, радио-курс и чудо клуб.

ЛЕПШЕ ОД МОРА — Тај четвртак памтиће сви из чете Политикиног забавника. Поред насеља „Јабука“ пролазили су колима родитељи Снежане Симић и Љиљане Живановић на путу за море. Било им је жао да и оне не оду на летовање, па су сврагли да их поведу. Али, девојчице нису желеле. Заплакале су а са њима цела чета. Брисали су сузе Небојша из Трстеника, мали Дарко, близанци Ана и Саша Ковачевић... Попустиле су прво маме, а затим и очеви. — Ма, какво море! — каже Снежана. — Оваквог другарства нигде нема! — Она лубеница коју је неком донела мама остала је нетакнута. Јер, ко може да подели једну лубеницу на тридесет и три парчета?

ИШЕ ЊАКА

ОМЛАДИНЦИ У НАСЕ-
ЉУ „ЈАБУКА“ ТВРДЕ: ДА
НИЈЕ ЗАБАВНИКОВЕ ЧЕ-
ТЕ НЕ БИ НАМ БИЛО
ОВАКО ЛЕПО!

JEG SKULLE ØNSKE
AT NOE LIGNENOE
VAR MULIG OGSÅ
I NORGE.

5 **НОРВЕЖАНИ СУ ИЗЕНАЂЕНИ** — Арлинг Лајсланд има 22 године и стигао је на радну акцију Београд — Бар из далеке Скандинавије! Заједно с двадесетак својих другова Норвежана он ради у саставу интернационалне бригаде „Владимир Ролозић“. О Југославији је и пре доста знао: његова мајка била је за време рата истакнути члан Покрета отпора и много пута ризикувала живот да би помогла нашим интернирцима. Ипак, Арлинга је Југославија доста изненадила. — Кад је поред нас у строју прошла група деце скандирајући „Нор-ге, Нор-ге“, ми смо били зачуђени. За мене је ово нешто сасвим ново! Волео бих да се овако нешто организује у Норвешкој.

6 **ЗЕЛЕНО, ЗЕЛЕНО!** — Јабука се налази на граници између Србије и Црне Горе. Велико омладинско насеље, подигнуто овде пре неколико година, има све што треба: 12 барака-спавоница, кухињу и трпезарију, друштвене просторије, кошаркашко и одбојкашко игралиште. Надморска висина износи 1200 метара, терен је валовит, покривен непрегледним зеленим пашњацима и боровима. Пионири Забавника спавају одмах поред насеља, у дому Бошко Буха. Зграда је изванредно уређена а терен око ње већи и лепши од иједног парка. О томе воде рачуна пионири. Уместо „Не бацај отпатке!“, они вам овде поручују: „Са цвећем смо лепши“, „Зелено, волим те, зелено!“, „За вашу пажњу — цветни поздрав!“

7 **ЦИПЕЛЕ БРОЈ 32** — Данас заставу подиже најмлађи бригадир на прузи Београд — Бар. То је Дарко Смиљковић из Грабовца код Трстеника. Он има 10 година а висок је 135 цм, тежак 36 кг и једва су му пронашли ципеле број 32! Одлучио се да дође на радну акцију јер му је отац о томе причао. У чети „Бошко Буха“ проглашен је за једног од најбољих певача. Није ни чудо: до сада је већ два пута наступао на телевизији у емисији Знање-имање с песмом „Златиборе, шири своје гране...“ — Овде сам носио воду бригади „Миодраг Чајетинац-Чајка“ — каже Дарко — и мислим, можда сам заслужан за један метар пруге. Желим да једног дана будем ударник и да се провозам овом пругом.

8 **НЕЛЕ ИЗ ТРСТЕНИКА** — На радној акцији забавниковци су се показали добри другови. Ипак, најбољи од свих је Небојша-Неле Вукмировић из Трстеника. По чему? Уме да ради и ћути, не прави се важан, увек је весео, у свему учествује, не зна се ко га више воли — дечаки или девојчице. Ништа му није тешко и није забележено да се на неког наљутио. Ни кад су му минирали кревет, ни кад су га намазали пастом за зубе док је спавао. — Не знам зашто су баш мене изабрали — каже Неле. — Овде има много другарства, али то се не препричава. Најтеже ће ми бити да се растанемо. — Али, памтићу их увек и опет ћу доћи на акцију, ма где била у нашој земљи.

Текст: В. Смиљанић Снимци: З. Басоровић

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н.ЛЕКИЋ

Л.СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО
ПОВЕРЉИВО

ЗАПАЛИТЕ У СВА-
КОЈ КУКИ НА ОГЊИ-
ШТИМА СТАРЕ КРПЕ
А ДОБРО ЗАТВОРИ-
ТЕ ВРАТА И ПРОЗО-
РЕ!

НИСУ ИЗДРЖАЛИ
ДИМ И СМРАД!

ОВО ЈЕ КАО
НЕКИ ХЕМИЈСКИ
РАТ!

УПОМОК!

КХ!
КХ!

ГУШИМ
СЕ!

КХ!
КХ!

КХ!

ИЗ СКРОВИ-
ШТА ЈЕ ИСТЕ-
РАНО 36
ШПИЈУНА!

ОСТА-
ЈУ НАМ
ЈОШ
48!

НЕ ЗНАМ
КАКО ДА
ОТКРИЈЕМО
ОСТАЛЕ!

ЊИХОВОГ ШЕФА СИ-
ГУРНО ЋЕ НЕРВИРАТИ
ШТО СМО МУ ПОХВАТА-
ЛИ ВЕЏИНУ АГЕНАТА.
САД ТРЕБА ЧЕКАТИ
ДА ОН НАПРАВИ
ПОГРЕШАН
КОРАК!

ОТВОРИЋЕ-
МО ЧЕТВО-
РЕ ОЧИ!

ПРОЛАЗ, МО-
ЛИМ! МИ СМО
ИЗ УПРАВЕ ВО-
ДОВОДА И
КАНАЛИЗА-
ЦИЈЕ!

ПА МИ У
САРМАТИЈИ
НЕМАМО ВОДО-
ВОД И КАНА-
ЛИЗАЦИЈУ. ЈОШ
ЈЕ У ФАЗИ
ПРЕДНА-
ЦРТА.

ТО СУ ОНИ!
ПУСТИМО
ИХ ДА РАДЕ,
МОЖДА ЋЕ
НАС ДОВЕ-
СТИ ДО ШПИ-
ЈУНСКЕ
ЦЕНТРА-
ЛЕ!

ГОТОВО ЈЕ!
РАЧУН ЋЕ ВАМ
ИСПОСТАВИТИ
УПРАВА!

НЕ ПУ-
ШТАЈТЕ
ВОДУ
ДОК МАЈ-
СТОРИ НЕ
ОДУ!

ДА ВИДИМО
ШТА СУ ИНС-
ТАЛИРАЛИ!

УЋИМО ОПРЕЗ-
НО... КО ЗНА КА-
КВУ СУ ЗАМКУ
ПОСТАВИЛИ!

ШТА ЈЕ
ОВО?

ЧАМАЦ?

ШЕФЕ,
ИНСТАЛИРАЛИ
СМО ПРИСЛУШ-
НУ СПРАВУ!

ПССТ! ОДАВДЕ
СЕ ЧУЈУ НЕКИ
ГЛАСОВИ!

У РЕДУ,
МОМЦИ! САД
МОЖЕМО ДА
ЧУЈЕМО СВЕ ШТО
СЕ У ДВОРУ
ГОВОРИ!

ОВО ЈЕ ОЛУК ЗА
ПРИСЛУШКИВАЊЕ.
ЗНАМ КАКО
ЋЕМО ИМ
ДОСКОЧИ-
ТИ!

ВЕЛИКИ СТРАХ

НЕ ПЛАШИ СЕ, МАЛИ!

Д о тог дана, марта или априла 1963. године, да-тума се више не сећам, никад нисам летео авионом. Једноставно нисам имао прилике за то, јер сам живео са родитељима у малој вароши Убу код Београда. Ту ме је Миљан Миљанић и запазио на једној утакмици пионирских тимова Уба и Црвене звезде. Вероватно му се мој начин играња до-пао па ме је из Уба одвео у Црвену звезду. Моја ве-лика жеља да играм у „пра-вом“ фудбалском клубу се остварила. Тек сам био „ис-кочио“ из кратких пантало-на, а већ сам се нашао по-ред Драгослава Шекуларца -Шекија, Лазара Тасића-Таскета, Владимира Дурко-вића-Дурета и других мај-стора фудбала чија су име-на деца изговарала са усхи-ћењем.

МОТОР ЈЕ МОТОР...

Једва да сам био напунио седамнаест година кад сам заиграо за први тим Звезде. Напредовао сам „преко реда“. Мојој срећи није би-ло краја!

После неколико одигра-них утакмица већ сам по-стао стални члан прве еки-пе. А онда је дошла међу-народна утакмица са Јуве-тусом која је требало да се одигра у Торину.

У Торину смо путовали авионом. Састанак играча био је заказан на аеродру-му „Београд“. У договорено време сви смо били на окуп-пу.

Док смо чекали полетање

**ПЛАМЕН НА КРИЛУ ПОСТАЈАО ЈЕ
СВЕ ВЕЋИ. ЗАГЊУРИО САМ ЛИ-
ЦЕ У ШАКЕ: ТО ЈЕ, ЗНАЧИ, КРАЈ...**

авиона почео сам нервозно да се шетам по пристани-шној згради. Шта ако мо-тори авиона откажу у ваз-духу? — пролазило ми је кроз главу... Мотор је мо-тор, и он може да се поквар-и!

Шеки је приметио моју первозу. Одмах ме је „узео под своје“. У ствари, Шеки је у свакодневном животу био онакав какав је био на игралишту: шерет, безбри-жан али и добар друг.

— Мали, немој да се пла-шиш! — пришао ми је и потапшао ме по рамену. — Ништа ти се неће догодити, осим што можеш да поги-неш! Али и од тога ћеш имати вајдицу: све новине ће објавити твоју слику!

Шеки се шалио, али ме-ни није било до шале: уми-рао сам од страха.

Ноге су ми клецале кад сам улазио у авион а утро-

ба подизала док је узлетао. Седео сам на седишту сам: нисам желео да ико приме-ти мој страх. Знојио сам се као у сауни. Откопчао сам оковратник кошуље.

Сметало ми је што су остали били весели. Док су једни певали други су кар-тама прекраћивали досаду. Ипак сам успео некако да задремам. То и није био сан већ више жеља да се искључим из стварности.

ИЗГИНУЋЕМО, ЉУДИ!

Изненада, авион се затре-сао: као да је ударио у не-видљив зид. Одмах затим почео је да пропада. Пре-стравио сам се. Знао сам из прича да авион пропада кад наиђе на безваздушни простор али кад човек тако нешто први пут доживи тек

живео безброј пута: као што видиш — жив сам!

Дурковић ме је мало сми-рио. Али само за тренутак јер је продоран узвик цен-тарфора Селимира Мило-шевића поново пробудио у мени страх, овога пута још већи.

— Људи, ватра на крилу авиона! Па, авион гори! Из-гинућемо!

Сви су поскакали са сво-јих седишта. Настала је па-ника. Стјуардеса је покуша-ла да нас смири. Можда се и она уплашила али се то на њој није примећивало. С нама у авиону били су још неки путници за Торину. Жене су почеле да плачу. Уплашени повици надја-чали су глас стјуардесе.

СВЕ ЈЕ У ЈАСТУКУ

Загњурио сам лице међу шаке. Трудио сам се ништа да не чујем. Да ли се неко шалио или је мислио оз-биљно, тек до мене је допро мушки глас:

— Моја деца! Остаће си-рочићи! Ако неко остане жив нека поведе рачуна о њима!

Пламен на крилу постао је све већи. Сви смо га ви-дели. Видео га је и Шеки, али је почео да прави ви-цеове.

— Другари, говорите где сте код куће сакрили но-вац! Требаће ми! Мени се ништа неће догодити!

Знао сам да је и Лаза Тасић весељак, али да ће се и у оваквим тренуцима шалити... Био је ожењен, породичан човек. Прихва-тио је разговор са Шеки-јем.

— Шеки, брате, све што имам налази се у јастуку на кревету у брачној соби! Реци то мојој жени, она за то не зна! То ми је „црни фонд!“

Људи кукају, а они се шале. Касније, када сам о томе размишљао, схватио сам да су се и они уплаши-ли, али су на свој начин, кроз шалу, покушали да се ослободе страха.

Неизвесност, паника и страх владали су у авиону скоро пола часа. Било је и таквих који су се за то вре-ме опраштали једни од дру-гих дубоко убеђени да је несрећа неизбежна. А онда, на нашу велику срећу, ави-он се умирио и наставио нормално да лети.

Завладала је гробна ти-шина. Нико није веровао у овакав преокрет. Ватра на десном крилу више се није видела. Спасени смо! Чу-дно је то: кад очекујете смрт а она вас мимоиђе о-сећате се беспомоћно као дете. Не можете ни гласа да пустите.

Када је у Торину авион слетео и зауставио се пред пристанишном зградом сви смо одахнули. Приликом изласка из авиона корачао сам као да сам тек научио да ходам. Пилот нам је об-јаснио да авион није горео већ је такав утисак створио олујни облак у који је ави-он упао. Није хтео ништа нише да нам каже. Или ни-је смео.

Драган Џајић

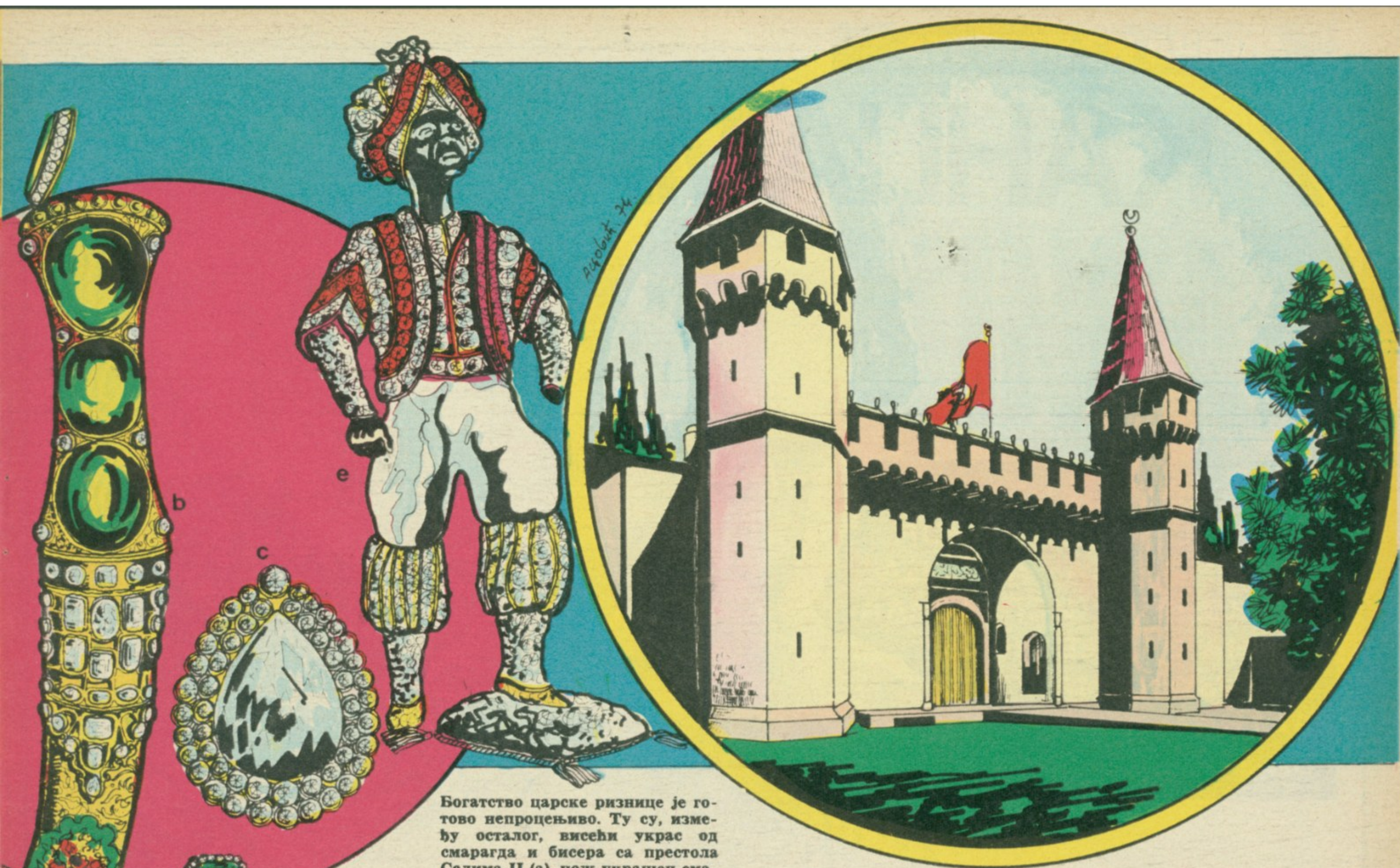

ТАРКОВИ БАЗЕНИ И
ВРТОВИ ШЕДРОВАНИ

ВЕЛИКИ САРАЈ

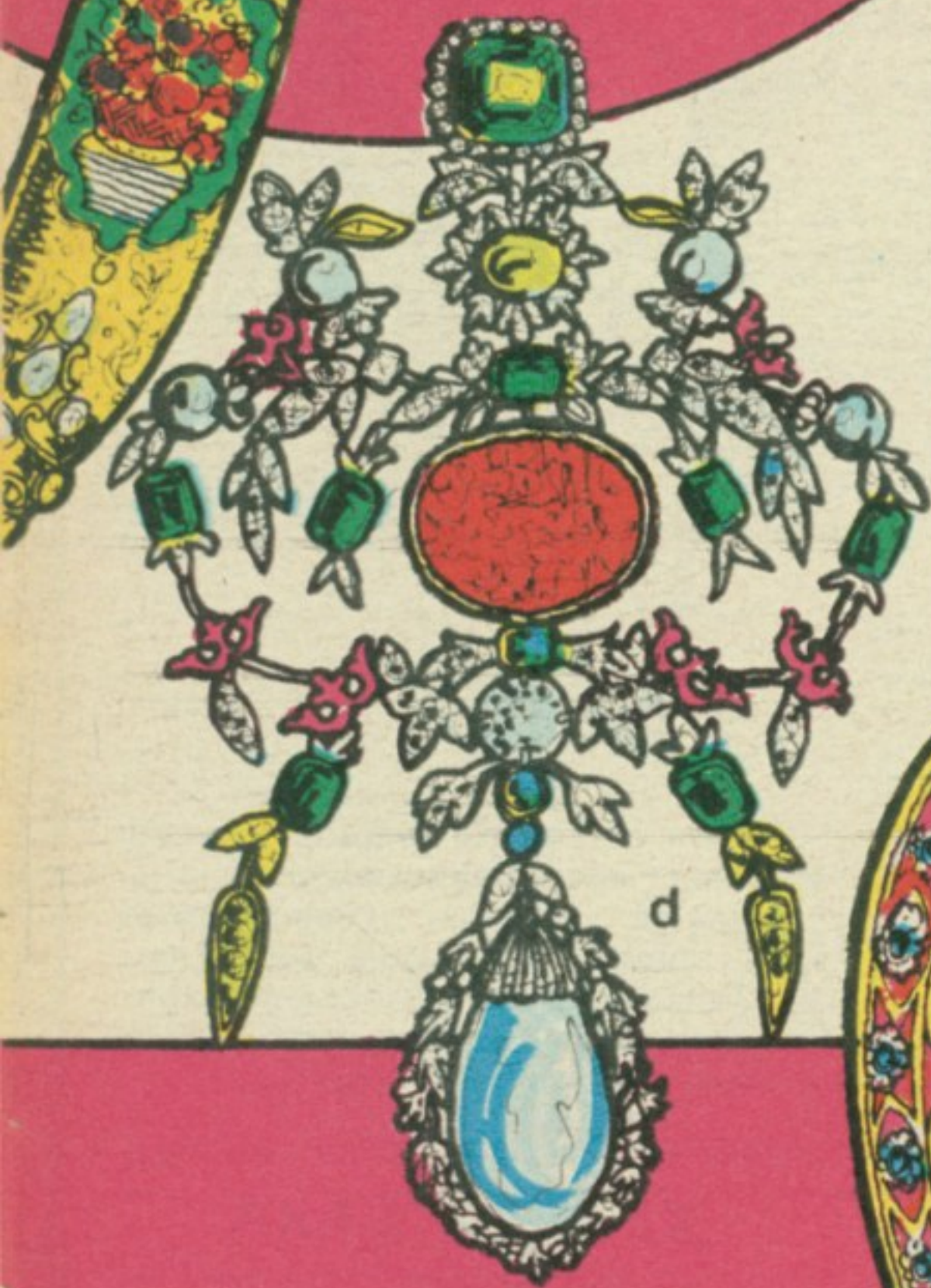

Сулејман Величанствени, син султана Селима I и султаније Хифсе-Хатун. Турски историчари називали су га Законодавцем, а западни писци прогласили Величанственим.

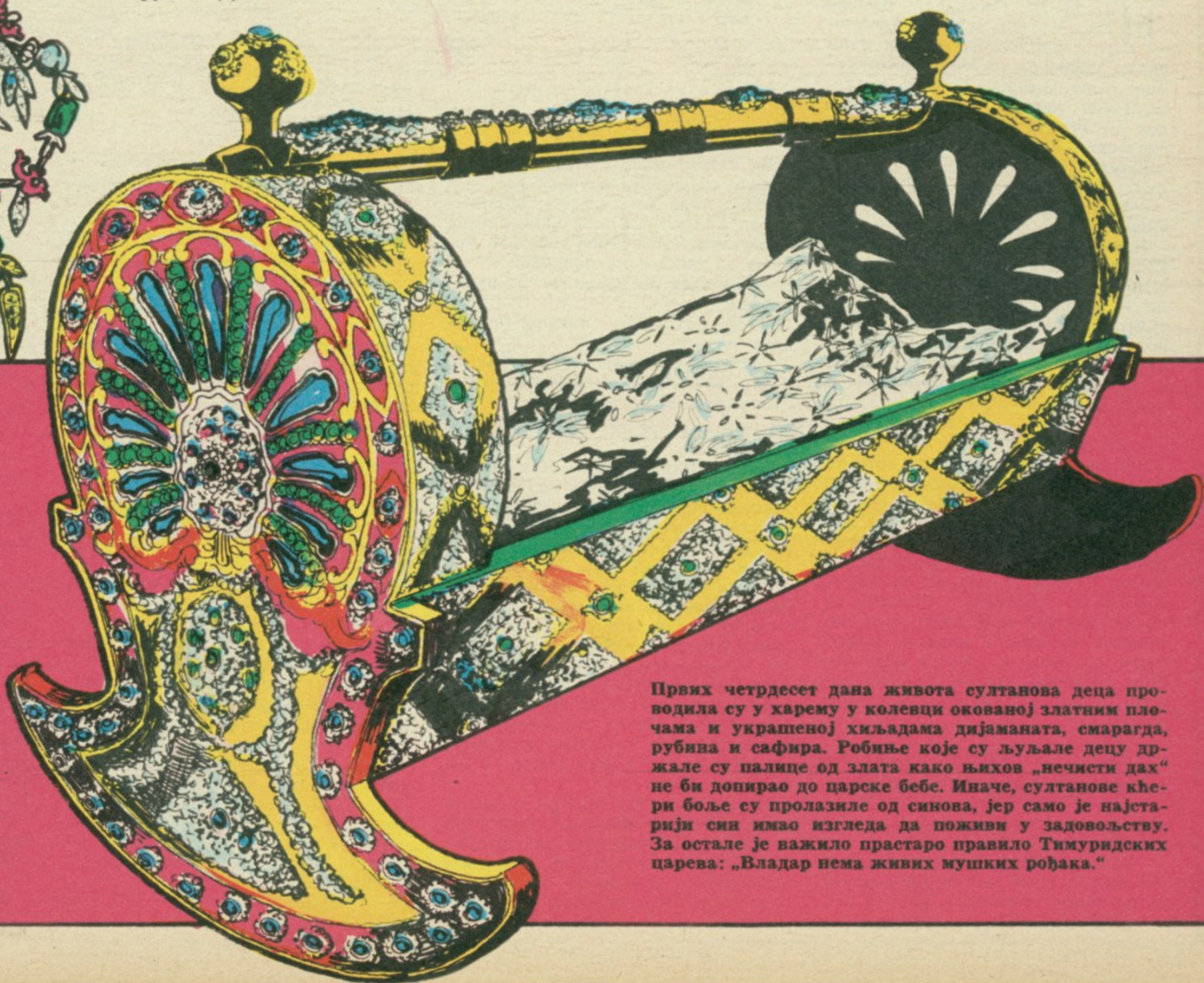

Богатство царске ризнице је готово непроцењиво. Ту су, између осталог, висећи украс од смарагда и бисера са престола Селима II (а), нож украшен смарагдима који је био тема филма „Топкапи“ (b), дијамант кашикли од 86 карата (c), брош султаније Бафо (d) и фигура црног роба начињена од дијаманата и рубина (e).

Баб-и-Салам, „капија добродошлице“, главни је улаз у Топкапи. У њеним кулама обављена су погубљења по наређењу султана. И данас ова капија служи као једина веза Великог Сараја-музеја, са спољним светом.

Начин одевања на турском двору строго је поштован, по одећи се тачно знало ко је везир а ко паша или неки други дворски достојанственик. Чувар харема и старешина црних евнуха кизлар-ага био је лако уочљив по својој белој капи. Врховни адмирал турске флоте капудан-паша обично је носио ратну секиру а пратио га је припитомљени лав. Најчувенији турски капудан-паша био је славни гусар Средоземног мора Хајрудин Барбароса.

Првих четрдесет дана живота султанова деца проводила су у харему у колевци окованој златним плочама и украшеној хиљадама дијаманата, смарагда, рубина и сафира. Робиње које су љуљале децу држале су палице од злата како њихов „нечисти дах“ не би допирао до царске бебе. Иначе, султанове кћери боље су пролазиле од синова, јер само је најстарији син имао изгледа да поживи у задовољству. За остале је важило прастаро правило Тимуридских царева: „Владар нема живих мушких рођака.“

У КАНЦАМА ЛАВИЦЕ

КАД СЕ МАЛИ ЏЕСОН
НАГНУО КРОЗ ПРОЗОР
АУТОМОБИЛА, ЛАВИЦА
ЈЕ СКОЧИЛА, ИСПРАВИЛА
СЕ НА ЗАДЊЕ НОГЕ
И ЧЕЉУСТИМА УХ-
ВАТИЛА ДЕТЕ
ЗА ГЛАВУ.

Док је мајка покушавала да из-
вуче дете из лављих чељусту,
бака се бацила на звер и поче-
ла да је удара ножем.

На крају годишњег одмора Еми Коуден је у аутомобилској приколици возила кући своје родитеље и осамнаестомесечног сина Џесона. Кад су пролазили крај натписа „Немојте отићи док не посетите Земљу медведа“, двадесет шестогодишња Еми је довикнула преко рамена мајци и оцу:

— Да покажемо Џесону животиње?

Њен отац, педесет трогодишњи Питер Андердал одмах се сложио с предлогом. Међутим, његова жена није била одушевљена јер је сматрала да што пре треба да се врате кући у Сент Пол, у Минесоти. Али, кад је погледала Џесона и видела његово лице пуно очекивања, рекла је:

— У реду. А ако будеш добар, купићу ти и кокице.

Земља медведа, резерват дивљих животиња неколико километара да леко од Рапид Ситија, у Јужној Дакоти, један је од највећих доживљаја за туристе у САД. Ограђена је високом и јаком жицом, са много чувара и натписа са упутствима и опоменама. Простире се на хиљаде јутара и један је од најлепших резервата дивљих животиња на северу у коме се могу видети афрички лавови, азијски биволи, канадски вукови и друге звери.

МУЊЕВИТ СКОК

Око подне 11. јула прошле године, Еми Коуден је купила улазнице за Земљу медведа.

На самом улазу у резерват угледали су велики натпис: „Од овог места можете видети животиње од којих неке нису навикле на присуство људи. Због тога вас молимо да пазите на следеће:

— Никада не излазите из аутомобила.

— Не спуштајте прозоре на вашем возилу.

— Не заустављајте аутомобил на дужи време. Ако снимите једну слику, будите задовољни.

— Никада се не приближавајте лавовима.“

Продужили су даље. Кад су прешли око километар и по, Еми је зауставила кола. Тад су бака и деда занемели од изненађења, а мали Џесон је био одушевљен.

Три метра од њих на стени се сунчала лепа, велика лавица, тешка најмање 85 килограма. С времена на време подигла би свој дугачки реп и отерала би понеку муву. Повремено би лењо зевнула, упола затворених очију.

Еми је дохватила фото-апарат. Тренутак касније прекршила је друго правило: отворила је прозор на колима да би направила бољи снимак.

У том тренутку Џесон се нагну кроз прозор и испружи руку. Тад се лавица једним муњевитим скоком нашла крај детета. Еми није успела ни да подигне апарат, а звер је већ прескочила растојање

између ње и кола, усправила се на задње ноге и чељустима ухватила Џесона за главу.

ДОДАЈ МИ НОЖ!

Џесново лице облила је крв. Еми је вриштала и покушавала голим рукама да отвори чељусту звери. За тренутак јој се учинило да је живи стисак лављих вилица попусти и да ће ипак успети да спасе дете. Али, чељусту су се брзо отвориле и још брже склопиле, остављајући јој руку оголену до кости.

Не размишљајући ни часа, деда је ухватио лавицу за реп. Вукао ју је свом снагом, али звер се није ни померила. Само је подмукло зарежала и почела да уједа Џесона по глави и раменима.

Уплашена, али и присебна, бака је довикнула мужу:

— Дај ми нож са сечење меса!

Питер Андердал је схватио њену намеру; пустио је реп звери и својој жени додао нож.

Бака је знала да ће, успе ли да ножем погоди неко витално место на телу лавице, можда спасти унука.

Тад је деда поново ухватио лавицу за реп а бака је уздахнула и промрљала:

— Само да имам снаге...

Затим се просто бацила на звер и почела да је удара ножем.

Када је трећи пут дубоко зарила нож, лавица је пустила дете и пала. Још десетак пута бака је зарила нож у лавицу пре него што се и сама срушила у несвест.

ХРАБРА БАКА

Џесон је био тешко повређен. Чувари из Земље медведа брзо су дошли и одвели га у болницу у Рапид Сити где су му хирурзи очистили и ушили четрнаест рана. Дечак је спасен, али се опорављао дуго и полагано. Његова храбра бака касније је спремно и с мало речи причала о необичној несрећи и својој смелости:

— Урадила сам оно што сам морала, и то је све. Мој муж мисли да се све одиграло за два минута, а мени се чини да је требало читав два сата.

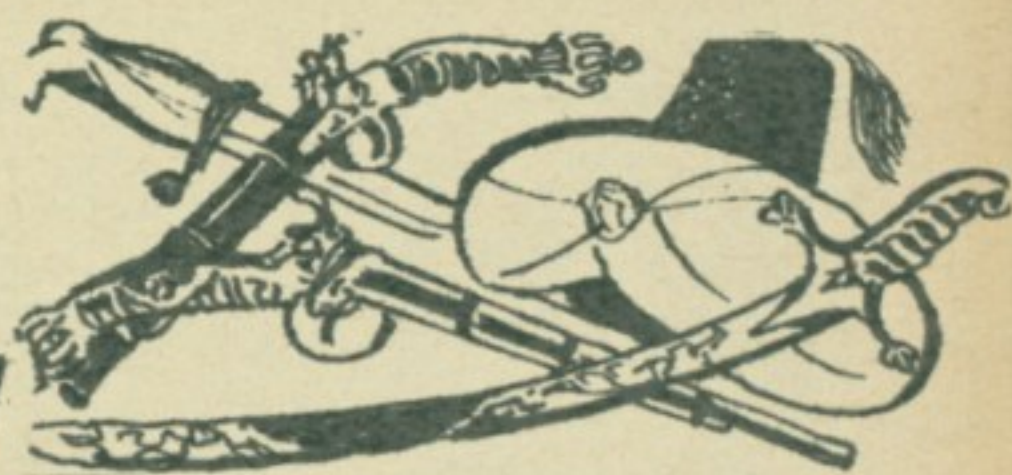
Мали Џесон мораће још дуго да се лечи пре него што буде могао поново нормално да корача.

И. М.

ТА ШАШАВА МОДА

ВОЛТЕО ЈЕ РОКСЕЛАНУ

На обалама Мраморног мора и Востора, где се укрштају путеви између Балканског полуострва и Мале Азије и између Црног Средоземног мора некад се налазио византијски град Константинопол, познатији као Цариград. Подигнут на седам брежуљака, као антички Рим, Цариград је пре неколико стотина година био један од најлепших градова на свету.

Кад су 1435. године Турци заузели Цариград, име су му променили у Истанбул а византијске цркве, међу којима и чувену Аја Софију, претворили у џамије. На благим падинама обраслим кипарисима, између Востора и две некадашње цркве, Аја Софије и Свете Ирене, турски владари саградили су Велики Сарај или Топкапи одакле се пуна четири века управљало Отоманским царством. У њему је столовао султан Сулејман Величанствени, велики освајач за чије је владавине, 1520—66, Турска била моћнија него икад.

Сулејман Величанствени, син Селима I, био је изузетна личност. Висок, мршав, испупченог чела, продорних очију и кукастог носа, опуштених бркова и рашљасте браде, сурових уста и коже као сушене на диму — тако су га описивали његови савременици. Био је добар војсковођа и сам је предводио војску у тринаест ратова. За време рата свакодневно је водио опширан дневник, а у време мира писао љубавну и херојску поезију! Подигао је многе џамије, школе и болнице, издао усавршени законик. Ценио је Аристотела и Александара Македонског и, као човек и владар, сматрао их својим узором. Сулејман Величанствени економски је ојачао царство, а био је способен не само да без оклевања убије најбољег пријатеља већ чак да задави свог првог сина Мустафу!

РОБИЊЕ НА ПОКЛОН

12 Султан који је проширујући своје царство 1521. освојио Београд, годину дана

касније Родос, 1526. потукао је Мађаре на Мохачу и заузео највећи део Мађарске, 1529. кренуо преко Востора, опустошио Лику, Крбаву, освојио Јајце и допродо Беча, проширио државу освајањем Крима, Триполиса, Туниса, Алжира, Молдавије и Васарабије и по други пут стигао под зидине Беча — сваког петка, ако се налазио у Цариграду, одлазио је на молитву у Аја Софију. Тог свечаног дана мноштво света долазило је пред Велики Сарај да се поклати султану или да му преда дарове.

Пред полазак на молитву султан је облачио тешку свилену хаљину и кафтан без рукава, све натопљено јаким мирисима, а на главу стављао велики турбан са перјаницом од пауновог перја на којем се истицао смарагдни брош. Напољу су му привођили коња чије је седло било украшено драгим камењем и султан би се на њему упутио према Баб-и-Салам ка-

пији на изласку из „другог дворишта“ у Великом Сарају. Ту су пред њим нижице падали на земљу изасланици вазалних држава и удаљених провинција који су долазили да му предају поклоне: читаве ергеле коња, слонове, скупце не крзна, драго камење и младе робиње!

Људи који су чекали султана у самој капији Баб-и-Салам често су се гушили у ужасном задаху: у кулама капије налазиле су се тамнице где су обављана погубљења.

У ЏАМИЈУ У ПАПУЧАМА

На челу султанове пратње до Аја Софије ишао је одред јаничара, са високим капама од белог филца, праћен одредом јаничарске му-

зике, па Велики везир — први министар царске владе. Испред њега ступали су два дворанина и ударила дугачким сребрним штаповима о тле да би одредили такт свечаног хода. Из Сараја је затим излазила поворка многобројних високих званичника султановог двора: главни кувар са високом капом у облику винске флаше и великом сребрном кутлачом преко рамена, па главни оружар са султановом сабљом у сомотској кутији, а онда главни ловац, главни надзорник царских мириса, главни чувар царских славуја, главни чувар царских перјаница... Иза њих је ишао султан између два реда пратилаца: први су сачињавали највиши дворски достојанственици а други коњаници са огромним перјаницама од пауновог перја. Њихове перјанице заклањале су султана од радозналих погледа. Испред ове поворке два пажа носила су два царска турбана у рукама.

На улазу у Аја Софију чекао је заповедник јаничара да султану изује чизме и обује му нарочите папуче од сомота јер ни султан није смео да газитепихе у џамији које верници додирују челом за време молитве.

Кад би султан ушао у своју ложу, украшену цвећем и воћем, на његов знак молитва је могла да почне.

СНЕГ СА ОЛИМПА

По старом обичају кад се враћао из џамије султан је позивао госте на гозбу, наравно само своје најближе сараднике и високе функционере. Ако није била нека изузетно свечана прилика, за ове гозбе припремано је око педесет различитих јела а госте је служило две

Турски владар Сулејман Величанствени оженио се Рускињом, робинjom из свог харема, која је ускоро постала најмоћнија личност у Отоманској империји!

стотине слугу у црвеним кафтанима и златом украшеним турбанима. Они би сачинили двоструки живи ланац од кухиње до трпезарије и с једне стране до-давали пуне тањире а с дру-ге враћали празне.

Храна за царску трпезу стизала је са свих страна империје: урме, шљиве и брескве из Египта, мед који је замењивао шећер из Кан-дије, уље из Грчке, масло из Молдавије... Сто педесет куvara радило је у де-сет великих кухиња кува-јући по две стотине оваца за главно јело. Гозба се ре-довно завршавала воћем и великим количинама рат-лука, омиљене турске пос-ластице познате као рахат локум.

На гозбама није било же-на и није служен алкохол! Жене су се на царском дво-ру налазиле у посебним

просторијама или у харему, а алкохол је Кораном био строго забрањен. Као пиће гости су могли у неограни-ченим количинама да до-бију шербет расхлађен сне-гом који је у то време замењивао фрижидер а до-носили су га на двор у ца-ковима са врха Олимпа и чували у хладним јамама да се не отопи.

Сабље и турбани султано-вих гостију били су укра-шени многобројним драгим камењем, а одећа шивена од најскупље свиле. По оде-ћи се лако могло одредити шта је ко на двору и чиме се бави јер је закон про-писивао, на пример, да ви-соки достојанственици ве-зири носе зелену одећу, верски поглавари и позна-ваоци закона — муфтије

белу, собари црвену, шеи-ци или врховне муфтије плаву...

ПРИЗНАЊЕ ЗА КУВАРЕ

У двориштима и великом парку Гилхана око Вели-ког Сараја и у бројним згра-дама живело је и радило 5000 људи! У кругу двора најбројније су биле пека-ре, а у складиште дрва Ве-ликог Сараја могло је да стане пет стотина бродских товара. Нарочито дрвосече које су двор снабдевале др-вима носили су на главама такве капе да су могли да гледају само испред себе. Тако нису могли да бацају погледе на жене из султа-новог харема кад су уноси-ли дрва у харемске одаје!

Двор је опслуживала чи-тава војска слугу. Главни баштован, који је истовре-мено био и главни целат, предводио је равно хиља-ду баштована. Стотину ка-лиграфа исписивало је у Сарају царске фермане — налоге и наређења, педесет мајстора израђивало и одржавало тепихе, било је исто толико бомбонџија и других занатлија. Више од две стотине пекара месило је и пекло хлеб за потре-бе двора. За султана је спреман хлеб замешен од козјег млека и нарочитог белог жита из Бурсе, док су паше имале право да сваког дана узму десет ве-ликог хлеба од белог брашна.

Званичници средњег ранга добијали су хлеб од белог брашна из Бурсе и црног грчког брашна, а обични дворани хлеб од црног грчког брашна. Пекари који су правили бели хлеб били су веома цењени, они су чак имали своју џамију и право на нарочите годиш-ње поклоне од султана.

У трећем дворишту Ве-ликог Сараја налазио се харем. Он није био смеш-тен само у једној згради већ у правом лавиринту па-виљона и вила окружених артовима од врха брега па све до мора. У средини ве-ликог врта, међу позлаћеним куполама павиљона, блистао је султанов прес-тони павиљон обложен хи-љадама плочица од глази-ране керамике. На стубо-вима од белог мермера ис-клесене су стотине цитата из Корана.

НАЈВАЖНИЈА ЈЕ МАЈКА

Најважнија жена у ха-рему била је султанова мај-ка јер султан је могао има-ти више жена и миљеница али је имао само једну мај-ку. Султанова мајка носи-ла је титулу „валиде сул-тан“ и управљала је харе-мом, а понекад је одлучи-вала о судбини царства. Следећа личност по важно-сти био је евнух, чувар ха-рема са титулом кизлар-ага или или чувар дево-јака. Султан га је бирао обично међу најужаним или физички унакаженим нудијским црнцима. Киз-лар-ага је имао неограни-чену власт, а за своје пос-лове и поступке одговарао је само султану. Помогао је султану да изабере своје миљенице или му их је сам бирао. Преко харема он је имао јак утицај на султана и чак могао да од-реди жену која ће султану родити наследника.

Харем је био организо-ван по строгој хијерархи-

ји. Робинje нису имале сво-је личне просторије већ их је спавало по десет у јед-ној соби. Кад би нека од њих привукла султанову пажњу, добијала је право на удобнији живот и била изнад робинje. Али, све док султану не би родиле децу биле су ниског ранга.

Најважније жене у ха-рему после султанове мај-ке биле су султаније и ка-дуне. Ову титулу добијале су пошто би родиле султа-ну сина и тада су сматра-не његовим полузваничним женама. Кадуне су имале право на посебне простори-је у харему и добијале су послугу. Али, тако је било обично само са прве чети-ри жене које би султану родиле сина. Мушка деца која су касније долазила на свет не само да више нису радовала султана, већ су била непожељна.

Живот у харему био је једноличан и досадан. Нај-већи успех жене у њему био је да привуче султано-ву пажњу. Оне којима то није успевало биле су ма-ње важне и на њих нико није обраћао пажњу. Због тога су самоубиства била честа.

ВЕРАН ДО СМРТИ

Једној жени из харема ништа горе није се могло догодити него да султан по-гине или умре. Ако би се то догодило, све жене из харема морале су да се ис-ле у такозвану кућу плача где су остајале затворене све до смрти. Догађало се да нови султан поклати по-неку харемску жену свог претходника неком паши или великодостојнику у чи-јем су харему имале пов-лашћен положај као бив-ше „питомице“ царског ха-рема.

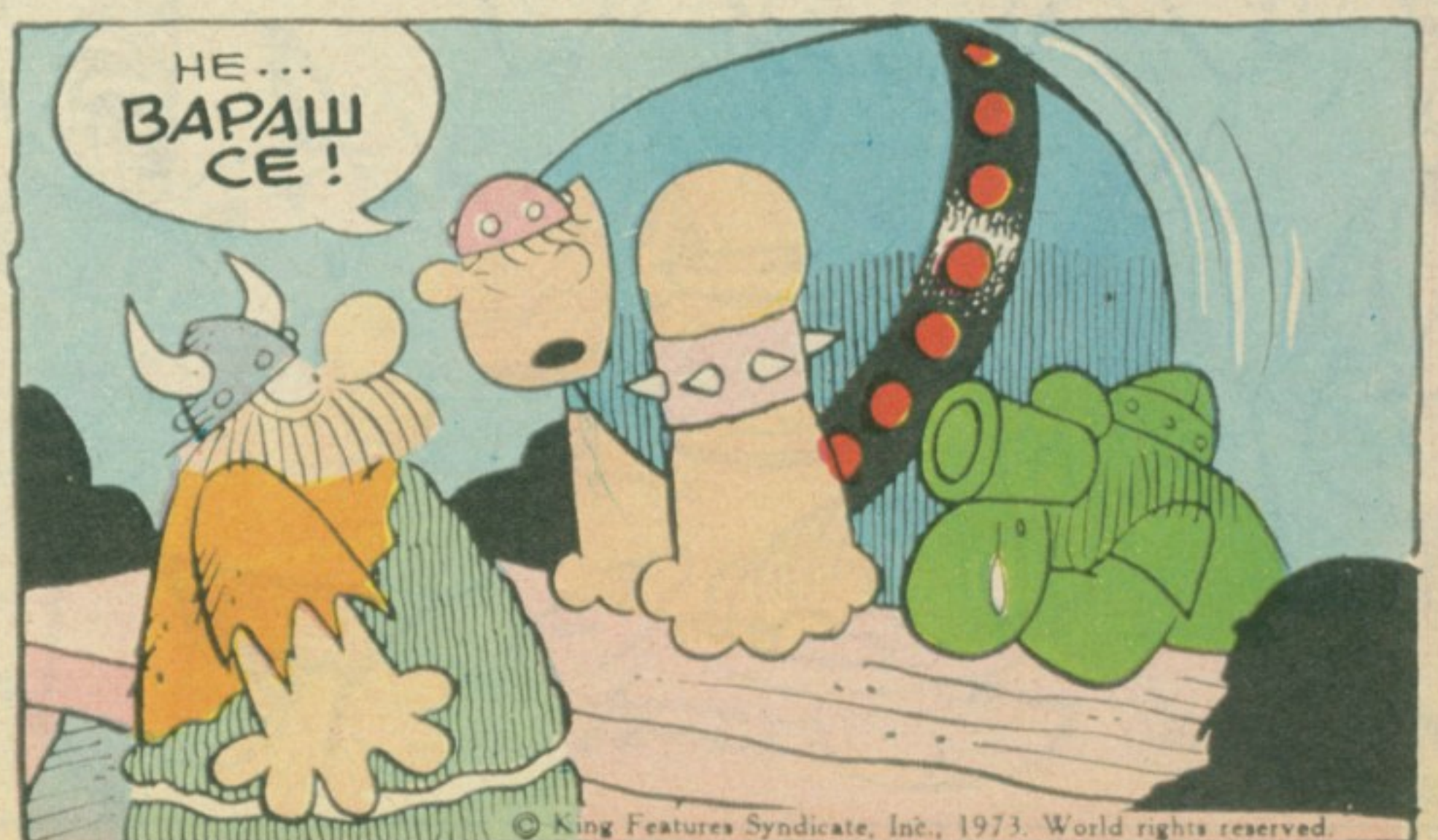
Ниједна друга жена у ха-рему Великог Сараја у Ца-риграду није успела да при-вуче толико пажње једног султана као Рускиња Рок-селана. Она је на двору Сулејмана Величанственог доведена као робинja, али од тренутка кад је султану родила сина он није погле-дао ниједну другу жену. Као законита жена Сулеј-мана Величанственог Рок-селана, сада Хурем-султа-нија, имала је велики ути-цај у најважнијим држав-ним пословима.

Сулејманова велика љу-бав према једној жени, Рок-селани, била је једна од првих пукотина у његовој династији која ће, уз оне које су касније дошле, по-љуљати темеље моћне им-перије док од ње не остану само рушевине. Али, Сулеј-ман Величанствени, или Су-лејман Законодавац како су га Турци звали, остаће веран својој љубави све док 1566. године није умро за време трећег похода на Беч.

Петровић 74.

ХОГАР СТРАШНИ

ПОПРАВНИ ИСПИТ

ТАЈНЕ
БАЧКОГ
СРЦА

И сами знате како је са математиком. Некима иде као од шале, за друге је права мора. Тако је било и у нашем разреду. Неки су само због предмета намрзли и професора који је иначе био добар човек, искусан и праведан.

Што се мене тиче, верујем да ми нећете замерити ако кажем да математику волим. И то толико да сам се љутила на другове из школе што домаће задатке не раде код куће, чак не ни на одморима већ пред сам час математике. Али, то ми ништа није помогло! И даље је од почетка наставе, до часа математике, па чак и на њему, моја свеска са домаћим задацима кружила по разреду као сателит.

Јанија је међутим, мрзело и да препишује.

АНТИМАТЕМАТИЧКА ГЛАВА

Дугачки мршави Јани те године сасвим је занемарио школу због кошарке.

Срећа

Не мерим више време на сати,
ни по сунчевом врелом ходу;
дан ми је кад његове очи се врати
и ноћ кад његово од мене оду.

Не мерим срећу смешом, ни тишине
да ми је чежња моја од његове јача;
срећа је мени кад бално ћућим с њиме
и кад нам срца дију ритмом тлаца.

Није ми жао што ће живота воде
однећу и моје траве зелене;
сад нека младост и све нека оде:
он је задрљан сјао крај мене.

Зесанка Максимовић
(1990-)

Своје квалитете најрадије је испољавао на игралишту. Професори су га све чешће упозоравали, опомињали, али од тога је било слабе вајде. Са математиком је, ипак, стајао најслабије. Сетио би се да она постоји тек кад би математичар отворио дневник. То му се осветило на крају године, пао је на поправни испит. Невероватно како се он брзо са тим помирио. Спаковао је ствари и — отишао на море!

... Половином августа сунчала сам се поред језера и досађивала читајући неки глупи роман кад ме неко благо ударио по рамену. Окренула сам се и угледала Јанијево преплануло лице.

— Откуд ти овде? — зачудила сам се. — Зар немаш поправни испит?

— Тачно, имам! Тек сам се данас сетио. Чини ми се да је то кроз десет дана.

Слатко се смејао као да га се све то нимало не тиче. Али, ја сам се сетила како се презнојавао од страха кад је излазио на таблу. Нисам ништа рекла, он је престао да се смеје и упитао ме:

— Ви ли ми мало помогла?

Покупила сам своје ствари и одвела Јанија право кући, ка књигама и свескама.

МАМА СЕ ЉУТИ

Напољу је сијало сунце, језеро је звало, а нас двоје смо се мучили са логаритмима и формулама. Ви-

главу довољно. Моја мајка уопште није била одушевљена што смо стално заједно.

— Као да сте вереници! — љутила се.

Оног јутра кад је полазио на испит била сам нервозна. Нисам размишљала зашто. Отпратила сам га у школу, села у празну учионицу, гризла нокте и чекала, чекала. Цела два сата! Коначно је стигао, уморан као после најтеже утакмице.

Нисам ни приметила кад ми је Јани пришао, неспретно ме загрлио и рекао:

— Шалио сам се, Нина! Положио сам, часна реч!

Толико сам се развеселила да би га најрадије пољубила само да није био тако висок.

По подне смо отишли заједно на језеро. Легли смо на траву, погледали се и гласно насмејали. Ја сам се прва уозбиљила и почела:

Напољу је сијало сунце, језеро је звало, а нас двоје смо се мучили са логаритмима и формулама.

ли су то тешки дани за обоје. Права трка са временом и Јанијевом главом у коју је математика тешко улазила. Изгризао је све оловке које је имао, исписали смо сигурно килограм хартије и њему се јаднику све помешало од силних вектора, полинома, елипси и хипербола.

Остала су још само два дана до поправног испита кад сам најзад оценила да је оно што сам му улила у

це. Потрчала сам му у сусрет а он је погледао у под и рекао:

— Пао сам!

ШТЕТА ШТО ЈЕ ВИСОК

Стала сам као укопана нисам рекла ни речи. Сузе су ми пошле саме он себе.

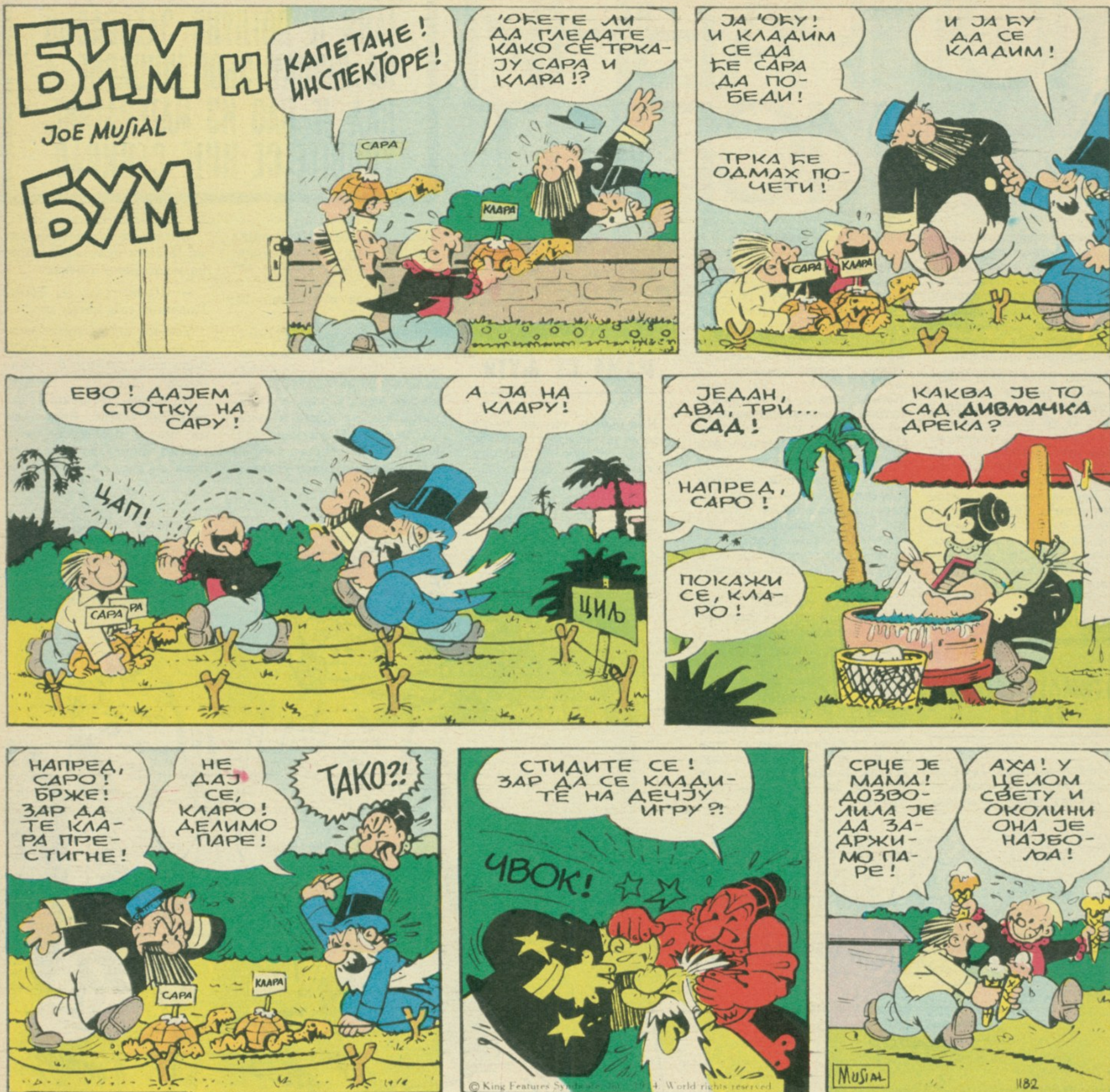
— Елипса је збир тачака које су...

Тада ме је Јани прекинуо пољупцем и тог тренутка сам схватила да га већ дуго волим. А он ми је за почетак изјавио љубав на мало необичан и заобилазан начин:

— Знаш, математика ми се све више допада!

Нина Залокар, Марибор

(Хонорар 250,00 дин.)

ТВ-ЗГОДЕ

ДВАДНАХО

ПРЕМА *Залтерју*
Скопу

ЕНГЛЕСИ 1194. БОРБЕ САКСОНАЦА И НОРМАНА
ЗА ВРЕМЕ ЈОВАНА БЕЗ ЗЕМЉЕ, ДОК ЈЕ ЗА-
КОНИТ КРАЉ РИЧАРД ЛАВЉЕГ СРЦА
ЗАТОЧЕНИК ВОЈВОДЕ ОД АУСТРИЈЕ...

МОЖЕМО
ЛИ ДА ПРЕ-
НОЖИМО
НЕГДЕ
У БЛИЗИ-
НИ?

БОЉЕ НЕКА НАМ ПО-
КАЖУ ПУТ ДО СЕДРИКА
САКСОНЦА!

АЛИ... НЕ
СМЕМ, ГОСПО-
ДИНЕ, СЕД-
РИК ЈЕ МОЈ
ГОСПО-
ДАР!

НЕ БОЈ СЕ! ОВАЈ
ВИТЕЗ ЈЕ КРСТАШ!
ПРОВЕО ЈЕ ЖИ-
ВОТ БОРЕКИ
СЕ У ПАЛЕСТИ-
НИ!

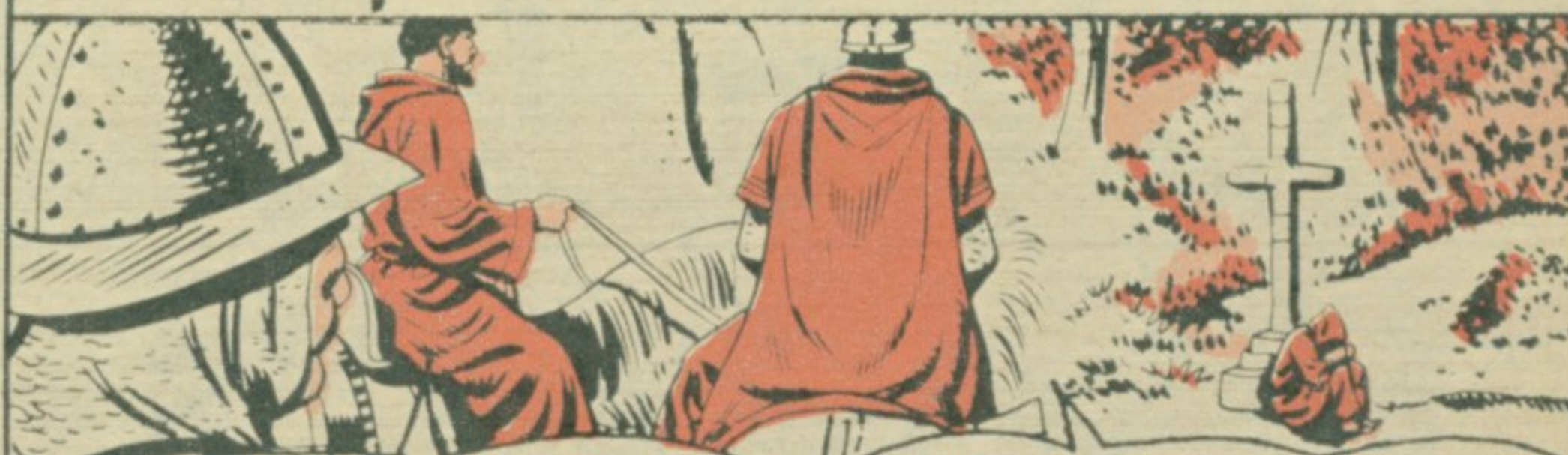
АКО ЈЕ ТАКО...
ПОЏИТЕ ПРАВО
И КАД СТИГНЕ-
ТЕ ДО ЈЕДНОГ
КРСТА СКРЕ-
НИТЕ ЛЕВО!

ИДЕМО...
ХВАЛА ВАМ,
ПРИЈАТЕ-
ЉИ!

У СУМРАК СУ СТИГЛИ ДО НАЗНАЧЕНОГ КРСТА...

ХМ! НЕ СЕКАМ
СЕ САДА ДА ЛИ ТРЕ-
БА ДА СКРЕНЕМО ЛЕ-
ВО ИЛИ ДЕСНО...

ЧИНИ МИ СЕ ДА ЈЕ
ОНАЈ ЛАКРАЈАШ РЕ-
КАО ДЕСНО! ПИТАЋЕ-
МО ОНОГ ПРОСТАКА!

ХЕЈ! ПРОБУДИ СЕ!
КОЈИ ПУТ ВОДИ
ДО СЕДРИКА
САКСОН-
ЦА!

АКО МИ ДАТЕ
КОЊА
САМ КУ
ВАС
ОТПРА-
ТИТИ
ДО ЊЕ-
ГА!

ПРИЧАЛИ СУ О ПОСЛЕДЊИМ ДОГАЂА-
ЈИМА ИЗ ПАЛЕСТИНЕ, О БОРБАМА НОР-
МАНА И САКСОНАЦА. КАД ИЗНЕНАДА...

ЈЕВРЕЈИНА СУ ПРИМИЛИ ХЛАДНО
И САМО МУ ЈЕ ПРОСТАК ПОНУДИО
ДА СЕДНЕ...

...И КАЖЕТЕ ДА СУ НАЈ-
ХРАБРИЈИ У ПАЛЕСТИ-
НИ БИЛИ САКСОНЦИ...

Онда је устао ПРОСТАК и...

ВИТЕЗОВИ КРАЉА РИЧАР-
ДА НИКАДА СЕ НИСУ ПРЕДАЛИ!
ЈЕДНОМ СУ И ВАС ПОВЕДИЛИ
НА ТУРНИРУ, БРИТАНЕ!

КРАЉ РИЧАРД
ПРОФ ОД ЛЕС-
ТЕРА, ТОМАС
МЕЛТОН...

ОНАЈ КОЈИ ЈЕ МЕНЕ ПО-
БЕДИО ЗОВЕ СЕ АЛВАНХО!
КАДА ГА ПОНОВО СРЕТНЕМ
ИЗАЗВАЋУ ГА НА ДВОБОЈ!

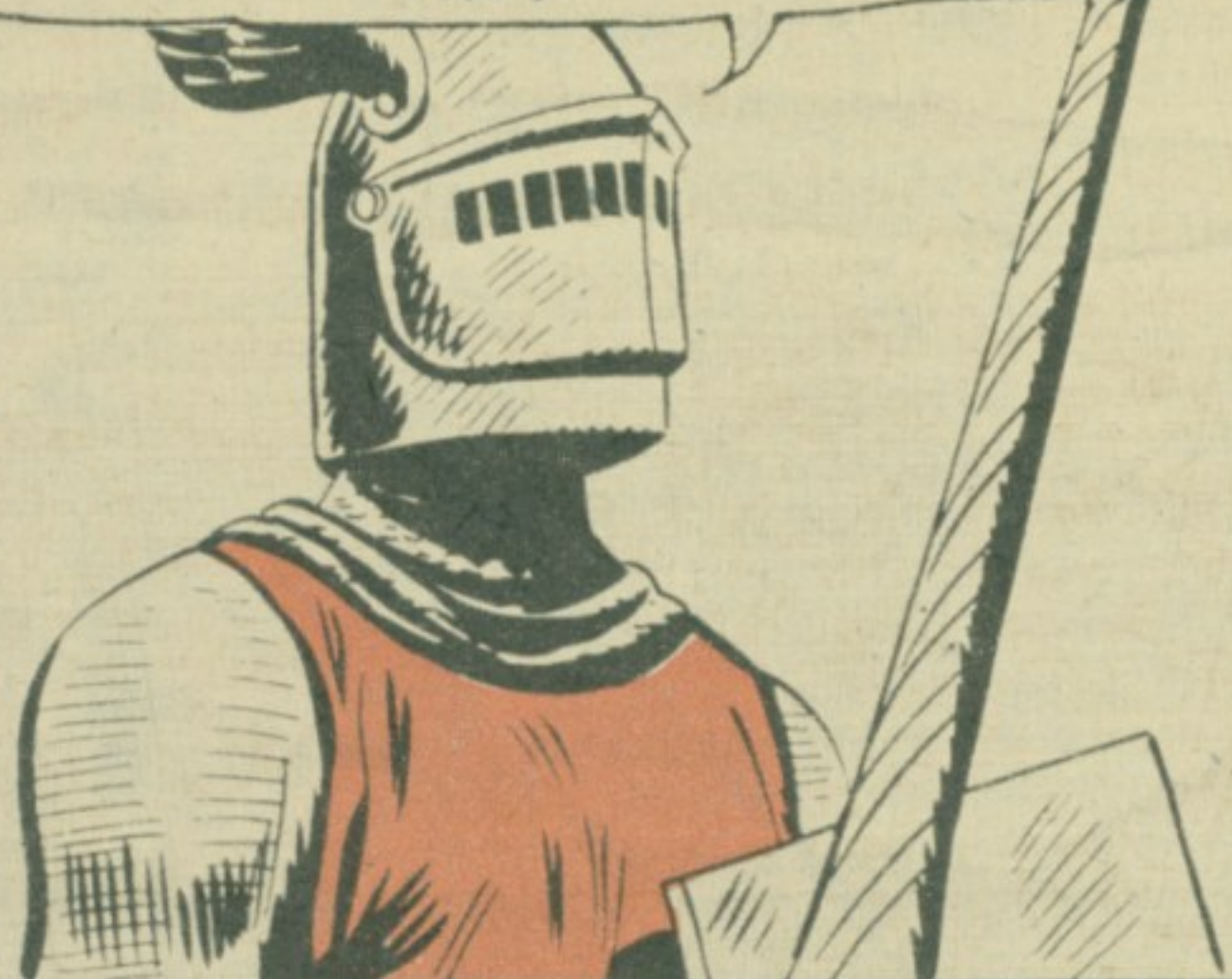

АКО СЕ АЛ-
ВАНХО ИКАДА
ВРАТИ ИЗ
ПАЛЕСТИНЕ,
ТВРДИМ ДА
ЋЕ СИГУРНО
ИЗАКИ
НА МЕГ-
ДАН!

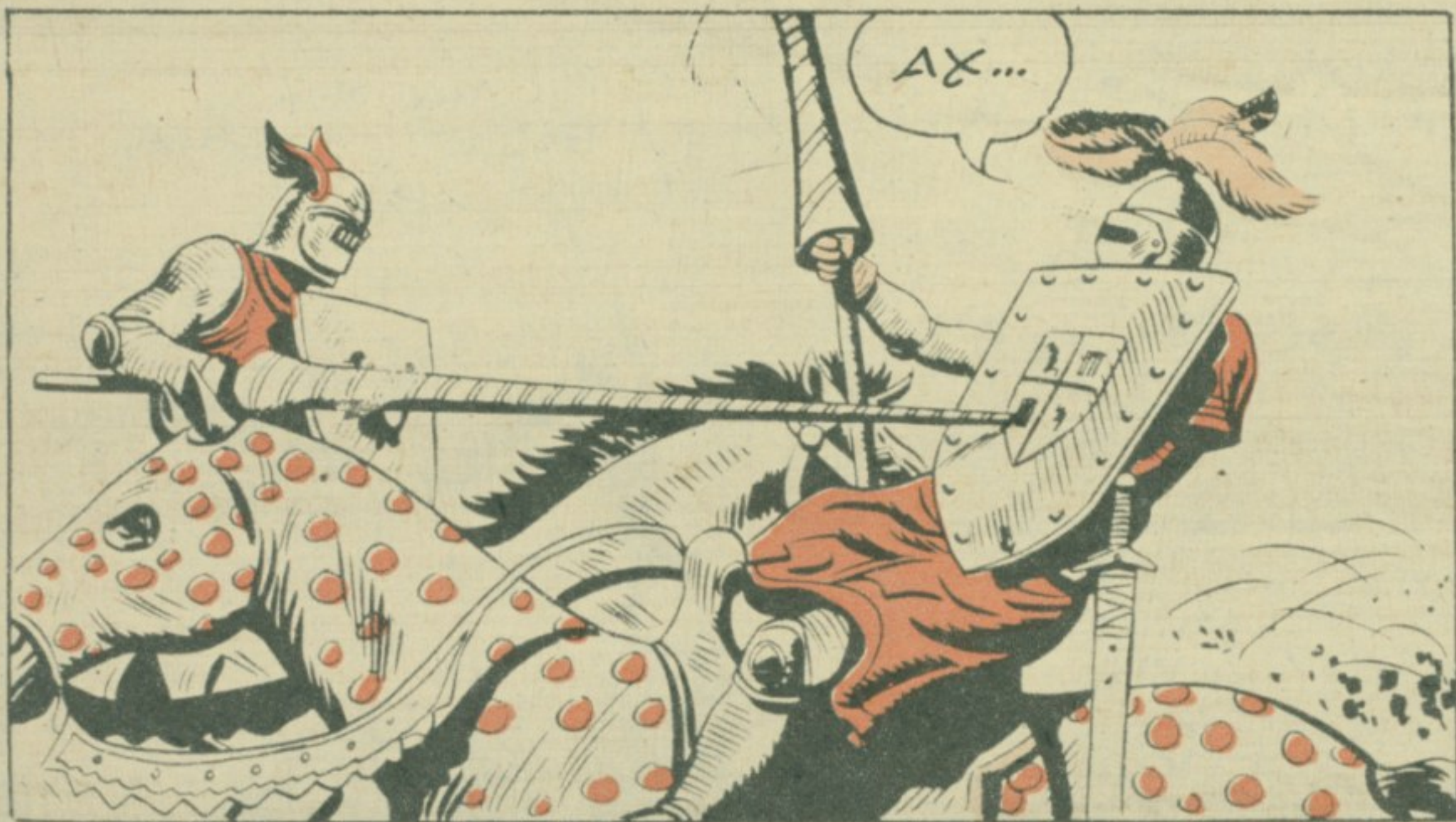
„ВИТЕЗ БЕЗ НАСЛЕЂА... СПРЕ-
МИ СЕ ЗА БОРБУ, БРИЈА-
НЕ!

ДОНЕСИТЕ МИ ОКЛОП! ПО-
КАЗАКУ ЈА ЊЕМУ...!

АХ...

БЕДНИЧЕ...

АЛИ... ТО
НИЈЕ ДОЗ-
ВОЉЕНО,
ВИТЕ-
ЖЕ!

ОНДА МЕ ЧУЈ
„ВИТЕЖЕ БЕЗ
НАСЛЕЂА! ПО-
НОВО КЕМО
СЕ СРЕ-
СТИ!

УВЕК
КУ
БИТИ
СПРЕ-
МАН
ДА ТИ
ИЗИ-
БЕМ
НА МЕГ-
ДАН!

ВОЈНИЧЕ!
ПОЗОВИ ОНОГ
КОЊАНИКА
ДА ДОЂЕ
ОВАМО...

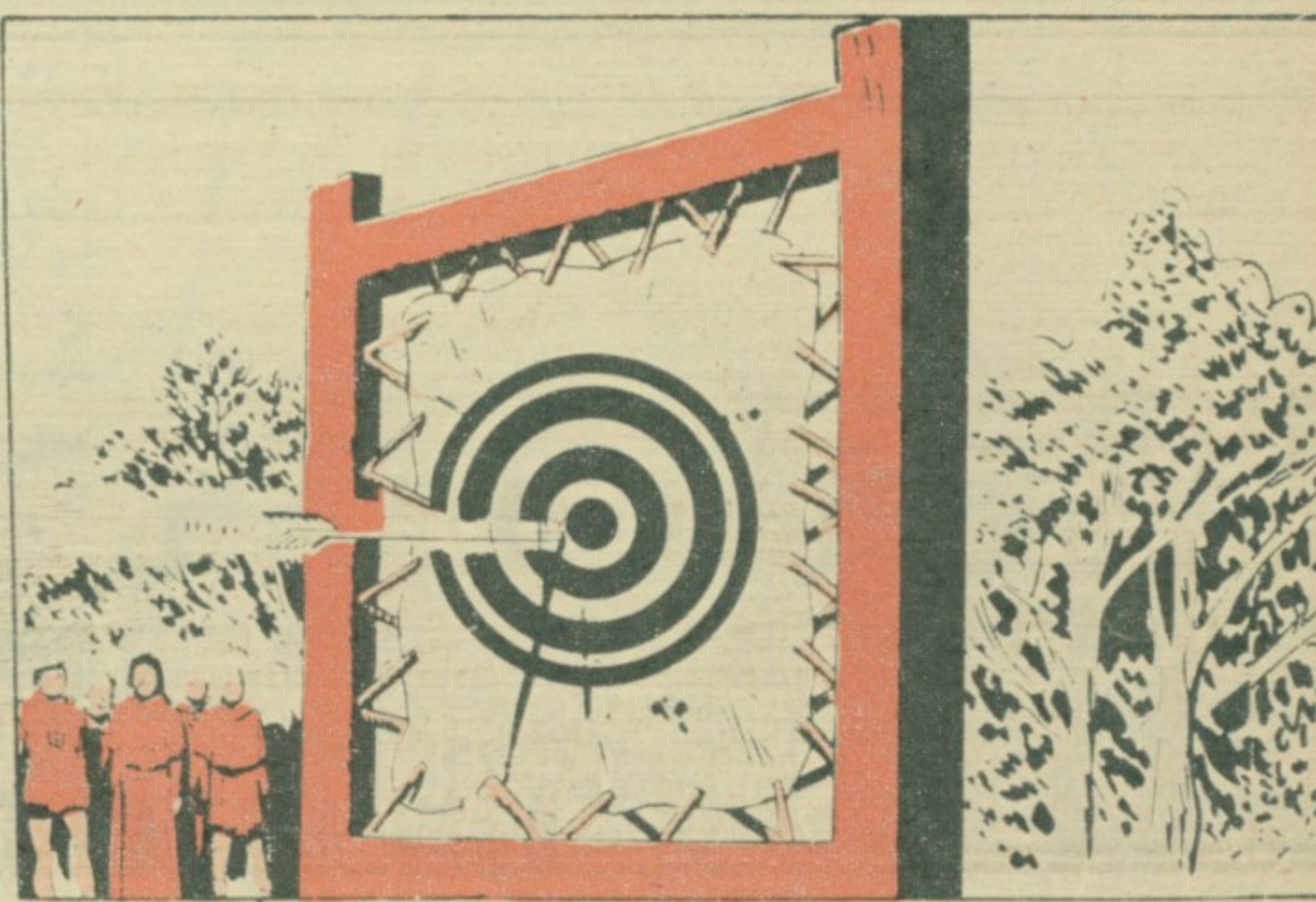
САДА КЕМО ОТ-
КРИТИ КО
ЈЕ
ОН...

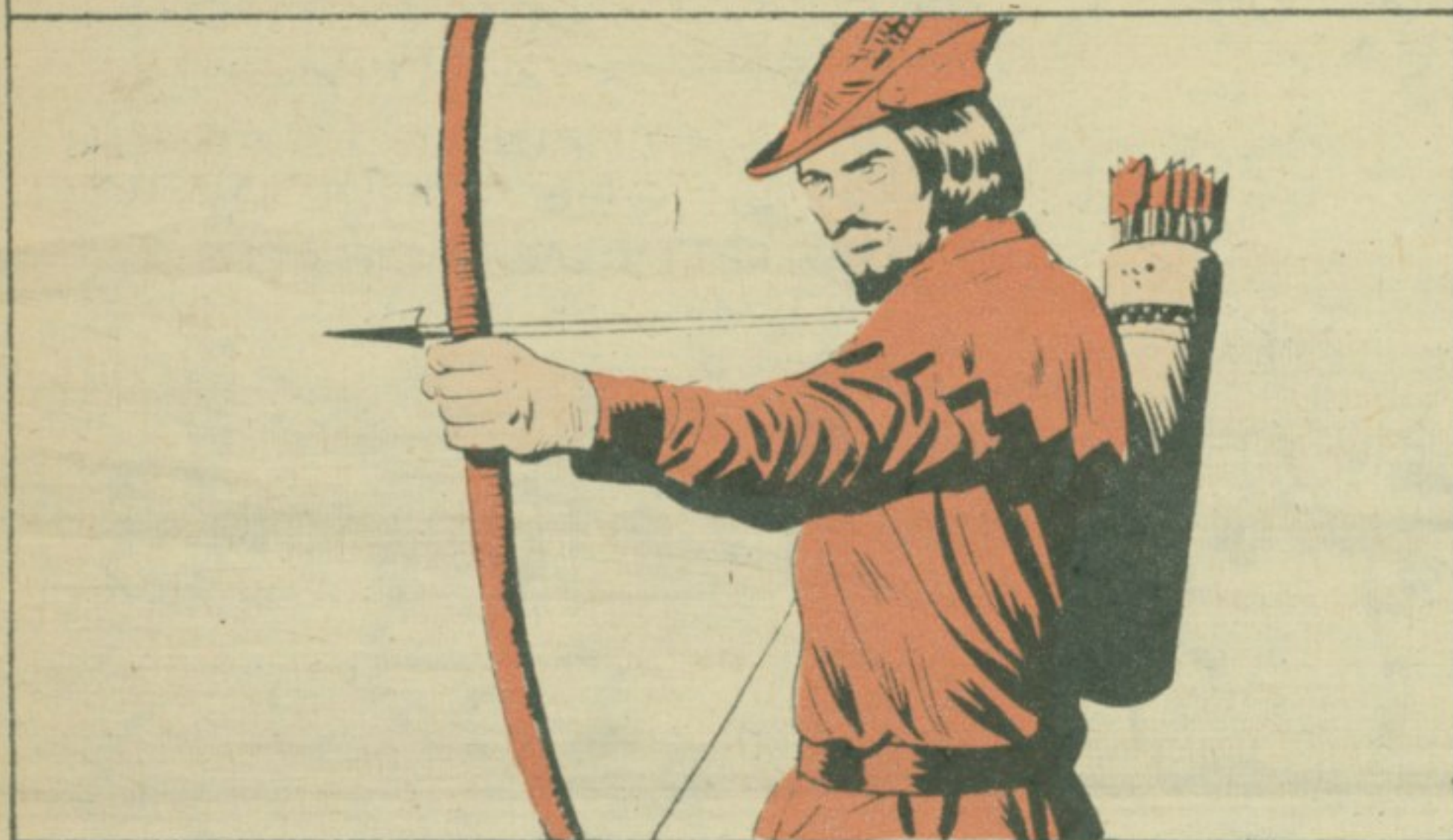

ЛОКСЛИ ЈЕ НАНИШАНИО ...

...И ПРЕПОЛОВИО ХУБЕРТОВУ СТРЕЛУ ...

КНЕЗ ЈОВАН ЈЕ БИО ЗАДИВЉЕН...

НЕ, ГОСПОДИНЕ! ЈА СЛУ- ЖИМ САМО ВАШЕМ БРАТУ РИЧАРДУ, ЗАКОНИТОМ КРАЉУ ЕНГЛЕСКЕ!

УХВАТИТЕ ГА ВОЈНИ- ЦИ!

АЛИ, БИЛО ЈЕ ВЕК СУВИШЕ КАСНО...

А ЗА ТО ВРЕМЕ У ДРУГОМ КРАЈУ ЕНГЛЕС- КЕ...

МОРАМ ШТО ПРЕ ДА СЕ САКРИЈЕМ И НАЂЕМ ПРЕНО- КИШТЕ...

НАЗАД! НЕКА КАПЕЛА...

ТА ВЕСТ ОСТАВИЛА ЈЕ ДУБОК
УТИСАК НА „УРНОГ ВИТЕЗА“...

ЗАР ЈЕ МОГУЋЕ ДА ЈЕ ЈЕ-
ДАН ОД НАПРИВРЖЕНИХ
ВИТЕЗОВА
КРАЉА
РИЧАРДА
ПОСТАО ИЗ-
ДАЈИЦА?

МАЛО КАСНИЈЕ ПЕТ ЉУДИ НАПУС-
ТИЛО ЈЕ КАПЕЛУ...

ОДВЕШКУ
ВАС ДО
МОЈИХ
ЛОВАЦА!

ХВАЛА, РО-
БИНЕ...

ОНО ШТО ЈЕ РОБИН РЕКАО БИЛО ЈЕ
ИСТИНА; СЕДРИК И ЊЕГОВ ПРИЗАТЕЉ
АТЕЛСТЕН БАЧЕНИ СУ У
ТАМНИЦУ...

НЕ МОЖЕМО ДА СЕ ОДУПРЕ-
МО ОВОМ ЗЛИКОВЦУ, НИТИ
ДА ОЧЕКУЈЕМО МИЛОСТ ОД
ЊЕГА!

БОЈИМ СЕ ЗА
РОВЕНУ
ВИШЕ НЕГО
ЗА СЕБЕ,
АТЕЛСТЕ-
НЕ!

ВАШ РУЧАК...

РЕЦИ СВОМ ГОСПОДАРУ ДА
ЋЕМО ПЛАТИТИ ОТКУП КОЈИ
ТРАЖИ... АЛИ КАДА ИЗАЂЕМ
ОДАВДЕ, ИЗАЗВАКУ ГА НА
ДВОБОЈ!

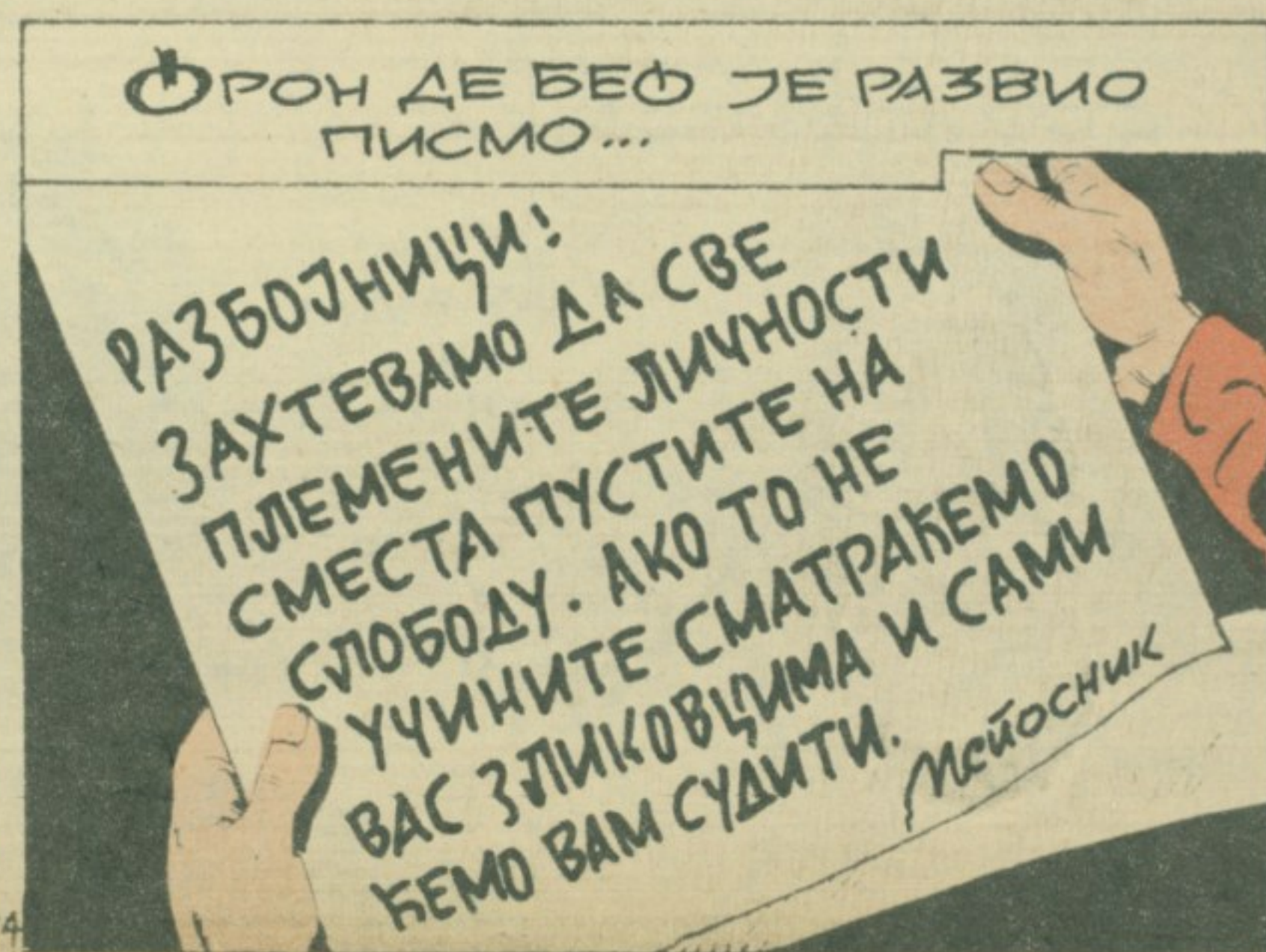
У ИСТОМ ЗАМКУ БИО ЈЕ ЗАТОЧЕН
У МРАЧНОЈ ТАМНИЦИ И ЈЕВРЕЈИН ИСАК...

ФРОН ДЕ
БЕФ!

АКО МИ ПЛАТИШ ХИ-
ЉАДУ ФУНТИ ЗА СВОЈ
ОТКУП, ОСЛОБОДИ-
КУ ТЕ МУЧЕЊА!

НИКАДА
ТОЛИКО
НОВЦА
НИСАМ
ИМАО!

БИКЕ
ОПТУЖЕ-
НА
КАО
ВЕШТИ-
ЦА
И СПА-
ЛИКЕ
ЈЕ!

СЛЕДЕКЕР ДАНА ИСАК ЈЕ СТИГАО У
ЗАМАК ВЕЛИКОГ МАЈСТОРА КРСТАША ...

ЈКАО МИ ЈЕ, АЛИ ВАШОЈ
ККЕРИ КЕ БИТИ СУ-
БЕНО!

ПРЕШИТЕ, ГОСПОДИНЕ!
РЕБЕКА НИКАД НИКОМЕ
НИЈЕ УЧИНИЛА ЗЛО!

ПОНЕСЕНИ СВОЈИМ ФАНАТИЗМОМ
КРСТАШИ СУ СУДИЛИ ЈЕВРЕЈКИ...

БИКЕ СПАЉЕ-
НА НА ЛОМА-
ЧИ!

САСЛУШАЈТЕ
МЕ, ВИТЕЗО-
ВИ!

НЕВИНА САМ! И МО-
ЛИМ ДА О МОЈОЈ СУД-
БИНИ ОДЛУЧИ
ДВОБОЈ! АКО
ВИТЕЗ КОЈИ
СЕ ЗА МЕНЕ
БОРИ, ПОГИ-
НЕ, СПАЛИ-
ТЕ МЕ!

РЕБЕКА ЈЕ ОДМАХ ПОСЛЕ
ТОГА ПОСЛАЛА ПОРУКУ...

...И ЈЕДАН ВИ-
ТЕЗ ЈЕ ВЕК
КРЕНУО ...

А НЕДА-
ЛЕКО
ОДАТ-
ЛЕ...

ХВАЛА ВАМ, ГОСПОДИ-
НЕ, ШТО СТЕ МИ УЗЕЛИ
ЗА СВОЈ ШТИТОНОШУ!
АЛИ, ВОЛЕО БИХ ДА ВАМ
ВИДИМ ЛИЦЕ!

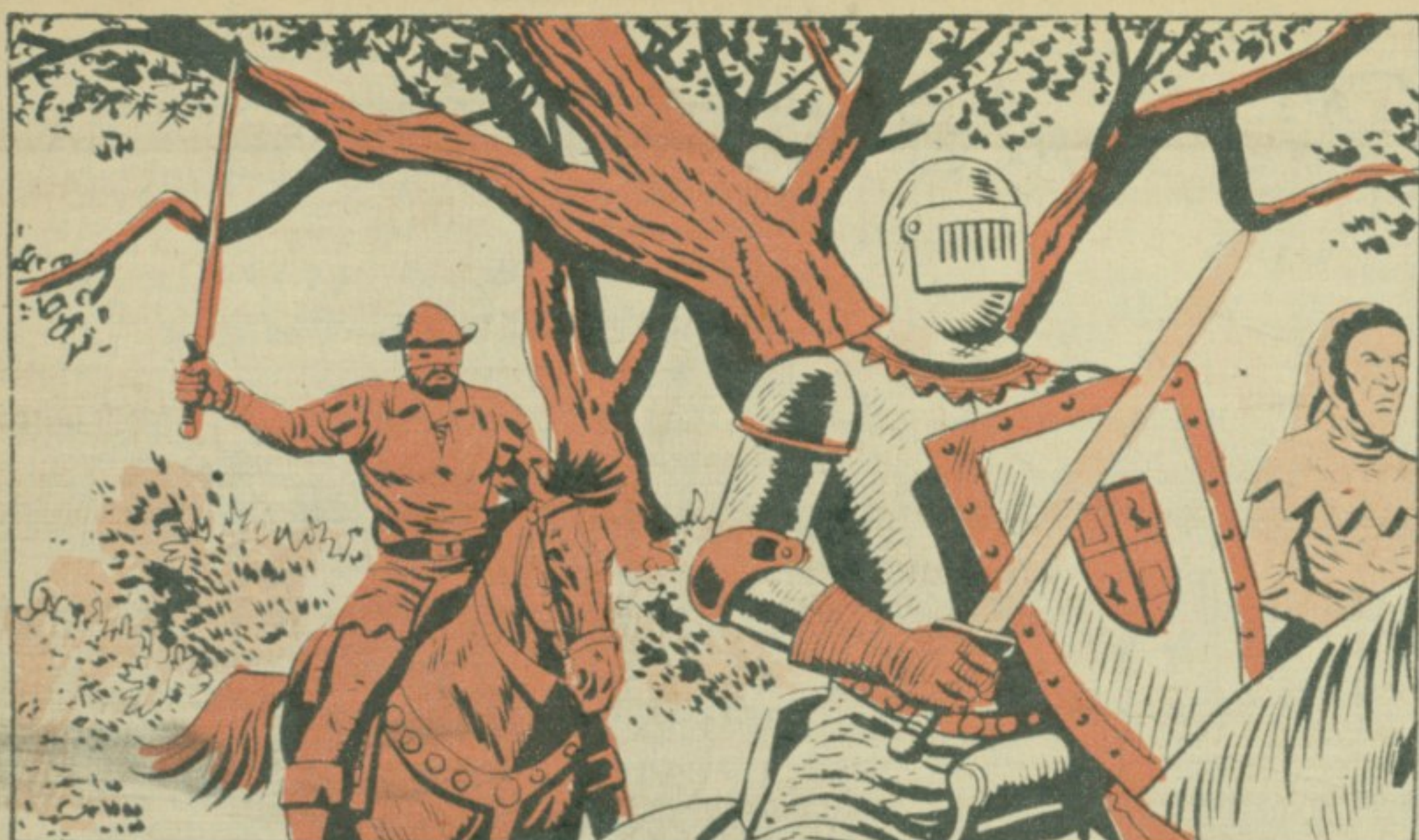

ХМ!
СТРПИ
СЕ, ДРА-
ГИ ВАМ-
БА...

АЛИ, ИЗНЕНАДА СУ ЦРНИ ВИТЕЗ
И ВАМБА НАПАДНУТИ...

УПАЛИ СМО
У ЗАСЕДУ!

Ускоро су се сви упутили
ка замку седрика сак-
сонца...

ДОЧЕКАЈТЕ РИЧАР.
ДА СА
СВИМ
ПОЧАС-
ТИМА!

ЕВО ТВОГ СИНА
КОГА СИ ТОЛИКО
ЖЕЛЕО ДА ВИ-
ДИШ!

ЗАР ЈЕ МО-
ГУЌЕ...?

УЧИНИКЕШ МЕНИ ЛЈУБАВ АКО МУ
ОПРОСТИШ ШТО СЕ ЗАЉУБИО У
ЛЕДИ РОВЕНУ... УОСТАЛОМ, ТО И
НИЈЕ ЗЛОЧИН, СЕДРИЧЕ!

СИНЕ...!

ВИЛФРЕ-
ДЕ... ЧУО САМ ДА СИ
СЕ ХРАБРО БОРИО
У КРСТАШКОМ
РАТУ...

ПРОШЛА СУ ТРИ ДАНА И СВЕ ЈЕ ВЕК БИЛО
СПРЕМНО ЗА ДВОБОЈ ОД КОГА ЈЕ ЗАВИСИО
РЕБЕКИН
ЖИВОТ...

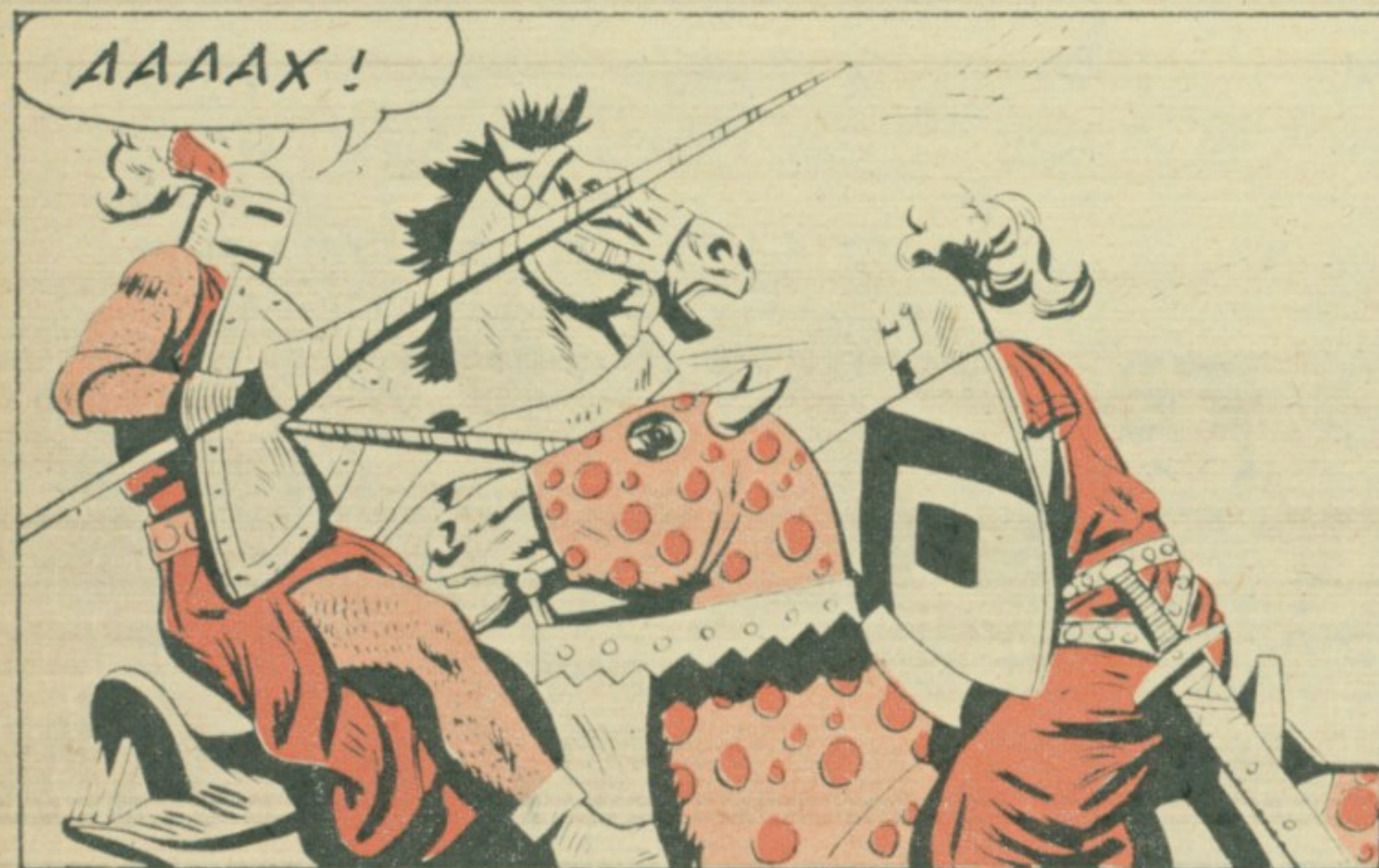
У СЛУЧАЈУ ДА СЕ СУПАРНИК
ВИТЕЗА БРИЈАНА НЕ ПОЈАВИ
ИЛИ БУДЕ ПОБЕЂЕН...

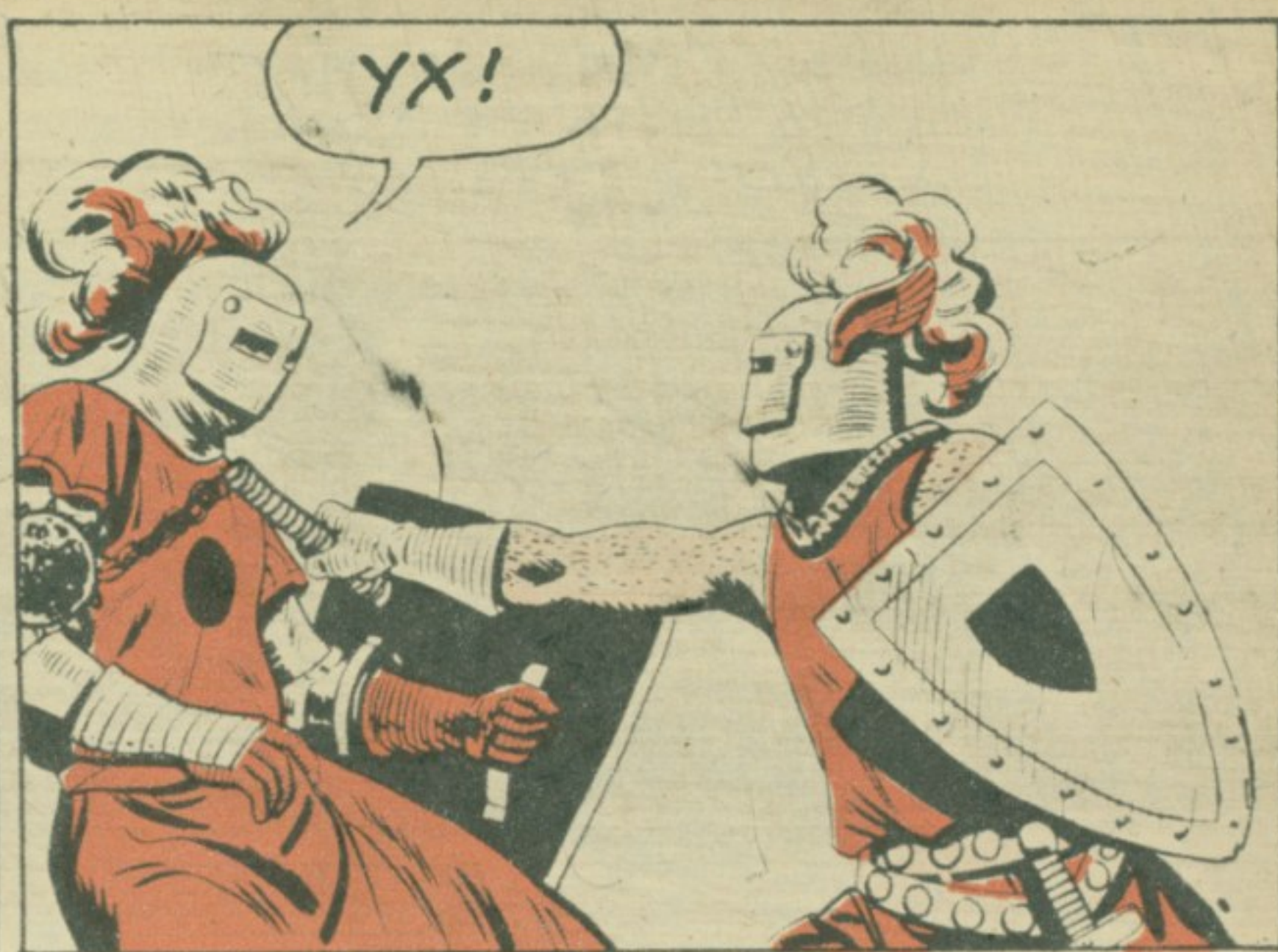
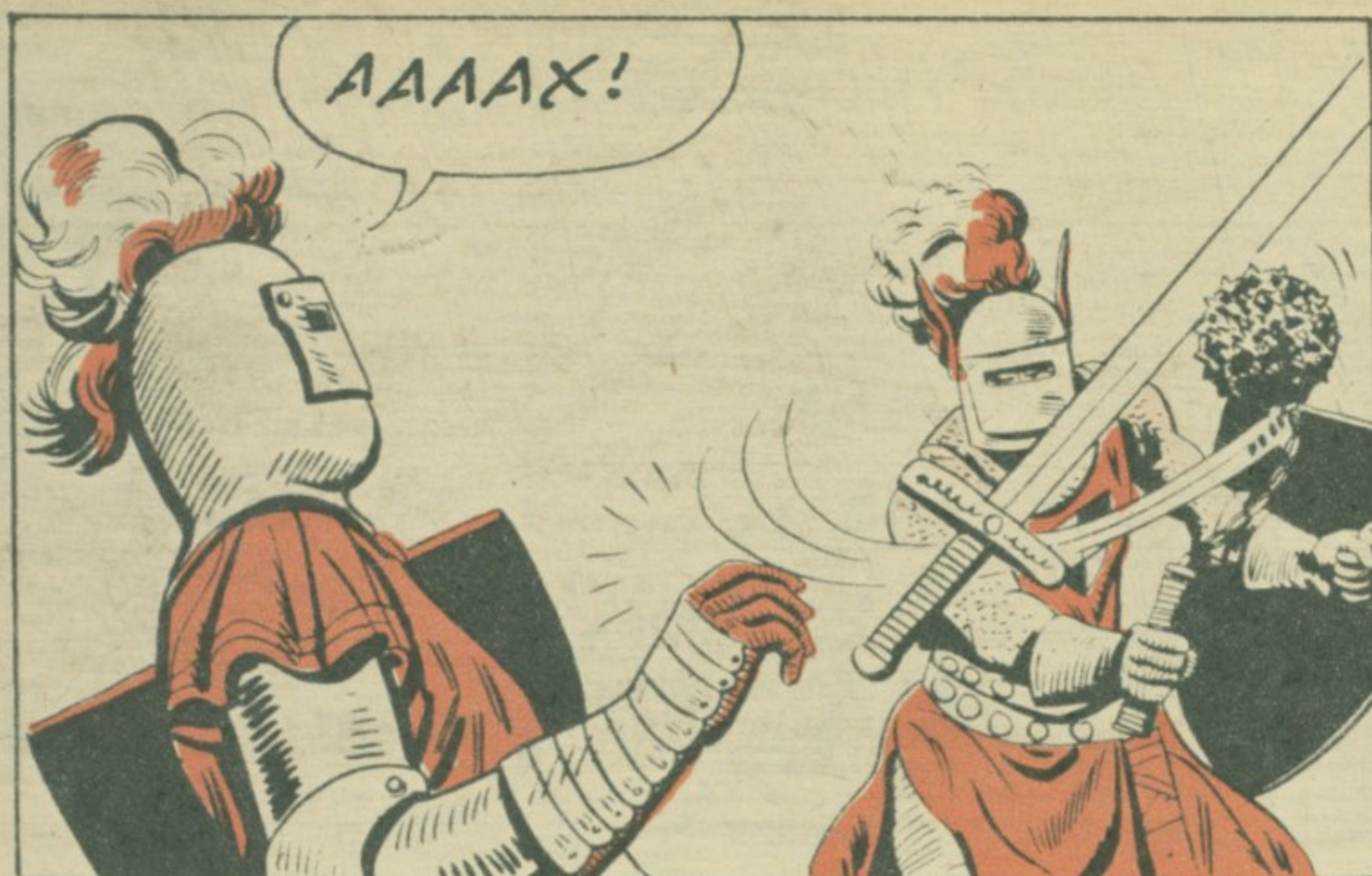
...РЕБЕКА
ЋЕ УМРЕ-
ТИ!

БАШ У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ЕВО МЕ! СПРЕМАН САМ ДА ПОДЕ-
ЛИМ МЕГДАН СА
БРИЈАНОМ!

ПРЕ НЕГО ШТО БОРБА
ЗАПОЧНЕ МОРАМО ДА ЗНАМО
ДА ЛИ СТЕ ПЛЕМЕНИ-
ТОГ РОДА...

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ КРАЉ
РИЧАРД ЈЕ ПОБЕДОНОСНО
УШАО У ЈОРИК...

ХВАЛА ВАМ СВИ-
МА, ПРИЈАТЕЉИ!

И ТЕБИ, РОБИНЕ
ХУДЕ, И ТВОЈИМ
ЛОВЦИМА...

ЖИВЕО КРАЉ
РИЧАРД!

ЖИВЕО!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ ЛЕДИ РОБЕНА
И АЗВАНХО СУ СЕ ВЕНЧАЛИ...

ЖЕЛИМ ИМ ДА БУДУ СРЕ-
ЊИ...

У ЕНГЛЕСКОЈ ЈЕ ЗАВЛАДАО МИР...

КРАЈ

Аеродром за бицикле

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

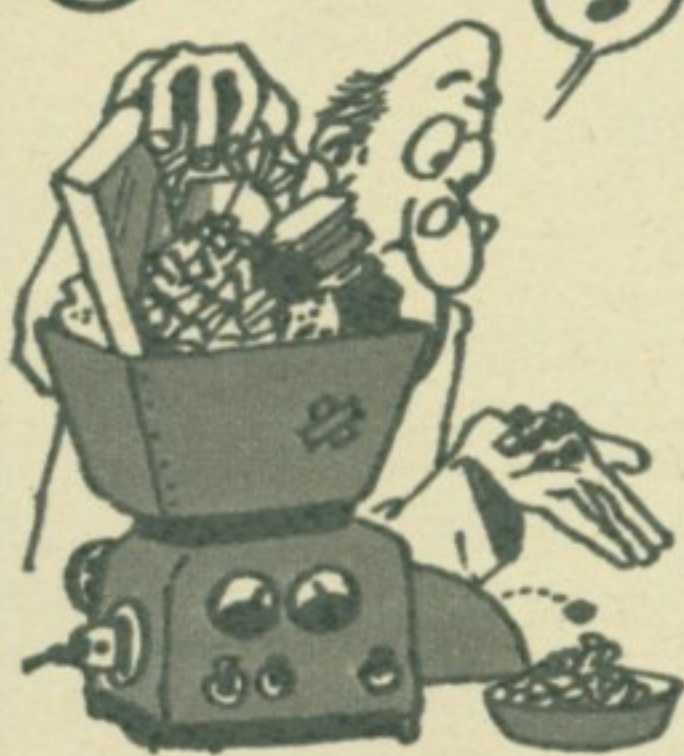
Ако желите да проверите своје опште знање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако од ових петнаест питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако их знате, честитамо! А ако пак нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

Бициклическо тркалиште назива се:

- а) аутодром
- б) велодром
- ц) аеродром

4

Како се зове легура бакра, цинка и никла:

- а) алпака
- б) месинг
- ц) бронза

Народни древни дувачки инструмент с двоструким језичком зове се:

- а) дипле
- б) фрула
- ц) зурле

10

Како се зове дуг и узан тркачки чамац:

- а) кану
- б) скиф
- ц) кајак

Убојита секира северноамеричких Индијанаца зове се:

- а) томахаук
- б) халбарда
- ц) брадва

Текст штампан великим словима је:

- а) курент
- б) верзал
- ц) петит

5

Збирка вајарских дела зове се:

- а) дискотека
- б) глиптотека
- ц) фототека

Јужноамеричка полуритмичка салонска игра у 4/4 такта зове се:

- а) самба
- б) мамба
- ц) румба

11

Борац с биковима који се бори пешке зове се:

- а) матадор
- б) пикадор
- ц) тореро

Пиће монголских племена од кобињег млека је:

- а) цумбир
- б) квас
- ц) кумис

Јединица за мерење јачине звука је:

- а) молибден
- б) етилен
- ц) децибел

6

Удаљавање, застрањивање у говору назива се:

- а) аверзија
- б) дигресија
- ц) диверзија

Врућ, веома опасан јужни ветар дува у водама Далеког истока од јула до новембра. Називају га:

- а) тајфун
- б) торнадо
- ц) ураган

12

Корисна заједница двају или више разноврсних организама је:

- а) синтеза
- б) симбиоза
- ц) дубиоза

Јапански рвачки спорт је:

- а) карате
- б) цудо
- ц) бокс

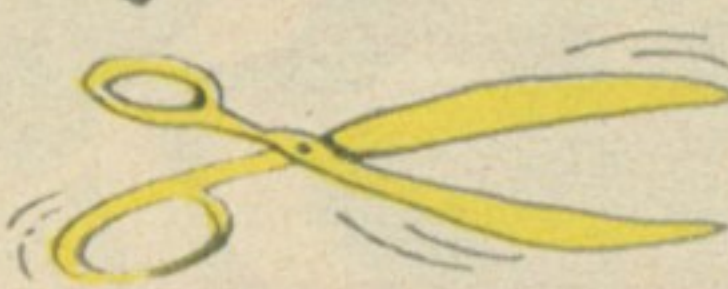
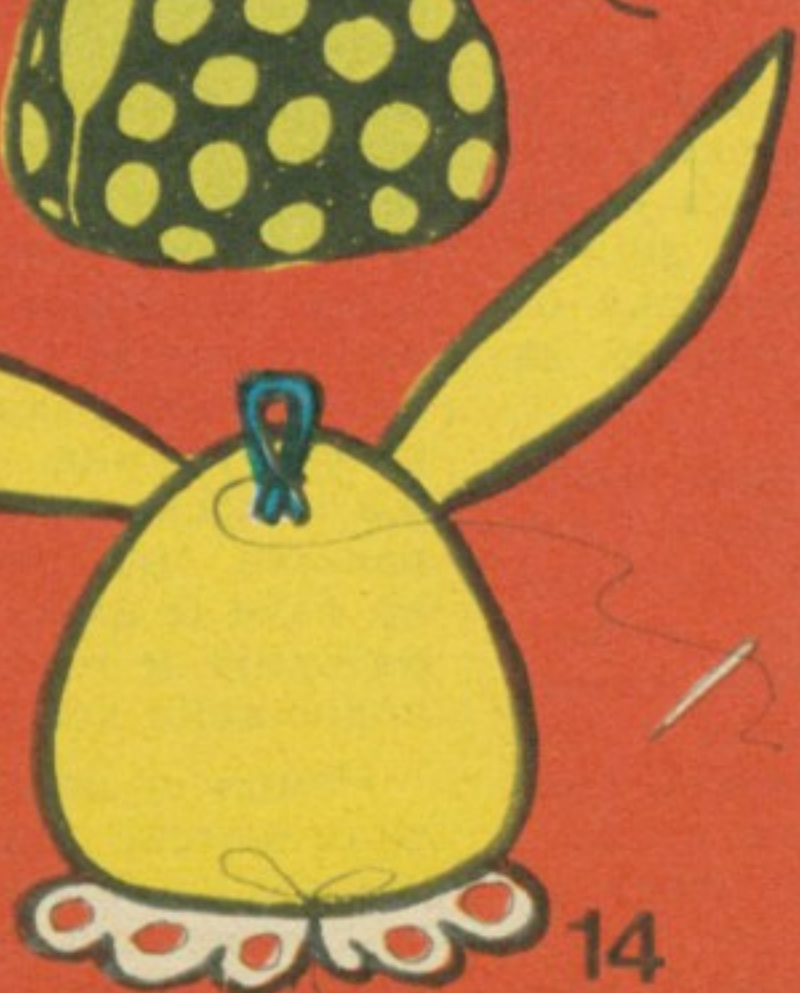
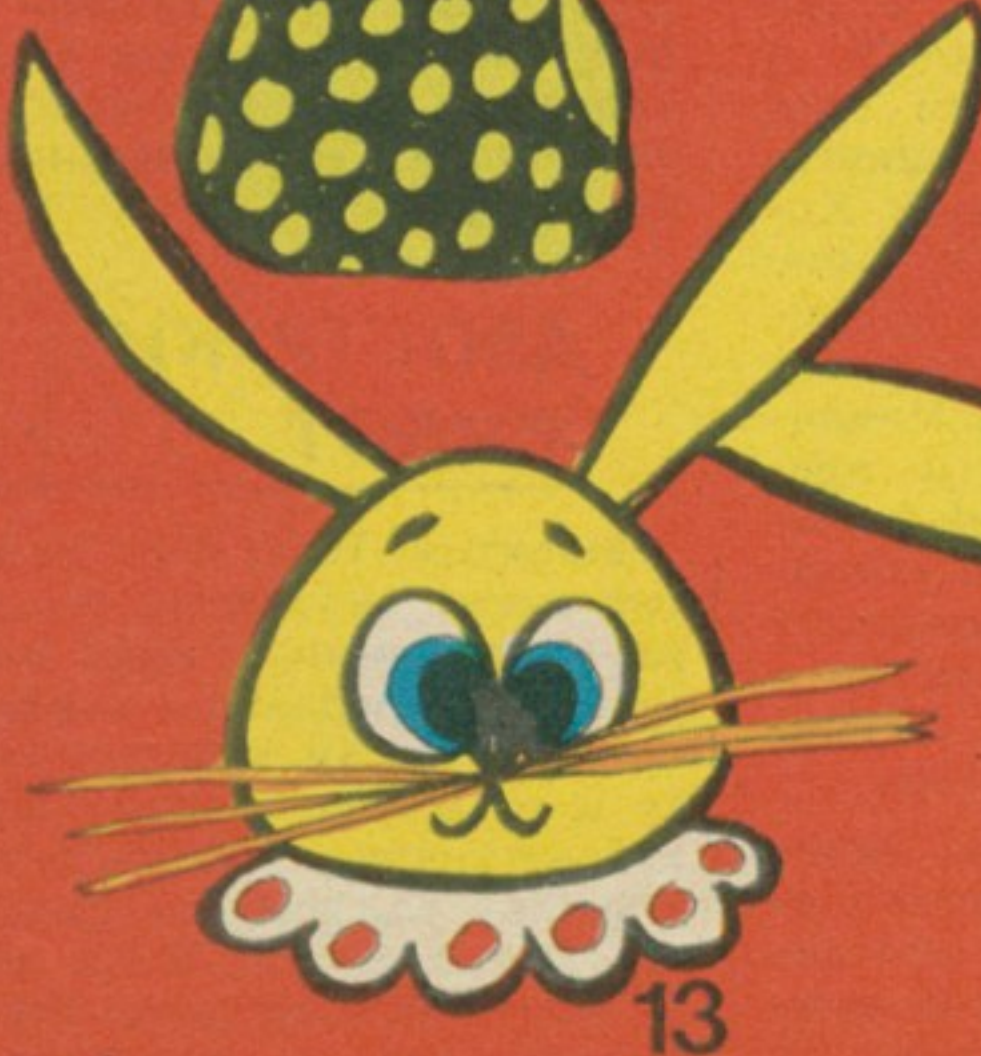
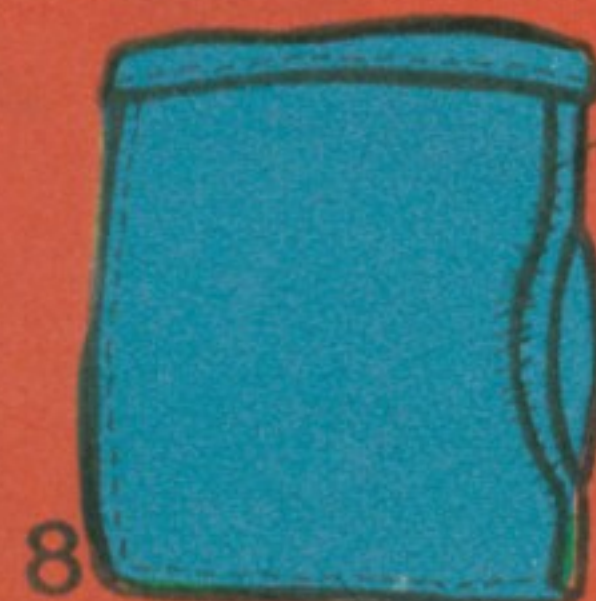
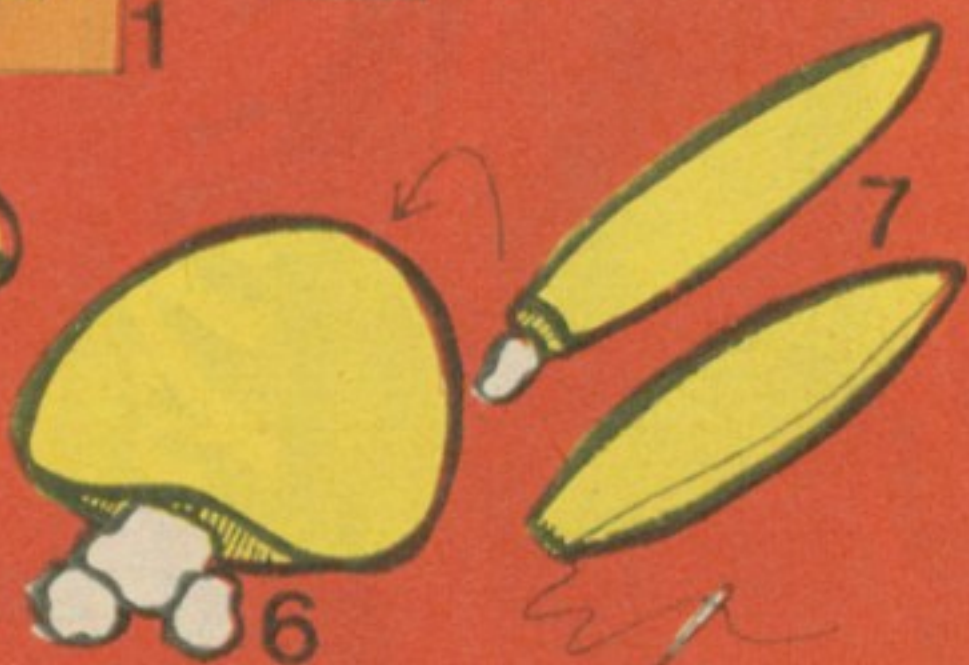
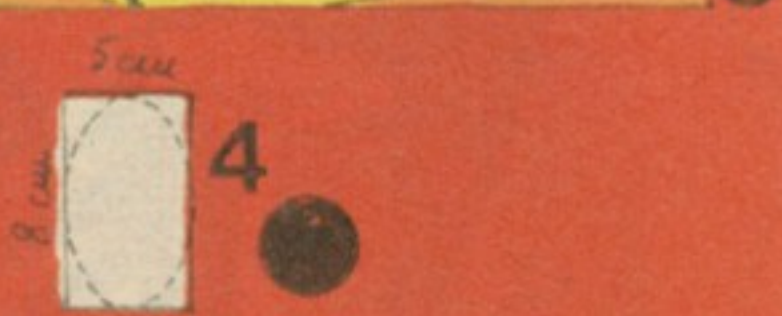
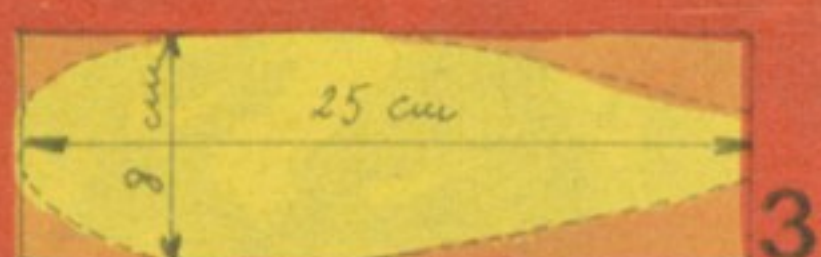
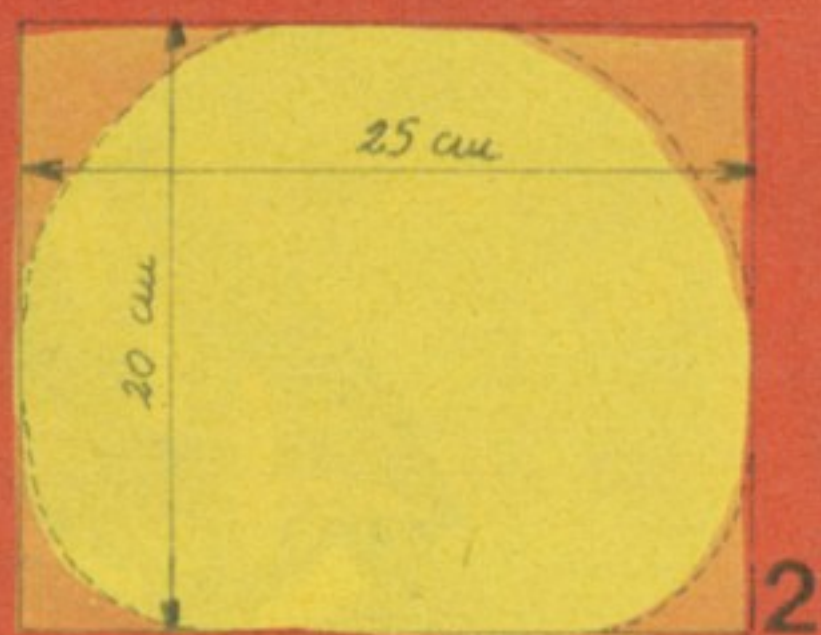
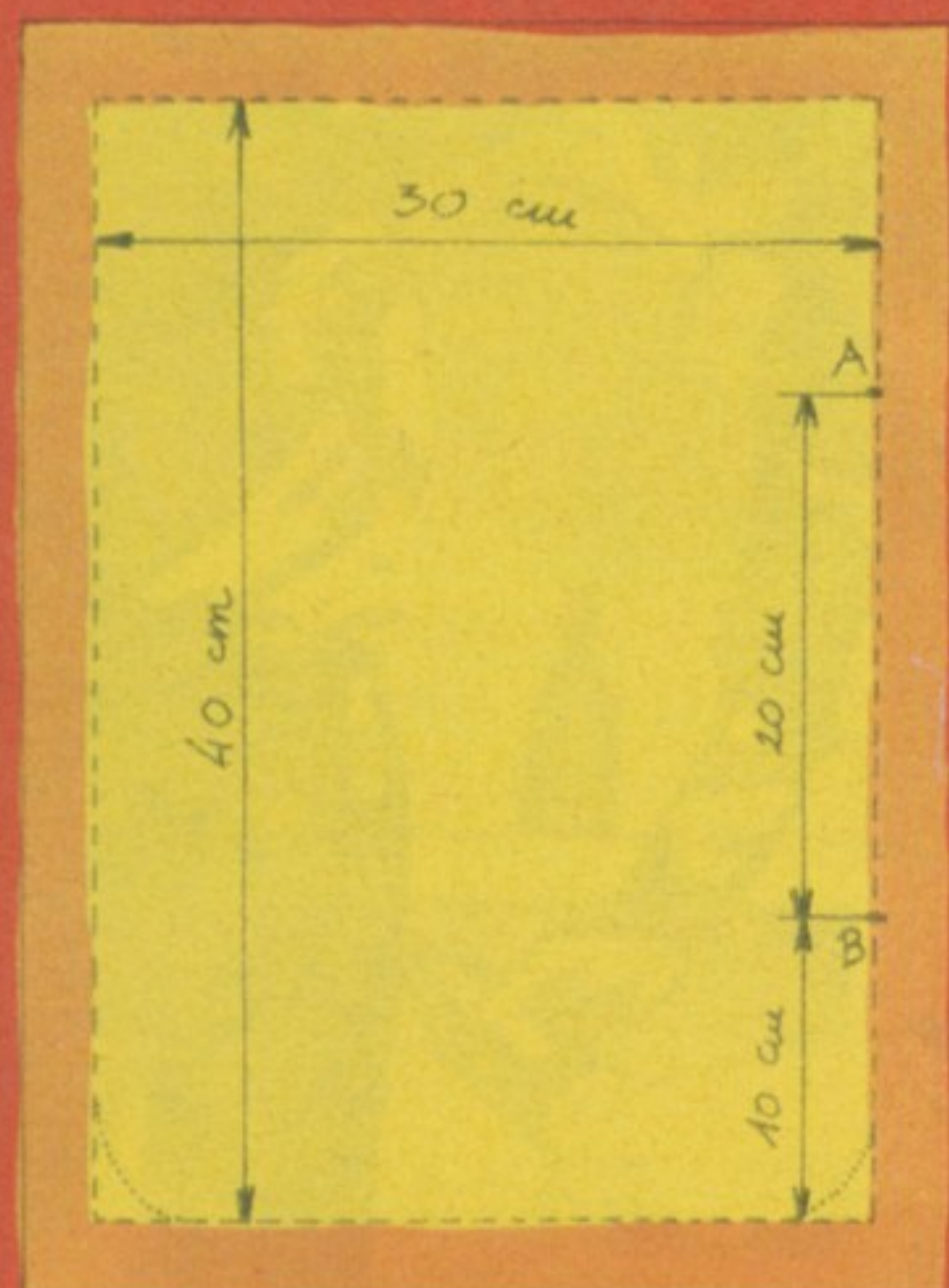

ОДГОВОРИ:

1. велодром 2. верзал 3. децибел 4. алпака 5. глиптотека 6. дигресија 7. зурле 8. румба 9. тајфун 10. скиф 11. тореро 12. симбиоза 13. томахаук 14. кумис 15. цудо.

ВРЕЋИЦА ЗА ПИЖАМУ

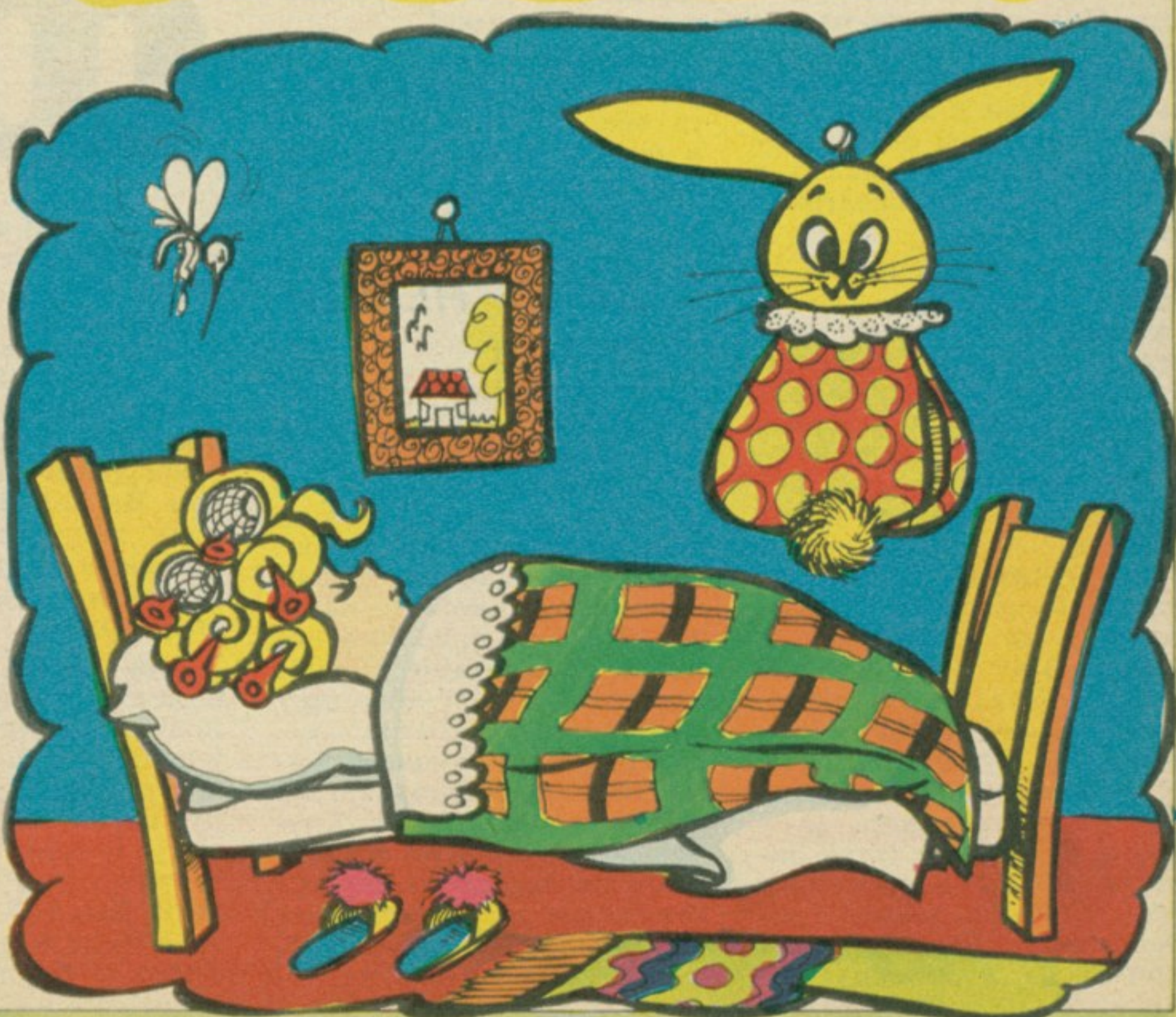

НАПРАВИТЕ САМИ

Ево још једне корисне забаве за ваше вредне руке. Направите сами ову симпатичну врећицу — зеку, обесите је на зид изнад свог кревета и у њој држите преко дана своју пијаму. Ова врећица може да послужи и као леп поклон другарици, поготово ако она има у кући млађег брата или сесту.

Што је материјал шаренији то ће и врећица лепше изгледати. Можда би најбоље било да набавите шарени црпц и од њега скројите два комада (зекино тело) као што видите на шеми број 1. Од чвршћег платна искојите два дела за зекину главу (црт. 2), четири дела за зекине уши (црт. 3). Очи направите од белог штофа или чоје (црт. 4) а зенице од црног штофа или једноставно залепите два црна дугмета. На предњи део зекине главе залепите очи и извезите њушкицу и уста (црт. 5) а затим овај део зекине главе спојте са задњим делом с тим што ћете оставити један отвор и кроз њега испунити зекину главу ватом (црт. 6).

На исти начин ватом испуните и зекине уши (црт. 7) па их пришијте уз зекину главу. Сад спојте предњи и задњи део врећице изузев дела А и В који видите на цртежу 1, и у који ћете, кад врећица буде готова, стављати пијаму. Овај отвор на врећици порубите (црт. 8) као што ћете порубити и ивицу врећице и у њу увући конач и врећицу затим набрати (црт. 9). Наберите и парче чипке (црт. 10). Врећицу прошијте за зекину главу (црт. 11) а затим око врата привезите набрану чипку (црт. 12). Зеки направите бркове од тање, пресвучене жице или пластичног концa који користе риболовци (црт. 13). Од кеper-пантљике направите зеки алкицу на задњем делу главе помоћу које ћете га окачити на зид. На крају зеки направите реп и ушијте га на доњи крај врећице.

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

Једног пролећног дана 1944. године пред зградом универзитета у Копенхагену зауставио се аутомобил. Из њега су искочила двојица припадника немачког Гестапоа. Док су они прелазили двоориште, о незнатим посетиоцима неко је известио познатог данског научника Нилса Бора који је на универзитету предавао физику.

Професор је за тренутак прекинуо предавање студентима и брзо отишао до своје лабораторије да погледа да није непажњом оставио неке трагове својих научних истраживања којима се у тој просторији свакодневно бавио. Пошто је установио да је све у реду, хитро се вратио и наставио започето предавање студентима.

ОПЕРАЦИЈА ВЕЗЕР

Немачка је упала у Данску и Норвешку изненада. Иако је 9. маја 1939. склопила са Данском пакт о ненападању, немачка команда Вермахта извршила је почетком 1940. године радну групу под називом „Команда за специјалне задатке број 31“. Њен задатак био је да изведе план освајања Данске и Норвешке. План је добио име — „Операција Везер“.

Главни део читавог посла пао је у део капетану бојног брода Францу Лидигу кога је за вођу групе која је требало да изведе план, поставио лично адмирал Канарис, шеф Абвера, немачке војнообавештајне службе.

Лидиг је био стари искусни обавештајац. Уз то био је до дна душе одан Хитлеру и убеђени нациста. Није презао ни од чега да оствари оно што науми! Преко својих поверљивих људи у Данској успео је да сазна да се дански генералштаб налази у једном замку у предграђу Копенхагена.

Основу његовог плана, односно „Операције Везер“, сачињавао је тајни упад групе немачких командоса у замак и заробљавање целог данског генералштаба. Био је сигуран да ће обезглављена данска војска тада морати да капитулира.

По наређењу Хитлера, план за освајање Данске почео је да се остварује 9. априла 1940. године у 5.15 изјутра. Упад немачких командоса изведен је муњевито јер лучке власти у Копенхагену нису могле ни да претпоставе кога је у својој утроби тог јутра довео немачки теретни брод који је обично превозио дрвену грађу. Чим су се искрцали из „теретњака“ ко-

мандоси су се просто прошетали до замка!

Немачке трупе су биле спремне и чим су командоси обавили свој део посла и оне су истог јутра прешле данску границу између Фленсбурга и Тенера.

ДА СУ НЕМЦИ ЗНАЛИ

План капетана Лидига лако је могао да пропадне да је данска влада била опрезнија и поверовала у обавештење немачког обавештајног официра пуковника Остера, који се налазио у самим врховима немачке обавештајне службе и који је, због мржње према нацизму, неколико дана пре упада немачких командоса обавестио данског поморског аташеа о Хитлеровој намери. Али, ни аташе ни дански војни руководиоци нису веровали пуковнику Остеру!

Данска је за Немачку и-

мала велики значај. Са њене територије Немачка је могла лакше да врши ваздушне нападе на Енглеску. Поред тога, превоз железне руде из Шведске у Немачку брже се одвијао преко Данске него дужим и несигурним поморским путем. Најзад, Немачка је желела да укључи данску привреду у производњу оружја и ратне опреме за своје трупе.

Али, да су Немци знали чиме се у ствари бави и колика су научна сазнања једног човека који је живео и радио у Копенхагену, вероватно би се у замену за њега одrekli свега онога због чега су заузели Данску. Тај човек се звао Нилс Бор.

Бор је био познат у све-

ту као истакнути научник. Још 1911. године сарађивао је са чувеним научником Радефордом у Енглеској. Једно време био је и доцент на универзитету у Манчестеру, а затим професор физике на универзитету у свом родном Копенхагену. Већ 1922. добио је Нобелову награду за физику. Научним радом бавио се све до упада Немачке у Данску када је прекинуо научна истраживања и посветио само предавањима на универзитету на коме је имао своју лабораторију и у којој је проводио већи део времена.

Немци су пажљиво испитали његову делатност у окупираној Данској, али нису приметили ништа сумњиво. Научна сазнања до

којих је дошао пре окупације била су доступна целом свету јер их је Бор објавио као своје научне радове. Сада, као скроман и повучен предавач на универзитету, није био опасан за Немачку па га нацисти нису дирали.

ДВОСТРУКИ ЖИВОТ

Међутим, Нилс Бор је за све време окупације водио двоструки живот: када није држао предавања повлачио се у своју лабораторију и са жаром се предавао истраживачком раду и проучавању могућности цепања језгра атома. Када му је тог пролећног дана 1944. године јављено да двојица

ОПЛЈА ФРИЖИД

Непознати људи
нечујно су
ушли у кућу.

ПРИПАДНИЦИ ДАНСКОГ ПОКРЕТА ОТПОРА НАШЛИ СУ СЕ У ЧУДУ: ВРШИЛИ СУ У РАТУ РАЗНЕ ДИВЕРЗИЈЕ, АЛИ ОВАКАВ ЗАДАТАК НИСУ НИКАД ИМАЛИ.

кад би они сазнали докле је стигао у својим истраживањима и колико је близу стварању разорне бомбе.

Највећа брига му је била мала количина тешке воде која је за његова истраживања имала непроцењиву вредност. Крио ју је у фрижидеру у својој кући и то у боци од пива која се споља нимало није разликовала од осталих боца које су лежале уредно сложене. Сваки неупућени посетилац који би завирио у фрижидер, не знајући у којој је боци пиво а у којој тешка вода, лако је могао уместо пива да попије гутљај тешке воде.

Тог пролећног дана 1944. гестаповци нису тражили Нилса Бора. Вршили су само рутински обилазак универзитета и брзо отишли.

БОЦА С ПИВОМ

И физичар и савезници су схватили да би свако његово даље задржавање у Копенхагену могло да буде кобно. Зато су средином 1944. године одлучили да Бор напусти Данску. Пребацили су га у Шведску, у малој рибарској барци. Сопственик барке са чуђењем је посматрао непозна-

кала његова асистенткиња Лиза Мајтнер која је нешто пре њега, такође илегално, напустила Данску. Чим се физичар искрцао на обалу са олакшањем је одахнуо. Лиза Мајтнер је знала за тајну пивске боце, и зато није тешко замислити какво је било њено запрепашћење када је утврдила да се у боци коју је Нилс Бор донео — налази пиво а не тешка вода! Све је било јасно: у журби, приликом поласка из Данске, Бор је из фрижидера у својој кући узео боцу са правим пивом уместо боцу са тешком водом!

Сви су били згранути. Већ сутрадан група бораца данског покрета отпора извршила је провалу у физичареву кућу у Копенхагену. Према упутствима које су добили преко радија из Шведске циљ провале било је „пљачкање“ фрижидера, тачније боца с пивом!

Припадници покрета отпора нашли су се у чуду. Откако је рат почео вршили су разне диверзије али овакав задатак још никада нису имали. Због тајности и важности тешке воде није им речено шта се налази у пивској боци, а пошто је таквих боца у фрижидеру било неколико најједноставније је било

наредити да се све боце покупе и најпажљивије отпреме у Шведску.

У „пљачку“ фрижидера кренули су ноћу. Кућу Нилса Бора нико није чувао а Немци на њу још нису мотрили јер је научник био одсутан само два дана тако да још нико није знао да је побегао из Данске. До плена су лако дошли. Како су нечујно упали у кућу, тако су се нечујно и изгубили у ноћи.

Сутрадан су све пивске боце нађене у фрижидеру пажљиво спаковане и тајним каналима послате у Шведску. Тешка вода је била спасена.

★ ★ ★

Убрзо после овог случаја Нилс Бор се пребацио у Сједињене Америчке Државе. Сарађивао је са групом познатих америчких научника. Њихова истраживања довела су до атомске бомбе. Бор је умро у Копенхагену 1962. године у седамдесет седмој години живота.

Нилс Бор

тог човека који није испуштао из руке боцу с пивом. — Ово је неки „мокри брат“! Бежи из земље, спасава главу, а од пива се не одваја! — весело је додао сопственик барке својим морнарима.

У Шведској Бора је че-

МОЗАИК

НЕЗГОДНО ИМЕ

Најтеже ми је на празник, нарочито на дан дочека Нове године. Тих дана мој телефон не мирује буквально ни минут. Али, пошто моја породица постоји већ 800 година, ни на памет ми не пада да променим своје презиме. Ово је недавно изјавио новинарима један грађанин Лондона који се презива — Такси!

НАОЧАРЕ ЗА ДАЛТОНИСТЕ

За неколико милиона људи на Земљи не постоји готово никаква разлика између црвених латица јед-

не руже и њеног зеленог лишћа. То су далтонисти, људи који не разликују боје.

После вишегодишњих експеримената у Аустрији је израђена прва серија наочара за далтонице које су много сложеније од обичних. Свако сочиво састоји се од шестоугаоних кристала црвене, жуте и плаве боје. Правилно „примање“ боје добија се при одређеним покретима очију што се тренирањем лако и брзо постиже.

СНАГА ЖИВОТА

Сарадници археолошког музеја у Нагаоки, у Јапану, успели су да добију младице од плодова шумског ораха који су преležали у земљи три хиљаде година. Ораси су се сачували захваљујући дебелом слоју му-

ља испод којег су лежали.

Ово, међутим, није први успех јапанских научника у одгајивању биљака из старог семена. Пре неколико година они су успели да добију младе биљке из семена лотоса старог две хиљаде година.

КРВНА ГРУПА И РАСТ

Крвна група једног човека може се одредити према расту, фигури и лицу човека — тврде научници са државног универзитета у Колораду. Како пише стручни часопис „Биологија човека“, научници су измерили висину и проучили грађу четири стотине студената. Добијене податке упоредили су с крвним групама. Проучавања су показала да мушкарци с крвном групом „О“ имају издуженија лица од осталих. Жене с крв-

ном групом „А“ пуније су од жена крвне групе „Б“ и „О“. Особе с крвном групом „АБ“ имају дугачке руке и ноге, издужена лица и овалан облик главе.

ЧКАЈТЕ

ЕР!

гестаповаца долазе у зграду универзитета, његова вишегодишња истраживања о могућности техничког искоришћавања фисије атомског језгра урана већ су била уобличена у теорију. Требало је још само неке ствари проверити и доказати. С таквим научним резултатима Бор је био само корак до атомске бомбе!

Најважније резултате физичар је чувао у својој глави. Али, све се није могло сместити у то поуздапо и сигурно склониште. Доста података прибележио је на разним папирима које је вешто крио. Био је свестан тога каква би опасност претилa човечанству кад би се ти његови папири нашли у рукама Немаца и

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

ОЛИВЕР ДРАГОЈЕВИЋ

Снимио: М.Исаиловић

ХИТ СТРАНА

СПЛИТ 74

ОЛИВЕР ДРАГОЈЕВИЋ

Највеће изненађење на Сплитском фестивалу направио је „извесни“ Оливер Драгојевић — како га је пре фестивала назвао један лист — тотални аутсајдер коме је пошло за руком да већ на првом кораку победи на највећем фестивалу забавне музике у Југославији.

Оливер Драгојевић је ново име али старо лице са забавно-музичке сцене. Он је више од две године био члан „Дубровачких трубадура“ где је заменио оснивача и дугогодишњег вођу Ђепа Јусића. Фестивал у Сплиту је његов први и врло успешан самостални покушај.

Оливер, кажу, није потпуно раскинуо везе са „Трубадурима“. Са њима се и даље појављује на турнејама и великим концертима али је сасвим извесно да ће убудуће све више иступати као соло певач.

ПОП ЗАНИМАЈВОСТИ

Овог пролећа Мелани је одржала низ концерата под називом „Пријатељи Чилеа“ са којих је сав приход ишао у корист жртава терора чилеанске војне хунте. На једном концерту између осталих појавио се и Боб Дилан.

Изгледа да ће због великих пореских обавеза Елтон Дон потпуно преселити у Аризону где је купио ранч и где гради студио за снимање.

Пошто је због свог незгодног понашања и обести у многим америчким хотелима непожељан Дон Ленон се у последње време пријављује под именом др Винстон.

Да би снимила трећи албум енглеској групи „Квин“ било је потребно десет месеци марљивог рада.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем више сингл-плоча домаће и стране производње. За информације обратите се на адресу:

Звонко Петрески
Ворка Влачарот 23
97500 Прилеп

Највећи музички догађај овог лета био је међународни фестивал лаких нота у Сплиту. Велика смотра забавне музике, иначе четрнаеста по реду у граду испод Марјана, окупила је преко 25 познатих домаћих солиста и група и око 20 певача из петнаестак земаља Европе и Америке. Већ по традицији, фестивал у Сплиту изазвао је велико интересовање, донео неколико очекиваних хитова, представио неколицину талентованих дебитаната а завршио се бурно уз неколико неочекиваних резултата.

FUS* SPLIT 74

Прву награду присутне публике и жирија 15 југословенских градова је мање познати сплитски композитор Тео Трумбић за песму „Ча ће ми Копакабана“. Ову песму извели су Оливер Драгојевић у домаћој и Холандијанка Кони Финк (Conny Vink) у иностраној конкуренцији. Друга награда публике и жирија градова припала је Зденку Руњићу за композицију „Сунчане фонтане“ коју су интерпретирале Тереза Кесовија (на слици) и Италијанка Соња Конти (Sonia Conti).

Ову песму стручни жири прогласио је за најбоље музичко остварење фестивала и доделио њеном аутору традиционално признање „Џеки Србљеновић“. Трећу награду освојила је композиција Душана Шарца „Обала мојих снова“ у извођењу Мише Ковача (на слици)

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НА ФЕСТИВАЛУ У СПЛИТУ ПОВЕО САМ ЦЕЛУ СВИТУ!

ЧА ЋЕ МИ КОПАКАБАНА

Музика и текст, Тео Трумбић
Изводи: Оливер Драгојевић

Обишао сам сва мора,
видио сам цили свет,
све градове и све луке
на онда назад у Сплит.
Био сам у Еспањи,
прошао сам кроз Алжир,
био сам на Хаваје
и далеки Бразил.
Ча ће ми Копакабана,
Акапулко и Мадрид
кад ја имам своју калу,
кад ја имам своју малу —
тамо је мој цили свет.
Ча ће ми Рио де Жанеиро,
Хонолулу и Париз
кад ја имам своју калу,
кад ја имам своју малу —
тамо је мој цили свет.
Сва блага и све драгуље
дао бих за онај дан
кад ноћем валима и вјетром
спознам вољени град.
А није то Еспања,
није то ни Алжир,
нису то Хаваји
ни чаробни Бразил.
Ча ће мени Копакабана,
Акапулко и Мадрид
кад ја имам своју калу,
кад ја имам своју малу —
тамо је мој Сплит.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: „ЧА ЋЕ МИ КОПАКАБАНА“ можете чути у понедељак 26. августа ове године у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа!

и познатог италијанског певача Ал Бана.

За најбоље интерпретаторе у домаћој, односно страној конкуренцији, специјални жири музичког часописа ЦУБОКС прогласио је Микија Јевремовића и Енглеза Карла Вејна (CARL WAYNE). Награду намењену најбољем дебитанту освојио је Далибор Брун, док је група „Фортуна“ проглашена за најбољи ансамбл фестивала.

Петком у Забавнику,
а понедељком
на Радио-Београду I,
у емисији
ВЕЧЕ УЗ РАДИО,
најбољи
певачи,
ансамбли
и хитови!

ПОВРАТАК КАРЛА ВЕЈНА

Карл Вејн, добитник награде намењене најбољем интерпретатору на фестивалу СПЛИТ 74, познат је љубитељима поп-музике још од пре неколико година када је био певач, гитариста и вођа енглеске групе „Мув“ (MOVE).

Карл је рођен 18. августа 1944. године у Бирмингему. Завршио је средњу музичку школу, одсек теорије, у родном граду а затим одлази у Лондон. Имао је 18 година када је основао групу „Викинзи“ у којој је био бубњар, а касније гитариста и певач. Неколико година

касније среће Роја Вуда и заједно оснивају групу „Мув“, једну од „најжешћих“ група Енглеске крајем шездесетих година. И поред многих хитова и међународног угледа који је група стекла, Карл није био задовољан и крајем 1970. године напушта другове да би започео соло-каријеру. Снимио је више сингл-плоча од којих треба издвојити ону с песмом „Замисли“ Дона Лелона и последњу на којој се налази композиција „Сан Дије-го“. У Енглеској има свој кратки ТВ шоу али ипак није постигао неки већи међународни углед.

Награда у Сплиту, највеће признање које је икада Карл добио, још је значајније ако се има у виду да је извођена у конкуренцији с много популарнијим Ал Ваном, познатијим Доном Фардоном и одличном Соњом Конти. Та награда ће можда значити преокрет у соло-каријери некад познатог поп музичара.

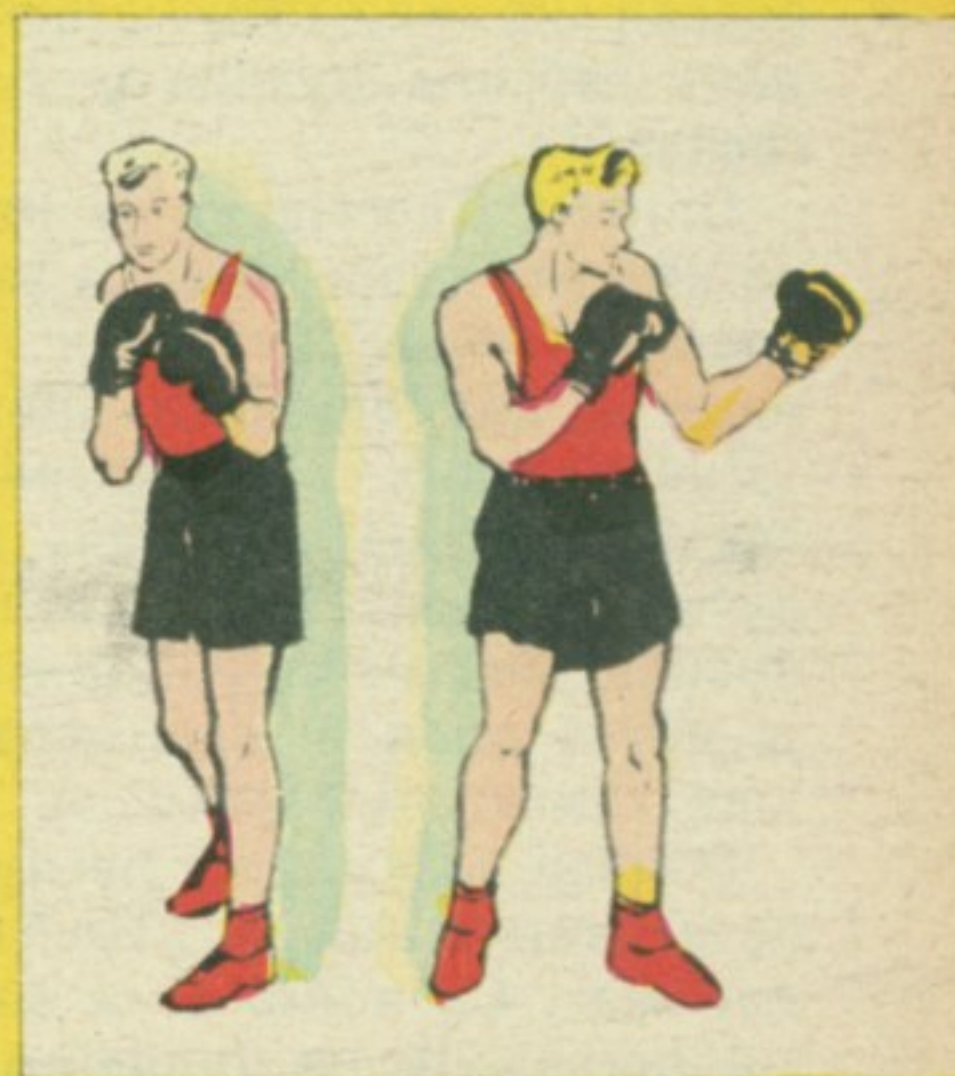
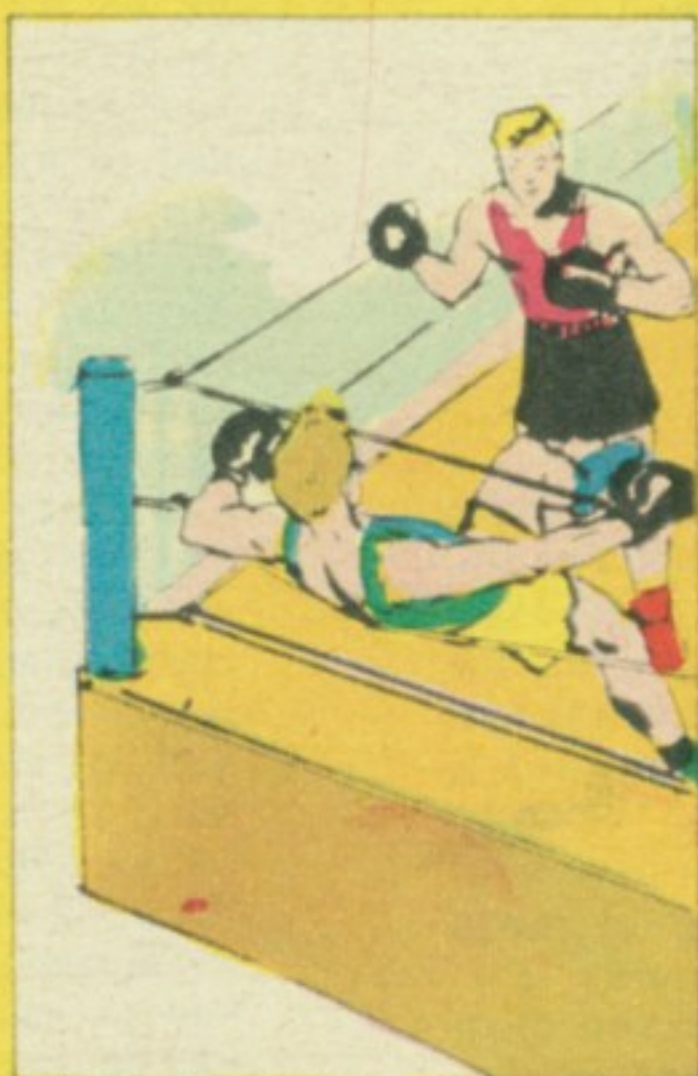
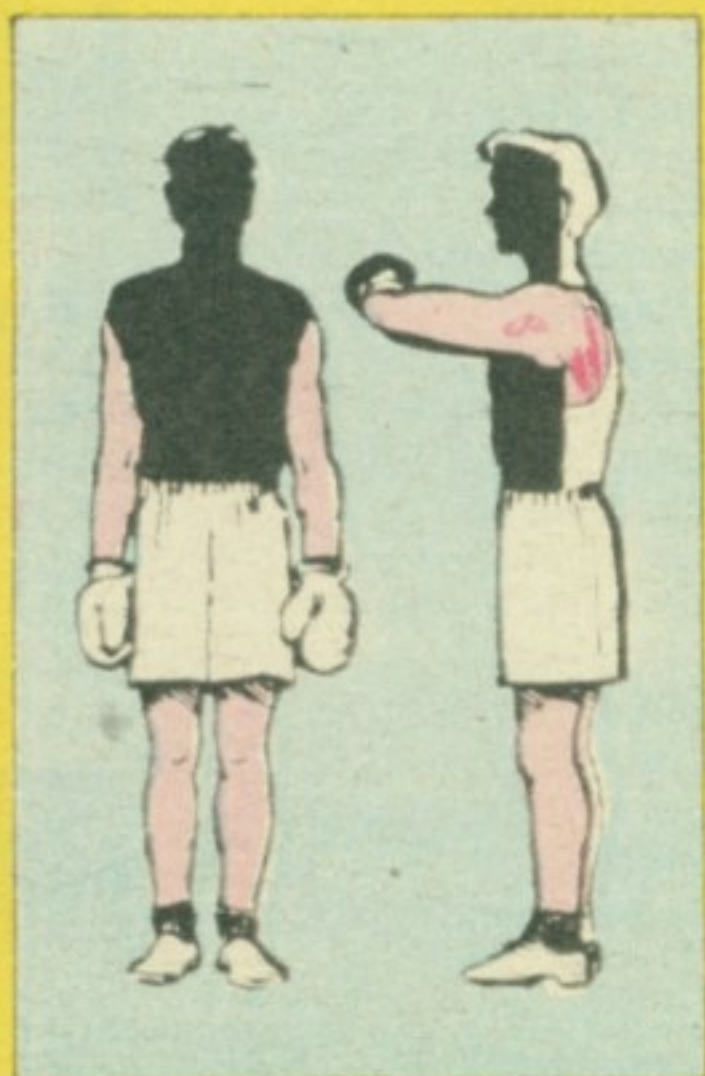
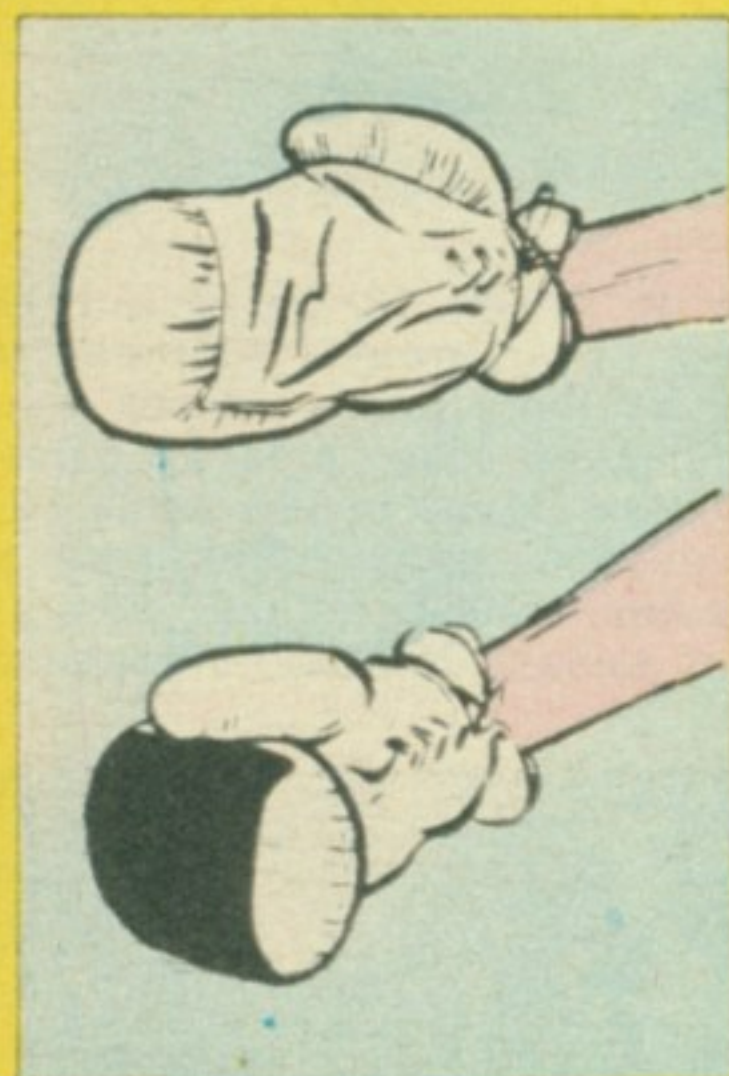
НАУЧИТЕ ДА

1 Тешко је одговорити када се први пут у историји туча песницама претворила у спорт. Судећи по мотивима приказаним на пећинским цртежима, посућу и рељефима, вероватно је да је бокс, као спорт, настао пре 5000 — 6000 година. Претпоставља се да је у Европу продро из Египта или долине Еуфрата, и да се као облик борбе први пут појавио на Криту а затим и у Микени на Пе-

лопонезу. Наравно, ондашњи бокс се веома разликовао од данашњег: у њему су били дозвољени осим песницења и рвачки захвати, па чак и ударци мачем. У програм грчких Олимпијских игара песницење улази 688. године пре н. е. Вероватно је да су бокс даље ширили Европом римски легионари. За колевку модерног бокса сматра се Велика Британија, где је 1864. године маркиз од Квинсберија издао прва, званична правила ове игре.

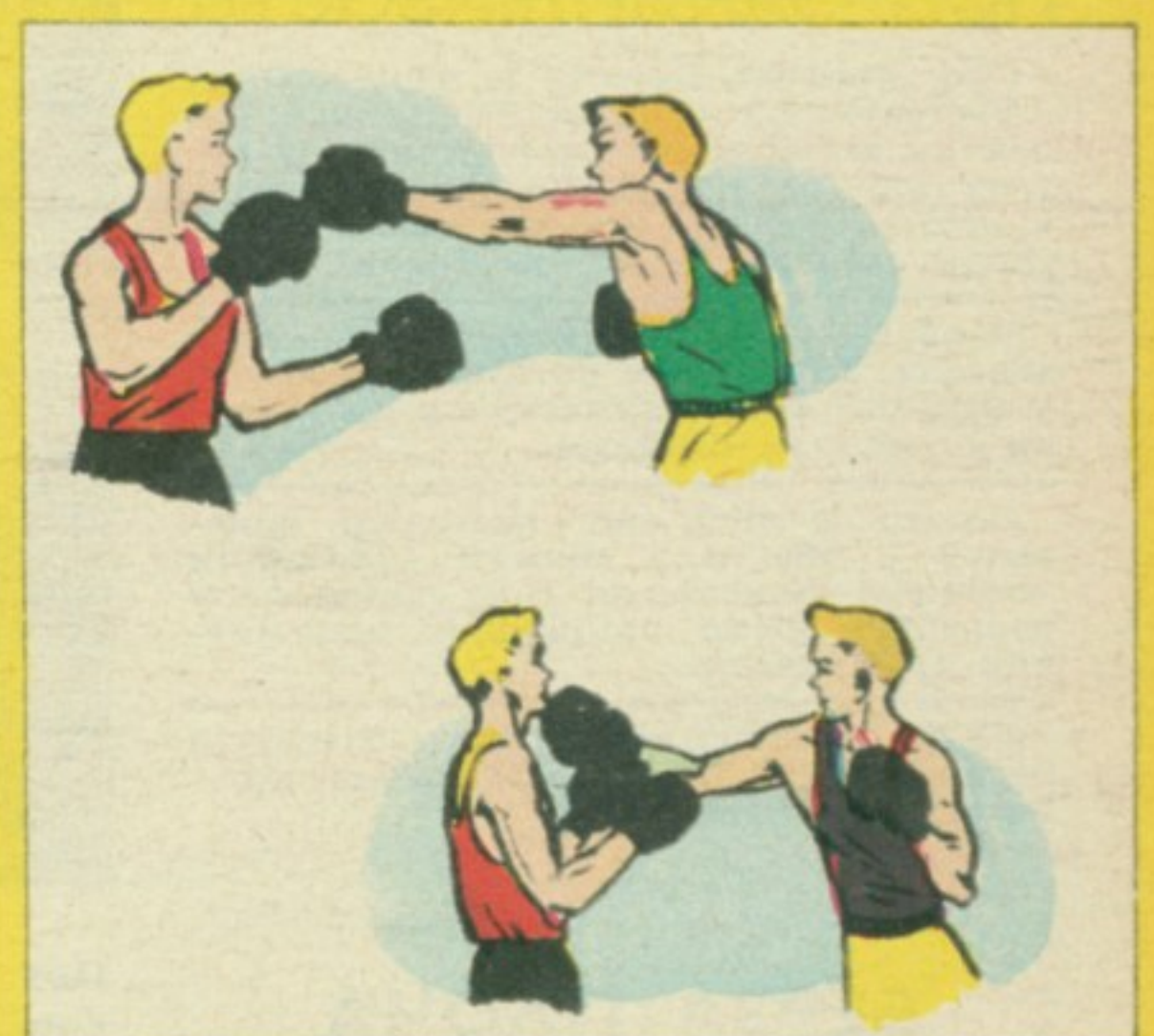
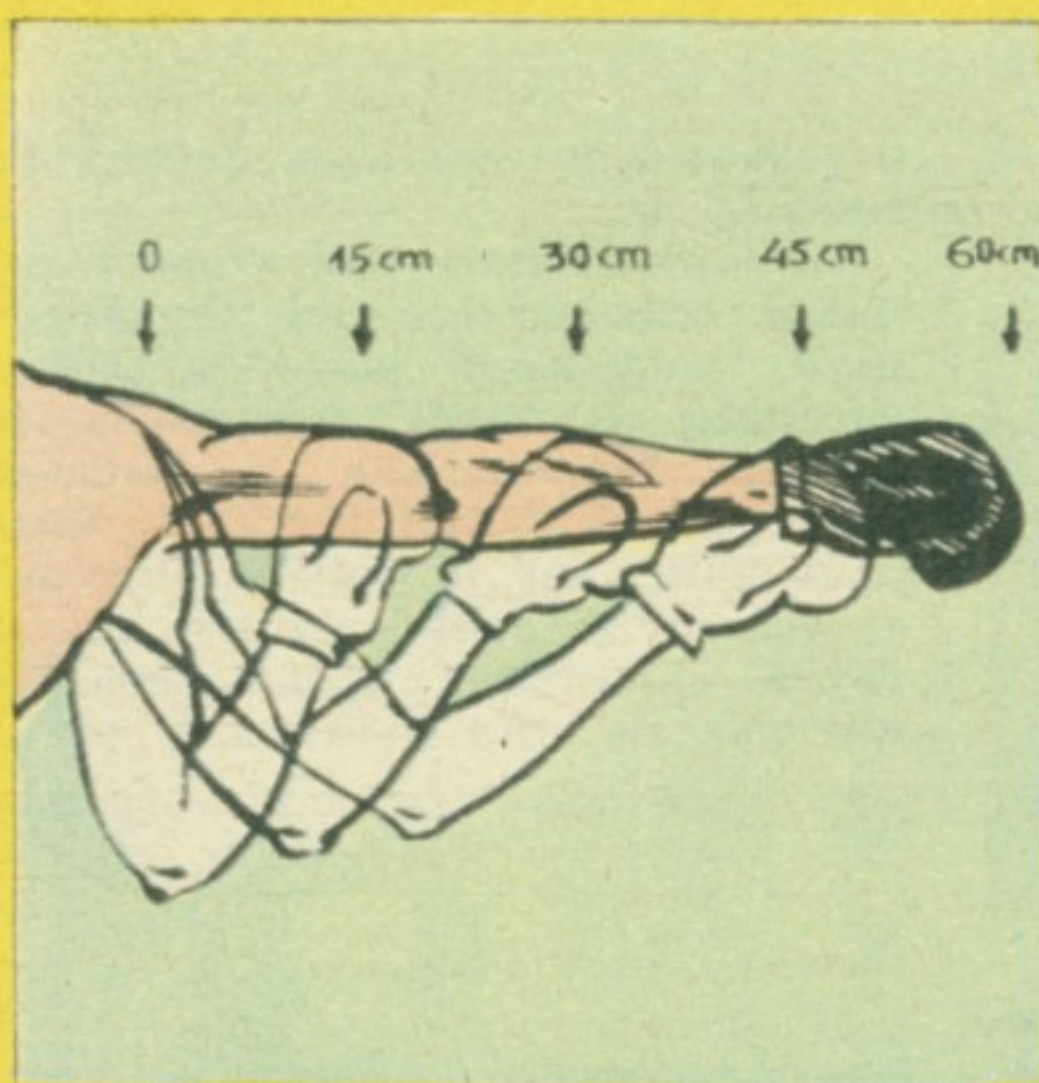
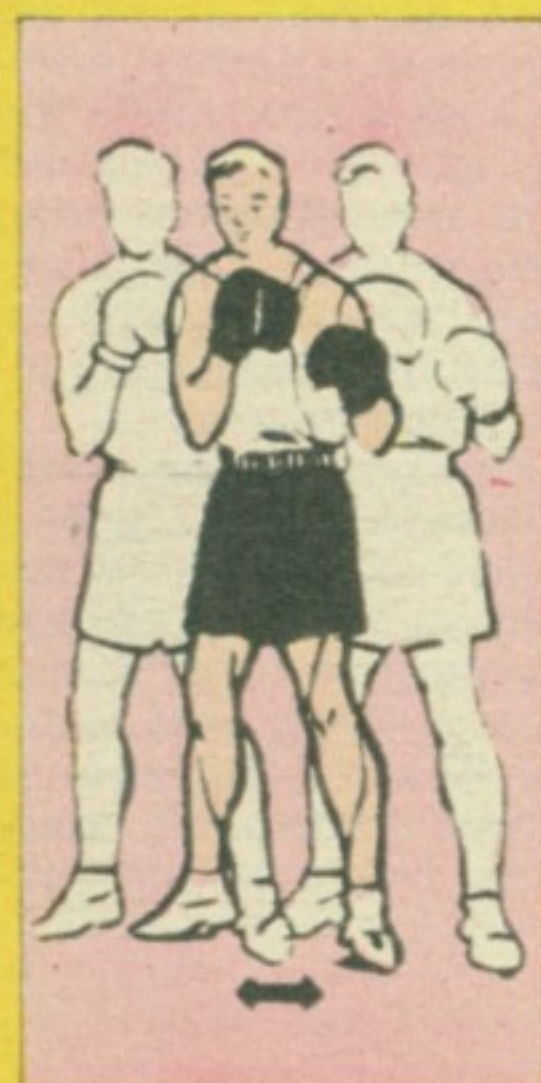
2 Боксовање у боксу — није све. Да бисте могли да издржите напоре једног меча, морате да будете у одличној физичкој кондицији. То ћете постићи свакоднев

4 Темељно научите правила аматерског бокса јер ћете, иначе, бити брзо дисквалификовани! Ударац не смеје задавати отвореном шаком! Ударите само површином коју чине зглобови костију кажипрста и средњег прста (на нашој слици та површина је обојена тамном бојом). У боксу су забрањени ударци у предео врата, бубрега и ниже појаса.

5 Постоји и неколико ситуација у којима не смеје задавати ударце противнику. Обратите пажњу на њих! Ако се ваш противник у једном тренутку нађе између конопца, не смеје га ударити као ни у случају када се налази у нок-дауну, односно, када једним коленом додирује под (као што то приказују наше слике). Противника не смеје ударати главом, а ни држати га.

6 Један од основних ставова за борбу треба да изгледа овако: одигните мало лево раме и избаците га напред. Браду привуците према левом рамену и чувајте је десном руком. Лактове при

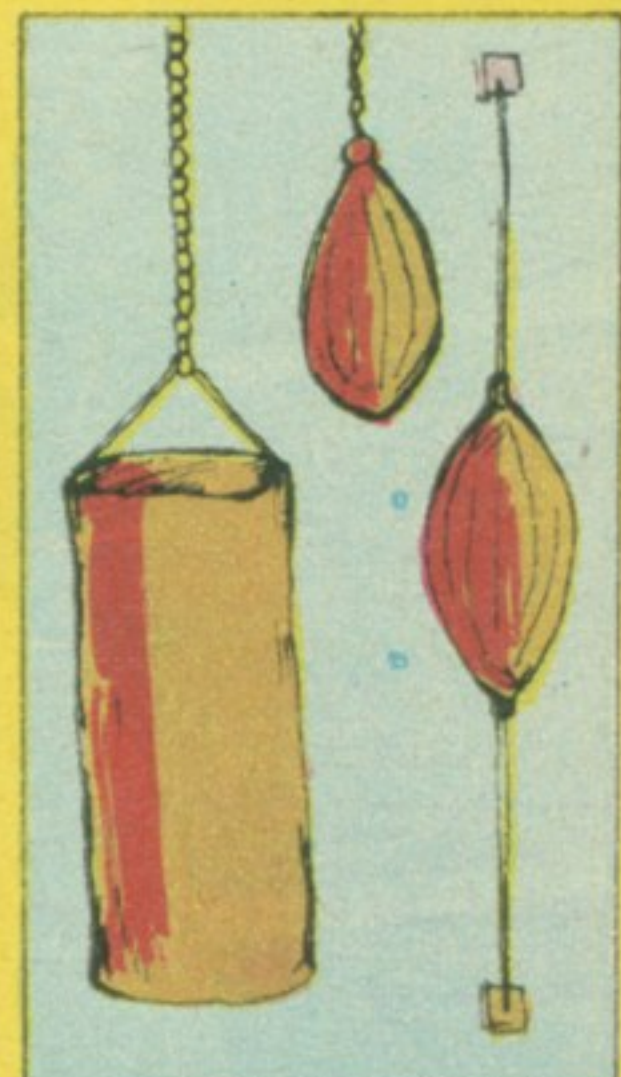
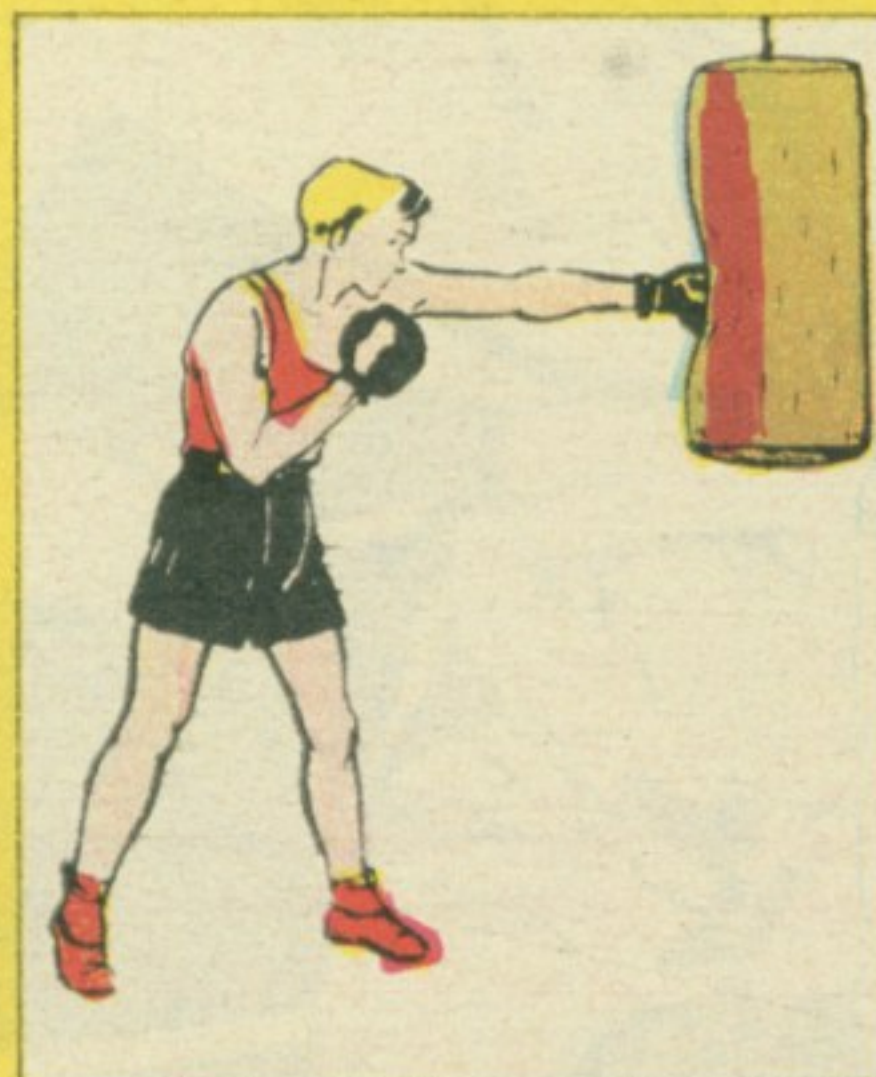
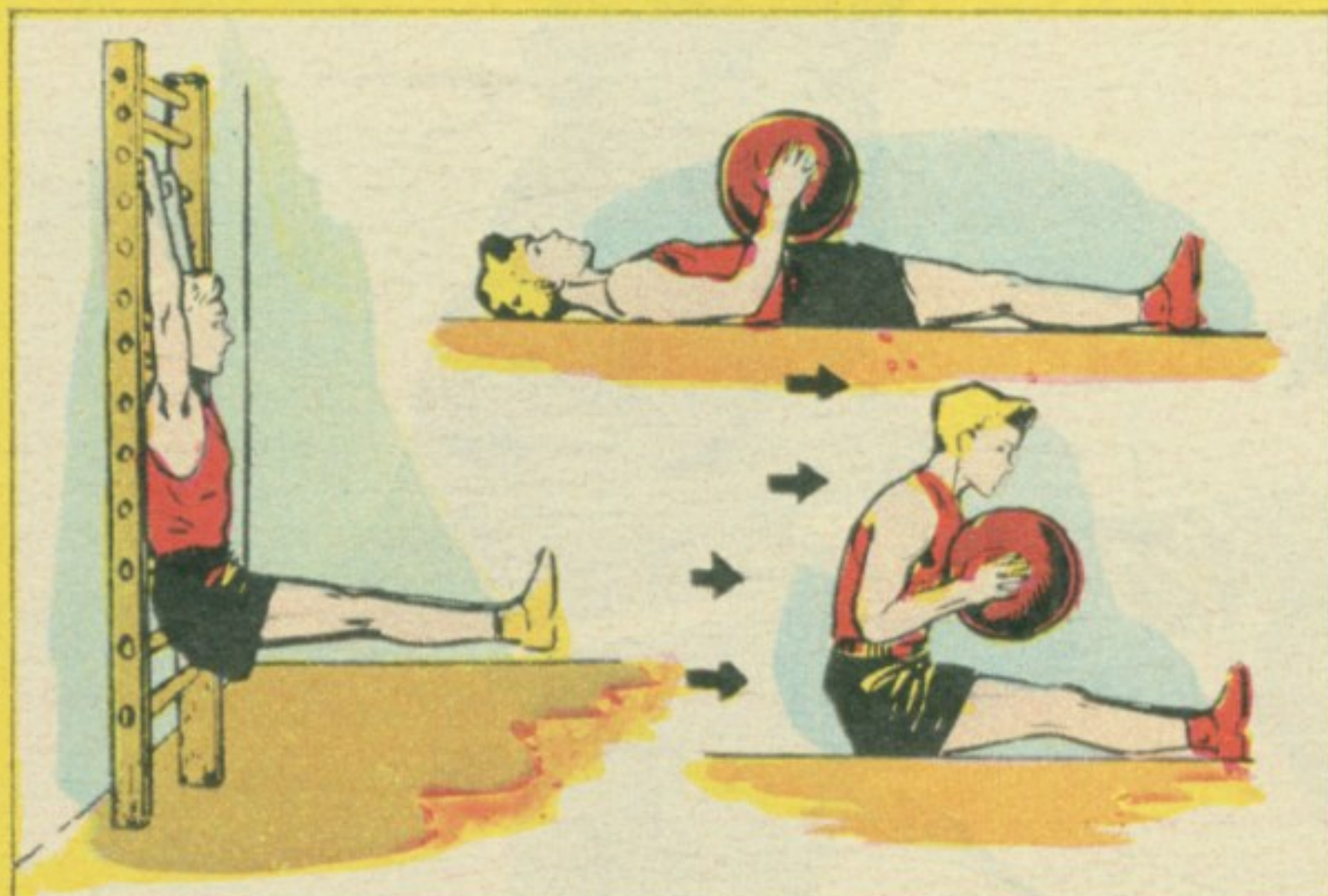
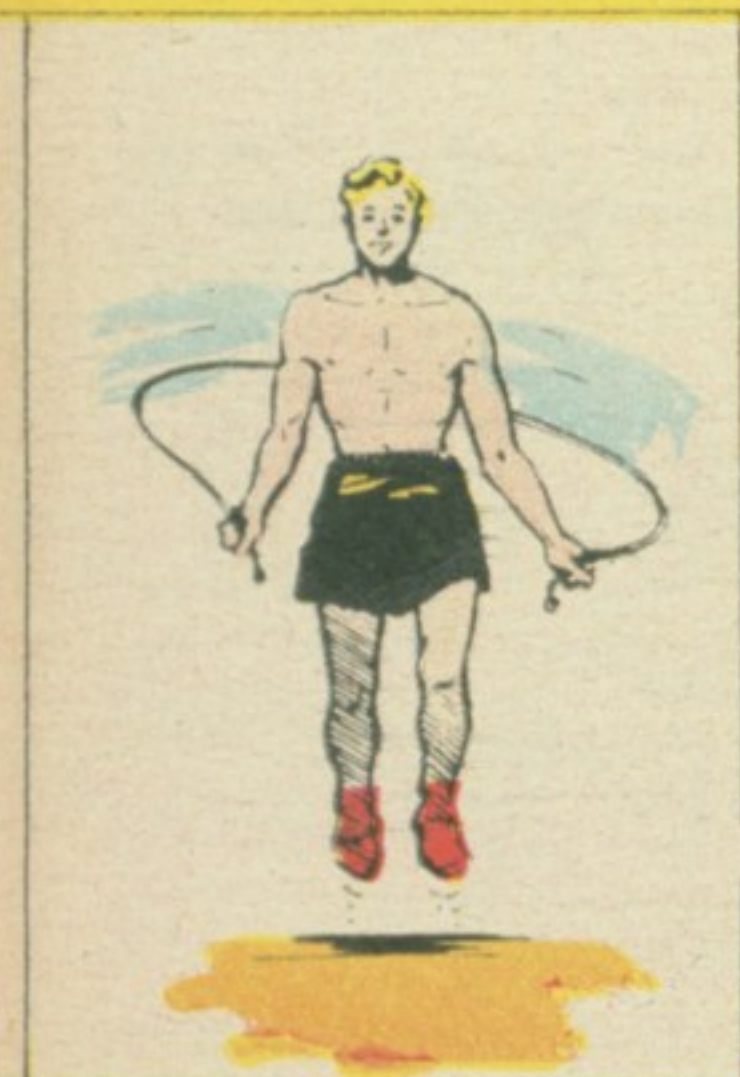
8 У рингу не поигравајте сувише да не бисте изгубили снагу, али се померајте лево-десно да бисте избегли противникове ударце. Ударац можете избећи и наглим окретом на левој нози.

9 У одмеравању раздаљине са које ћете задавати ударце нека вам послужи наша табела која важи за просечно грађеног мушкарца. Раздаљина од 15 сантиметара погодна је за крошее. За задавање

директа најбоља је раздаљина од 45 сантиметара. Обратите пажњу на то да ли ваш противник радије боксује изблиза, на полуодстојању или одстојању. За борбу изблиза, употребљавајте кратке аперкате и уске крошее. За борбу

на полуодстојању употребљавајте шире крошее, дуже аперкате и кратке директе. Борба на пуном одстојању, која се води из нормалног борбеног положаја, захтева дугачке директе.

БОКСУЈЕТЕ

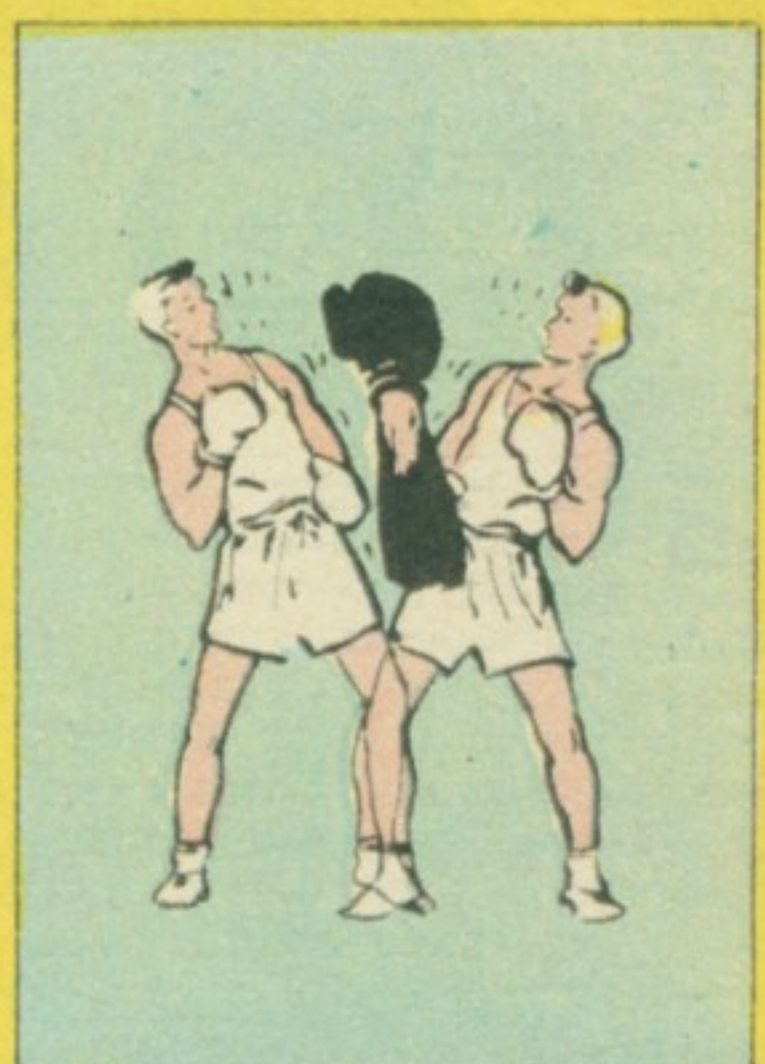
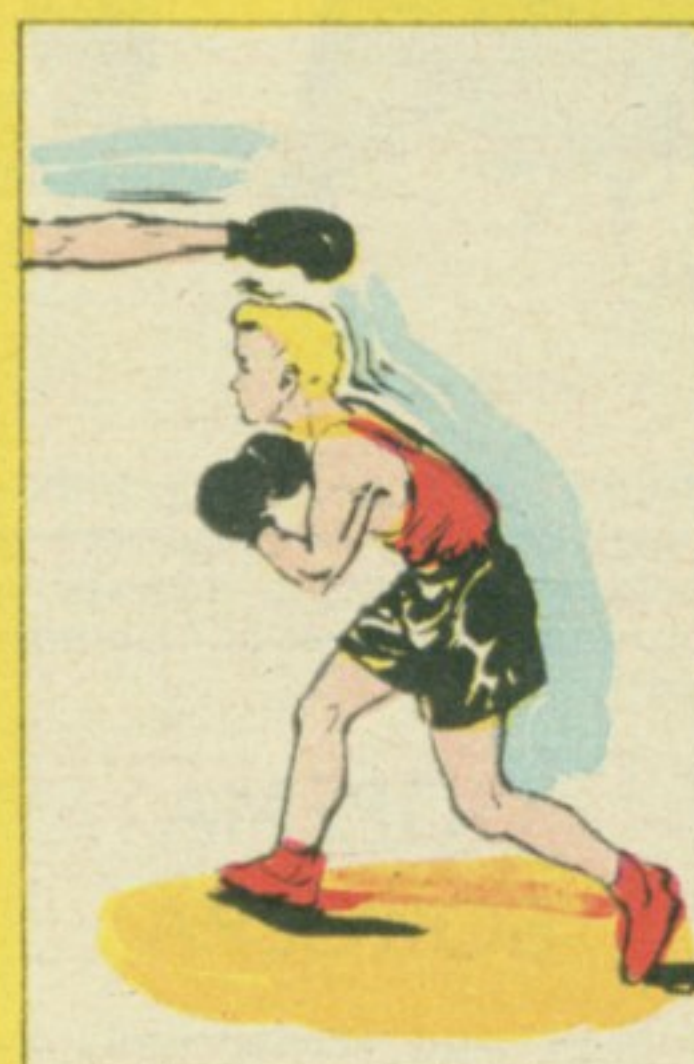
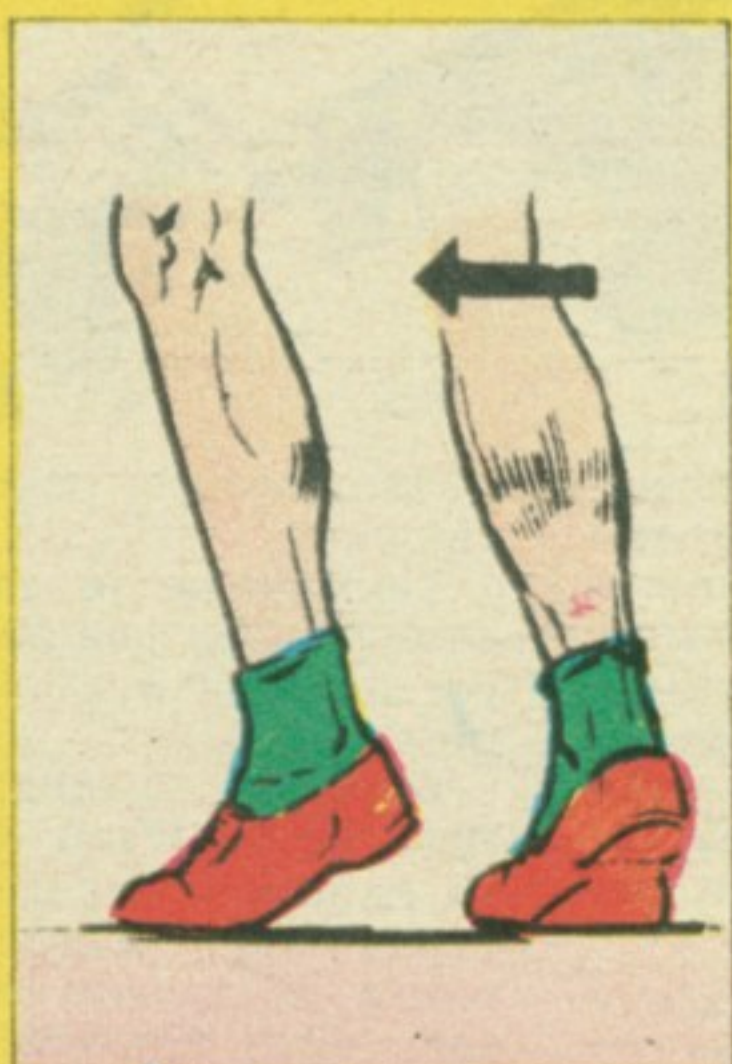
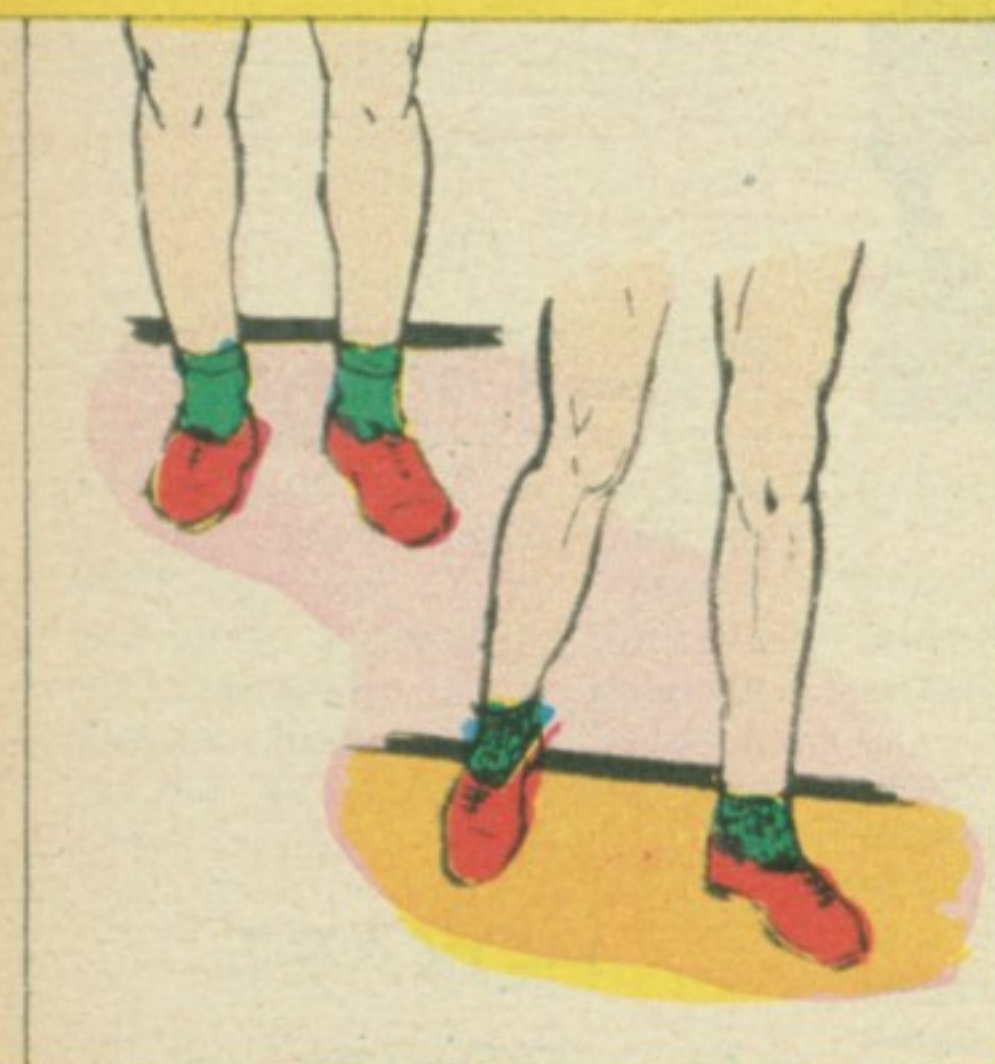

ним тренингом. Нарочиту пажњу обратите на вежбе загревања. Први тренинг треба почети трчањем 3 пута по сто метара. Затим наставите вежбама обликовања и опуштања мишића. Треба упослити цео организам и то трчањем, чучњевима, прескакањем конопца, разним спортским играма, итд. Ход у ритму и лако трчање важни су за добар рад

ногу. За тренинг у гимнастичкој сали препоручују се вежбе на шведским лествицама и са лоптом — медицинком. Лезите на под и ставите лопту на стомак. Постепено се подижите, настојећи да тешку лопту рукама спустите испред стопала. После неколико тренинга, изведите вежбу тако што ћете лопту ставити не на стомак већ више главе.

3

Цак за увежбавање удараца служи за јачање рамених мишића. На цаку приказаном на нашој слици, учи се како да правилно ударате. Крушка и пенч-лопта, справе које се налазе у свакој сали за тренирање, користе се за увежбавање брзих, појединачних удараца, кратких серија од 2 — 3 удараца и за развијање осећаја за такт и брзину њиховог задавања.

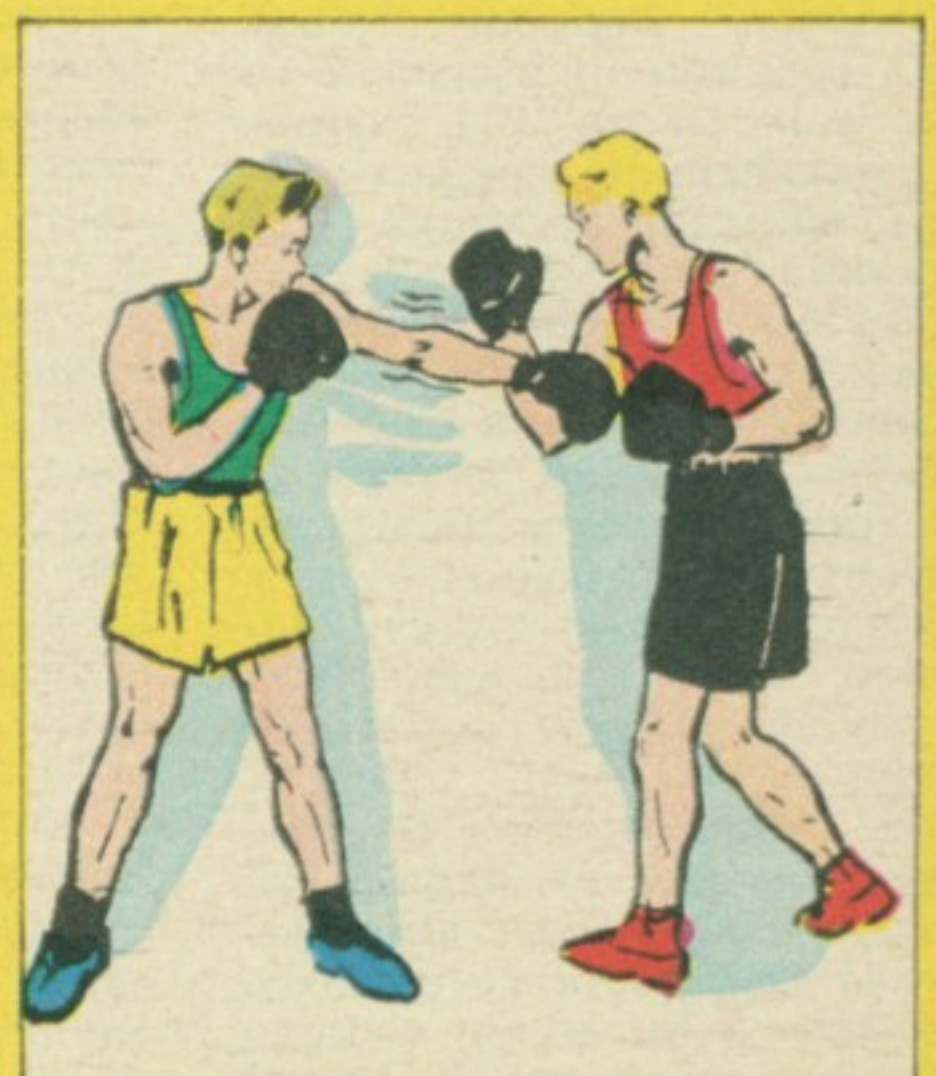
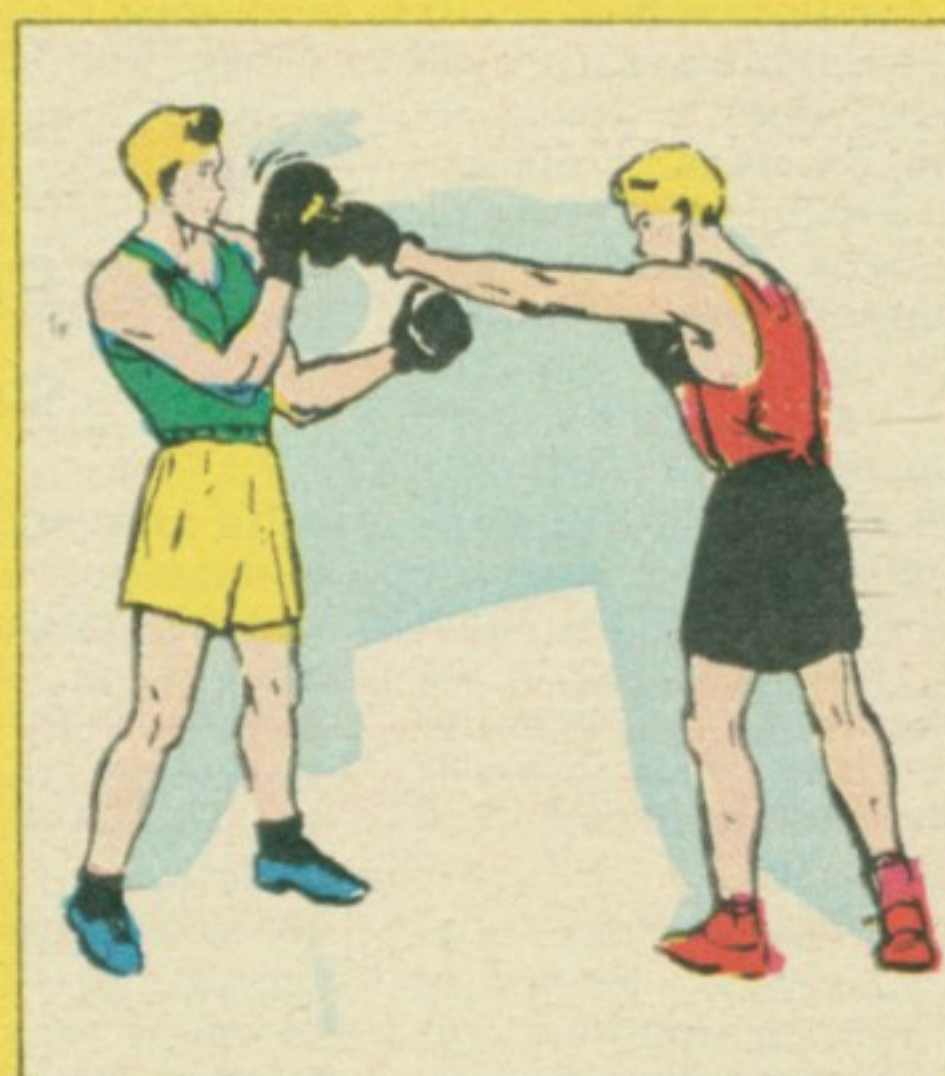
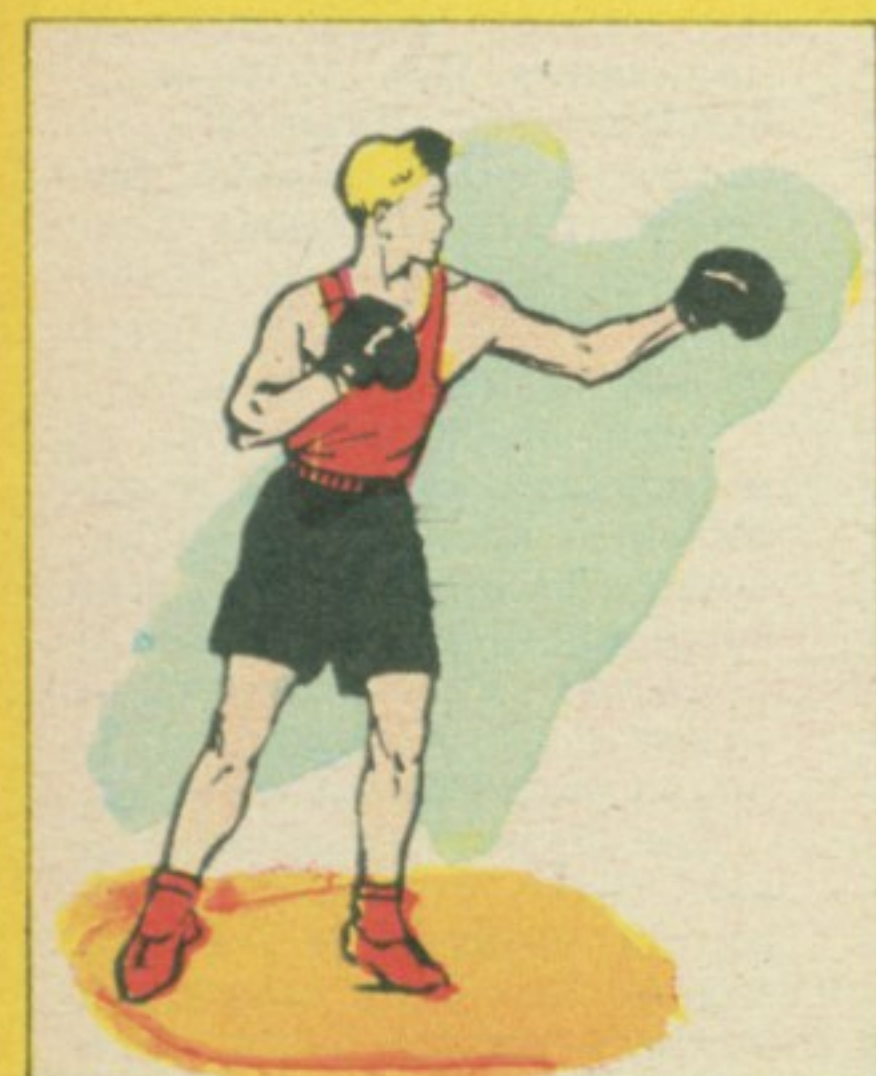

љубите уз тело. Колена мало олабавите. Раскорак нека вам буде онакав какав је при вашем нормалном ходу. Чврсто се ослоните на под левом ногом а десну са мало одигнутом петом повуците назад. Упамтите да је положај ногу веома важан због одржавања равнотеже.

7

Од великог значаја за бокс је рад ногу, јер од њега зависи брзина задавања удараца у нападу и реакција при одбрани. Зато марљиво вежбајте пребацивање тежине тела с једне ноге на другу, стојећи на врховима прстију. Када вам тежина тела буде на левој нози, десну одигните мало од

пода и обратно. Да бисте избегли ударац не морате да се померите, довољно је да се сакнете или извијете тело у леву или десну страну. То се зове ескиважа и она се врши горњим делом тела, чучњем или савијањем тела из борбеног става према левој или десној страни.

10

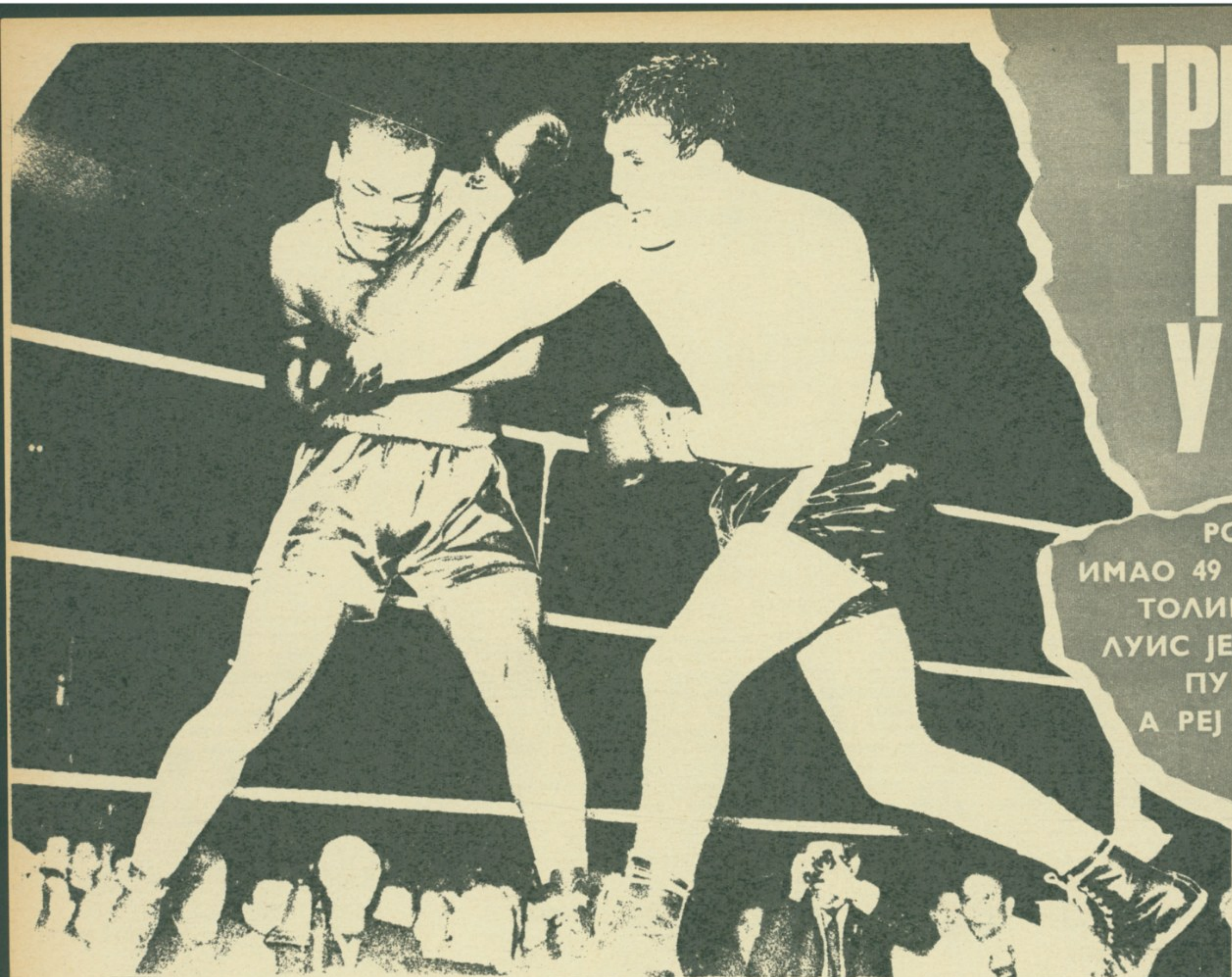
Леви директ се изводи тако што се искорачи левом ногом напред и право. Десно раме се повуче брзим трзајем назад. Испруженом левом руком пласира се ударац у тело противника. Када се задаје леви кроше (бочни ударац у главу или тело противника), лево раме се окреће за песницом удесно, док се десно раме истовремено повлачи уназад. При том је тежина тела на десној нози. Леви аперкат (ударац одоздо у главу или тело) је ударац при коме је лева рука савијена у лакту.

11

Леви директ одбијте тако што ћете га скренути десном руком улево, на горе или доле. Ако га одбијете левом руком удесно, контра-напад узвратите десним директом. Ако леви директ одбијете према доле, узвратите десним крошеом, а према горе, десним аперкатом. Леви кроше одбијте десном руком у смеру ваш леве стране или левом руком према горе. Леви аперкат одбијте десном руком улево. Од левог аперката ћете се најбоље одбранили ако начините корак уназад, на леву или десну страну.

ТРИДЕСЕТ ГОДИНА У РИНГУ

РОКИ МАРЋАНО ЈЕ
ИМАО 49 МЕЧЕВА И ИСТО
ТОЛИКО ПОБЕДА, ЏОЕ
ЛУИС ЈЕ ТИТУЛУ ДРЖАО
ПУНИХ 11 ГОДИНА,
А РЕЈ »ШУГЕР« РОБИН-
СОН ЈЕ ЧЕТИРИ
ПУТА БИО ПР-
ВАК СВЕТА.

Бокс је врста спорта који се састоји у борби шакама по утврђеним правилима. Један од првих описа бокса дао је стари грчки песник Хомер у својој Одисеји. Боксом су се бавили не само стари Грци и Римљани већ и људи у средњем веку, али њима је песничке служило само да што боље прођу у тучама. Прво званично такмичење у боксу одржано је 1681. године у Енглеској.

У нашој земљи бокс се појавио доста рано. Први званични бокс-меч, одржан 17. јула 1881. године на Палићу, организовао је мађарски велепоседник Нађ Будафал Вермеш Лајош. На седници Београдског сакола 18. марта 1904. године, прихваћен је предлог артиљеријског капетана, Драгутина Николајевића, наставника борења у Војној академији, да „обучи боксовању два члана Сокола“. Нешто касније, основан је и први клуб у Београду. Међутим, до оснивања клуба у правом смислу дошло је тек 16. маја 1920. године, када је у Загребу оформљен клуб „Херкулес“. Исте године у Београду је почео да ради клуб „Раднички“. На иницијативу ђака који су се школовали у Енглеској и Француској, основан је клуб „Вожд Карађорђе“, у коме је отпочео каријеру боксер Милорад-Сики Гаковић, човек коме београдски бокс дугује много.

Боксерски спорт има своја тачно утврђена правила,

којих се морају придржавати не само боксери већ и њихови тренери, судије и организатори меча. Почини редом.

ОПРЕМА БОКСЕРА

Ринг има облик квадрата чије су димензије 4,90 x 4,90 до 6,10 x 6,10 метара. Под ринга мора бити од чврстих дасака, прекривених филцом дебљине два сантиметра, преко кога је затегнуто платно. Висина подијума на коме је ринг постављен може бити највише 120 сантиметара. Конопци, пречника 3—5 сантиметара постављени су на висини од 40,80 и 130 сантиметара од пода и обавијени су меком тканином која не клизи. Конопци једне стране ринга међусобно су повезани на два места. Конопце држе стубови удаљени од борилишта 30—35 сантиметара. Два супротна угла, у којима се налазе боксери пред почетак такмичења и за време одмора, обележени су црвеном и плавом бојом а остала два која су неутрална, белом.

Стубови могу бити дрвени и метални. У првом случају њихов пречник износи 12 а у другом 7 сантиметара. Врхови стубова су заобљени и обложени филцом или платном. Висина им је 140 сантиметара, рачунајући од пода ринга.

Рефлектори за ноћна такмичења постављају се из-

над средишта ринга и налазе се на висини од три метра. Знак за почетак и крај рунде даје се гонгом, металном направом, најчешће повезаном са хронометром. Звук гонга мора бити довољно јак да га чују и боксери у рингу и публика.

У личну опрему боксера спадају рукавице које су начињене од коже и обично испуњене коњском длаком. Тежина једне рукавице је различита: за јуниоре износи 373 грама, за сениоре и почетнике 284, а за професионалце 248 грама. Осталу опрему чине: дубоке платнене или кожене патике, гаћице са еластичним појасом (ластичом), мајица без рукава, чарапе, штитник за зубе и убрус.

КАТЕГОРИЈЕ У БОКСУ

На конгресу АИБЕ — Међународне аматерске боксерске федерације — одржаном 18. септембра 1966. године у Риму, бокс је коначно по тежини такмичара подељен на једанаест категорија: папир од 45 до 48 килограма, мува 48—51, бантам 51—55, перолака од 54 до 57, лака 57—60, полувелтер 60—63,5, велтер од 63,5 до 67, полусредња од 67 до 71, средња 71—75, полутешка од 75 до 81 и тешка преко 81 килограма.

По годинама старости и броју јавних мечева, боксери се деле на три раз-

реда: јуниоре, почетнике и сениоре.

Такмичење је дозвољено само између два боксера истог разреда и исте категорије.

Борба се прекида у случају да се један од боксера налази у нок-дауну, односно када додирује под ринга и другим деловима тела осим стопала; ослања се на конопце и не пружа отпор; налази се у стојећем положају али није способан за даљу борбу и када се без кривице противника нађе ван конопаца.

Уколико се догоди један од наведених случајева, судија командује „стоп“, каже „један“ и наставља да броји тек када се увери да је други такмичар отишао у неутрални угао. Такмичару који је у нок-дауну остао десет секунди, судија ће командовати „аут“.

Борба се може завршити: класичним и техничким нокаутом, дисквалификацијом једног од боксера, победом на поене или нерешеним резултатом.

Борба у аматерском боксу подељена је на три рунде по три минута за сениоре, три рунде по два минута за јуниоре и три рунде по минут за пионире. Уколико се не договоре другачије, такмичари у професионалном боксу се боре у 15 рунди по три минута. За светско првенство обавезно је да се такмичари боре у 15 рунди.

За једног од најбољих боксера свих времена сматра се Џек Џонсон, који је на рингу остао пуну 31 го-

дину! О његовом мечу са Бернсом, који је бранио титулу светског првака, одржаном у Мелбурну 1908. године „Политика“ је у чланку од 3. јануара 1909. године, донела да су се такмичари „баш жестоко лемезали и, у исто време, страшно грдили и части-ли“.

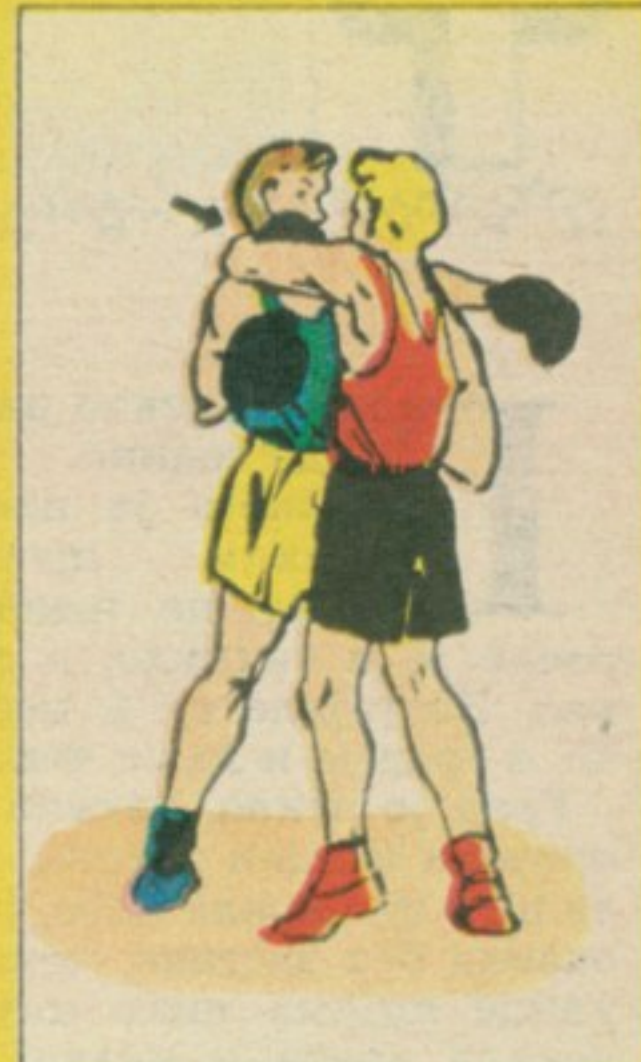
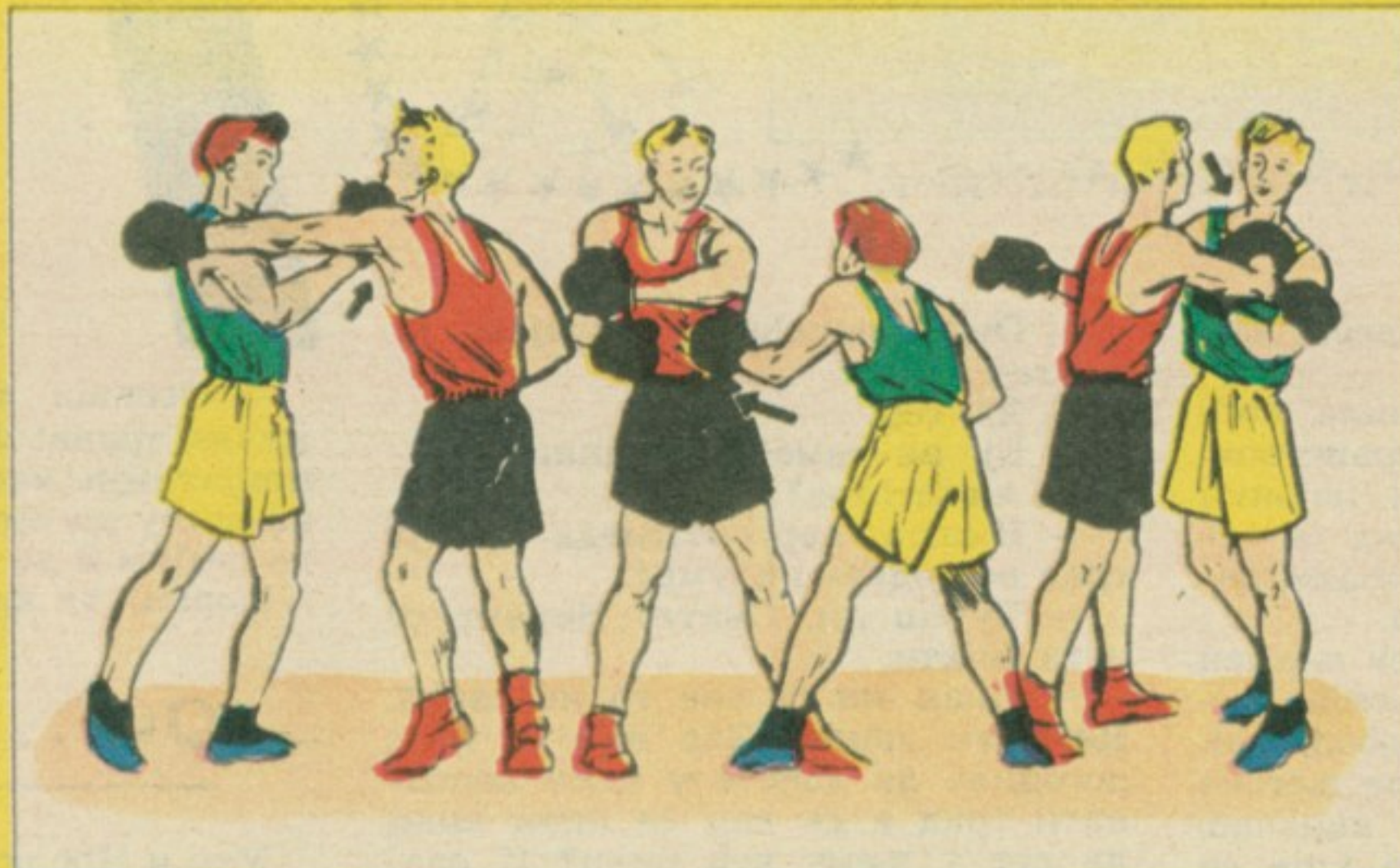
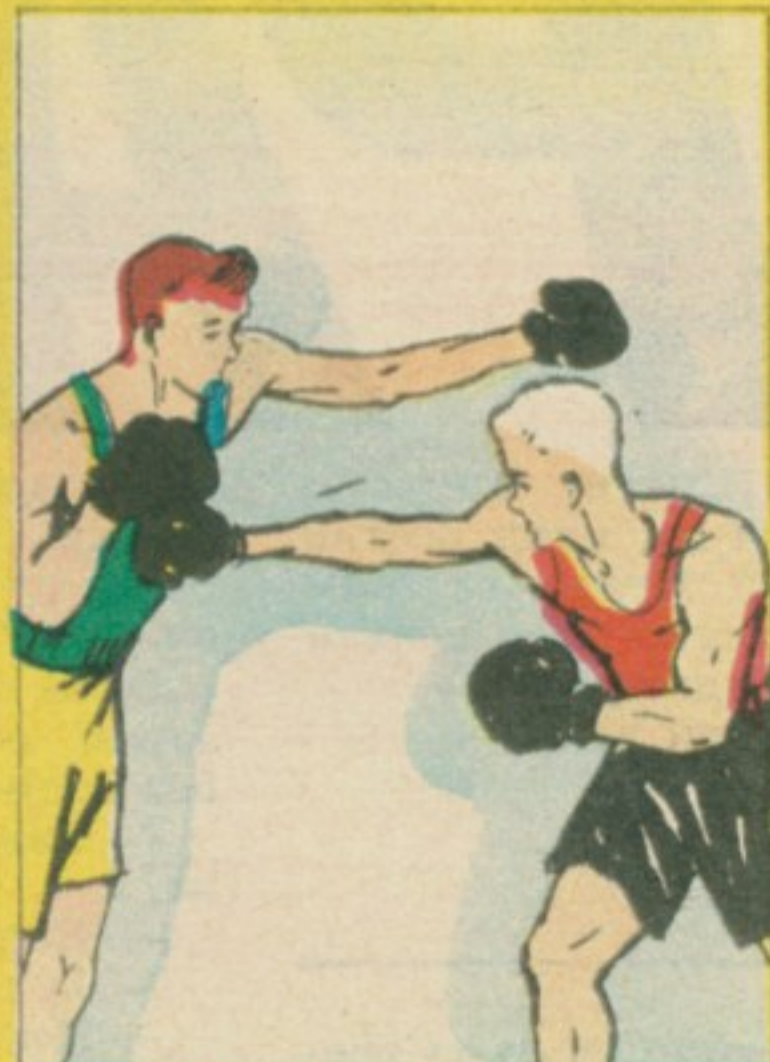
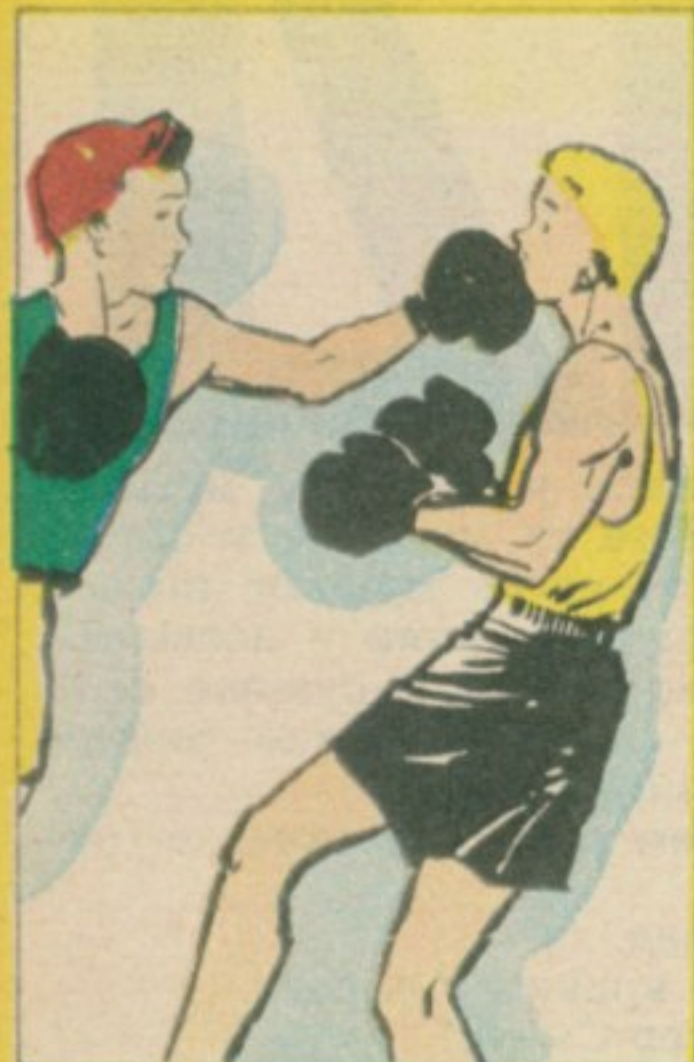
НОКАУТ ПРВИМ УДАРЦЕМ

За најкраће борбе у историји бокса сматра се меч одржан 1972. године у Сарагоси, у Шпанији, када је Валентино Лорен, боксер тешке категорије, за само пет секунди нокаутирао Американца Џоа Морала. У Местангу, у Енглеској, 2. септембра 1957. године, боксер велтер категорије Теди Баркер, победио је Нигеријца Боби Робертса већ првим ударцем!

Роки Марћано, једно од најпознатијих имена у историји бокса, имао је релативно мало борби током своје каријере. Боксовао је у свега 49 мечева али је однео и исто толико победа, од тога 43 нокаутом.

Џоел Луис, некадашњи првак света у тешкој категорији, најдуже је успео да задржи освојену титулу: је данас година, осам месеци и девет дана. Робинсон „Шугер“, коме је право име Волтер Смит, држао је рекорд друге врсте: он је једини боксер који је четири пута успео да поврати изгубљену титулу светског првака.

НАУЧИТЕ ДА БОКСУЈЕТЕ

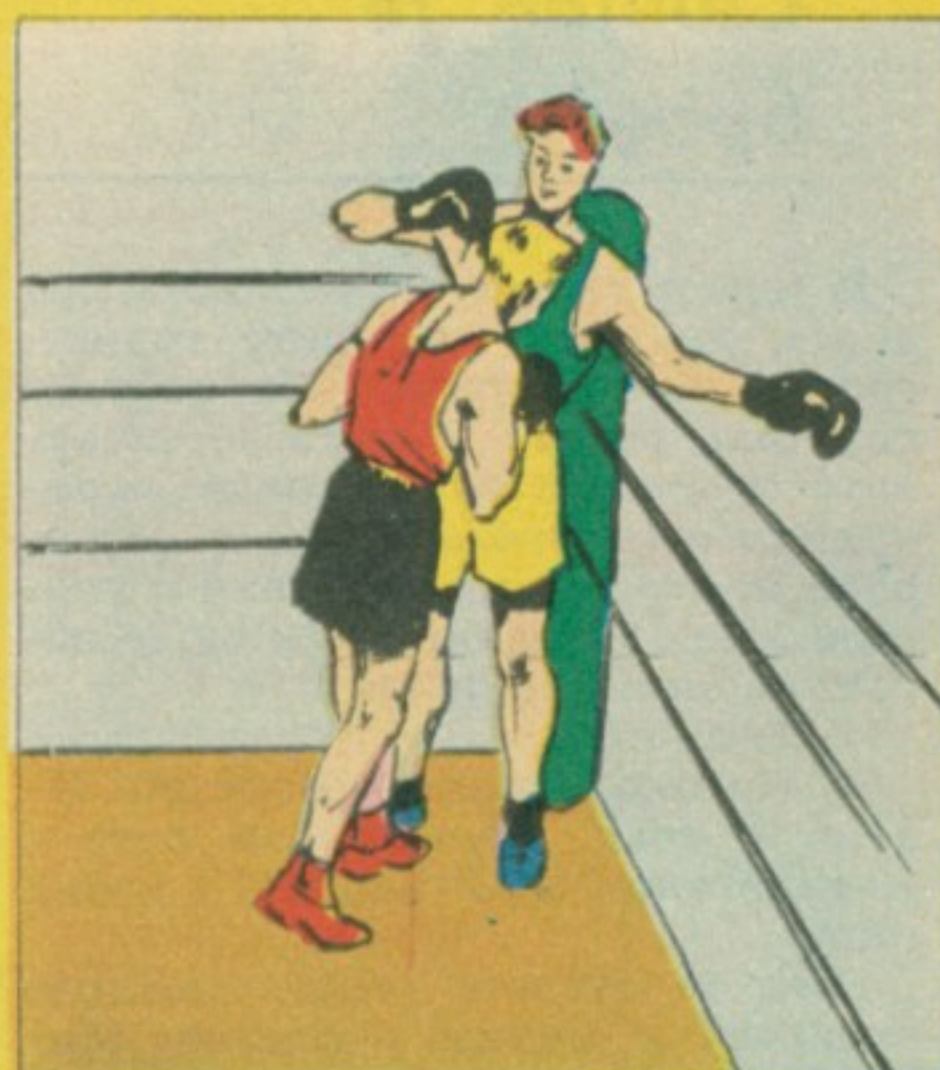
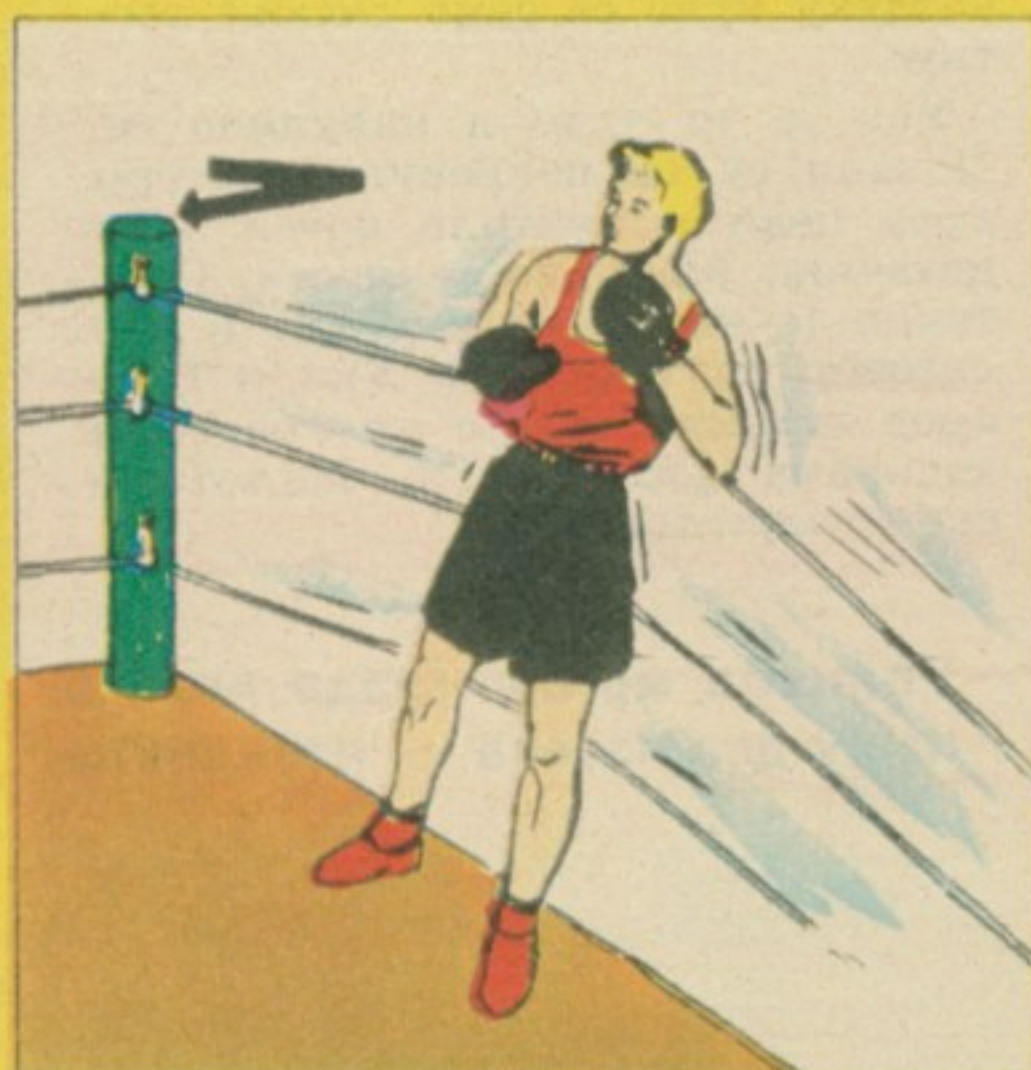
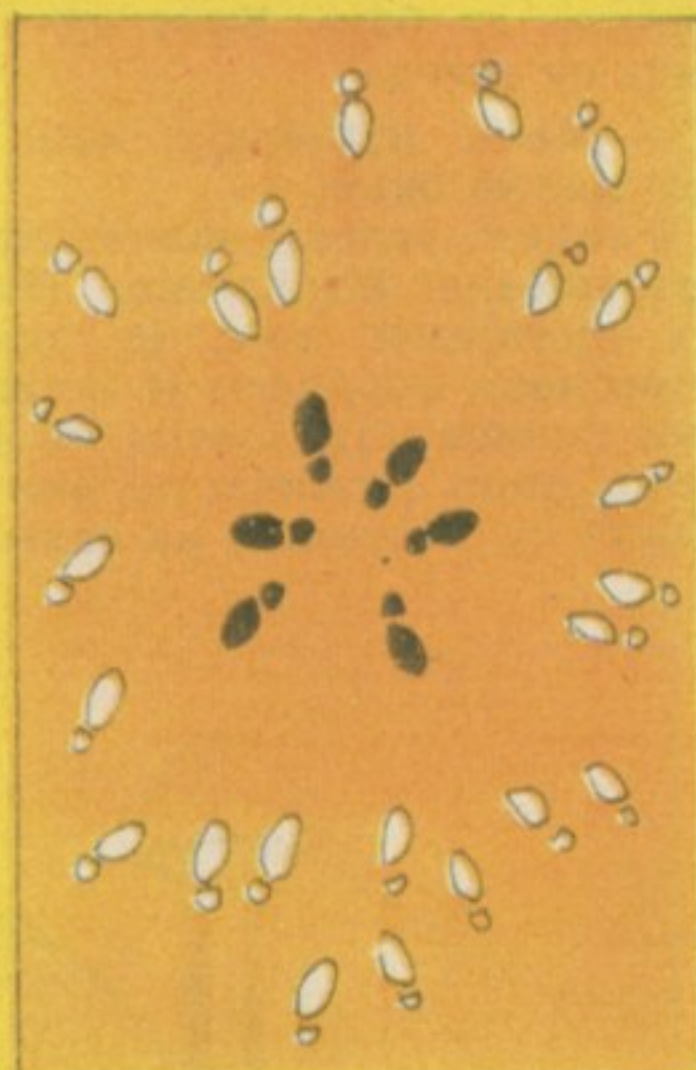
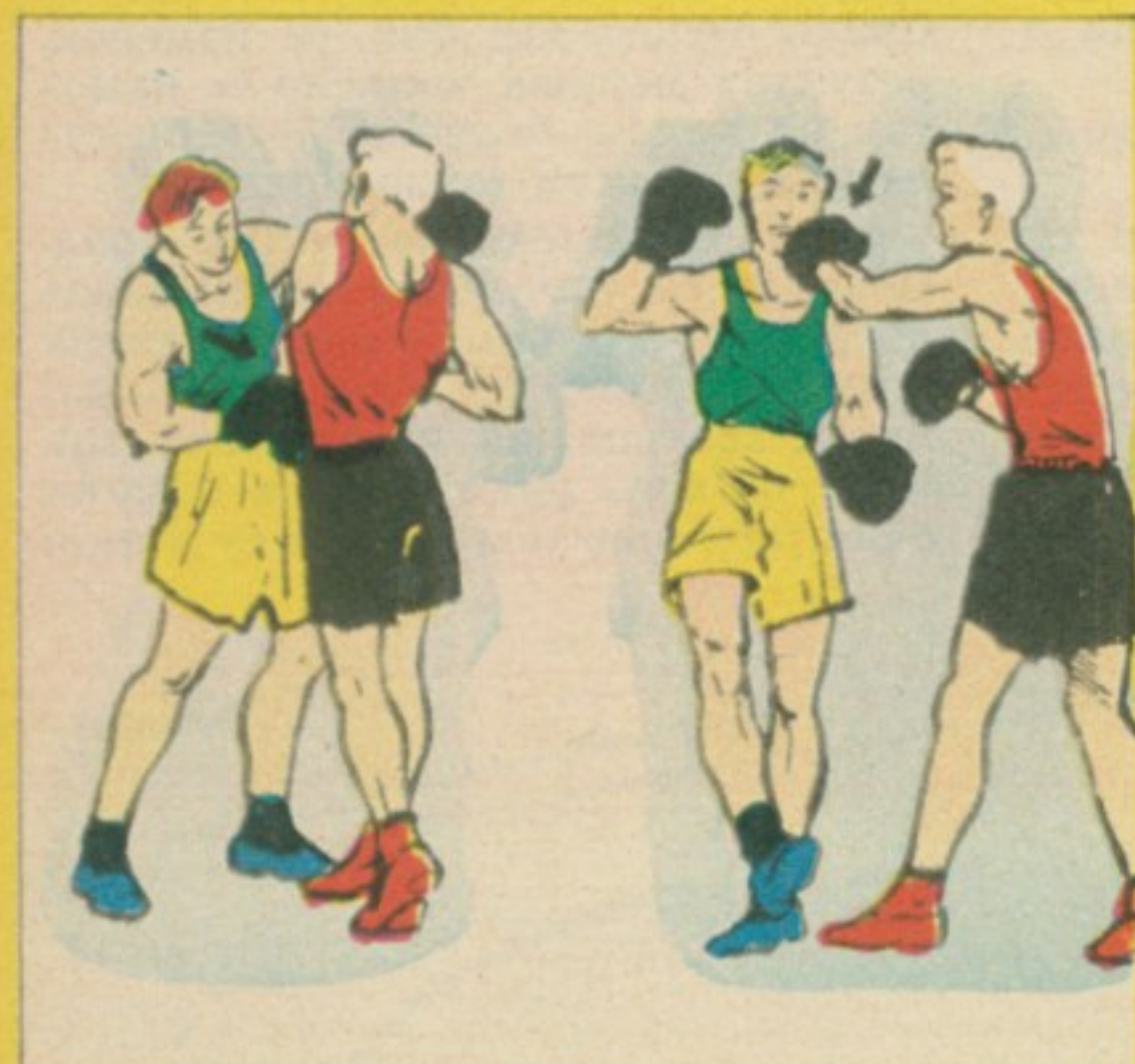
12

Када вам противник пласира леви директ, тргните се муњевито уназад да бисте га избегли или бар умањили јачину удараца. Реагујте брзо! Сагните се на леву страну и задајте у тело противника десни директ. Избегавајте да се током борбе усредсредите само на одбрану јер ће вам се то осветити. Још од самог почетка меча трудите се да противнику наметнете свој систем борбе.

13

На овим сликама покушаћемо да вам прикажемо како изгледа ток једне борбе. Боксер у жутим гаћицама је десницом скренуо леви директ противника и уједно му задао десни аперкат. Одмах затим, заневши се, пласирао је ударац у ребра боксеру у црним гаћицама, који прелази у контра-напад. Он неопрезном противнику, који је от-

крио браду, задаје десни кроше. Боксер у жутим гаћицама покушава да умањи јачину противниковог крошеа тако што ће га одбити левицом у страну. Боксер у црним гаћицама поново полази у напад, али овог пута он пласира леви кроше у браду противника који, заневши се од јачине удараца, задаје контра-ударац у ребра. Међутим,

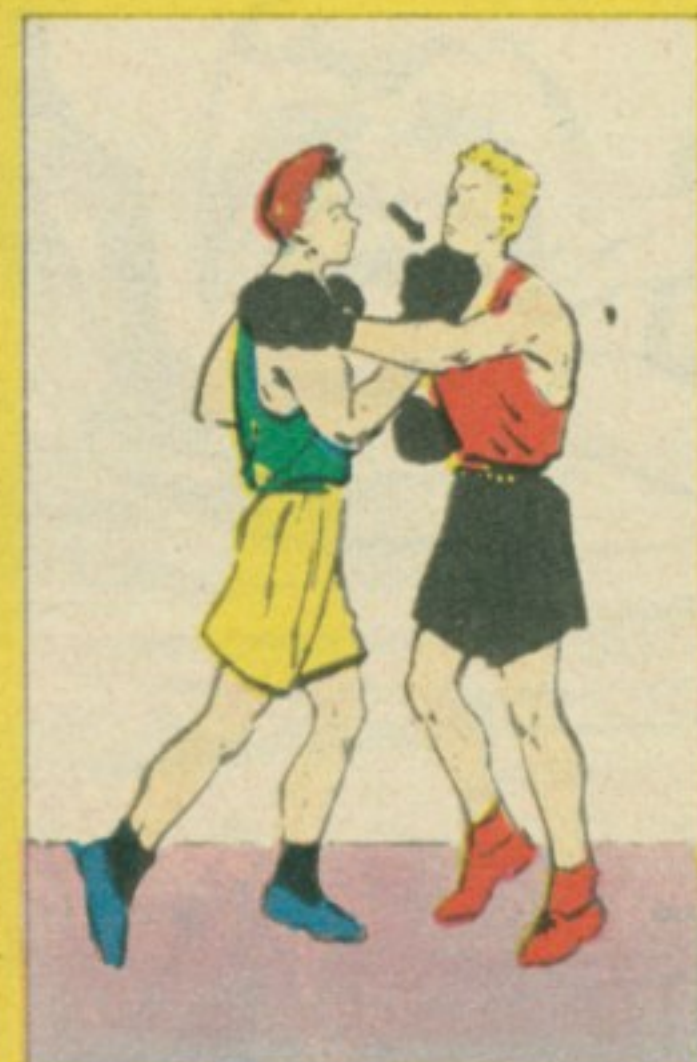

боксер у црним гаћицама реагује муњевито: он непокривеном противнику упућује снажни леви кроше у браду. Не заборавите да у боксу побеђује онај ко је спретнији и ко брже мисли! Зато се у рингу не понашајте као аутомат, већ стално размишљајте и студирајте противника. Обратите пажњу на грешке које чини ваш противник и користите их!

14

Немојте никако сметнути с ума да је ринг довољно простран да вас током борбе добро измори, ако поигравате по њему од угла до угла. Настојте да се борба води на средини ринга. На тај начин имаћете довољно простора и да нападате противника и да га одбаците на конопце. Уколико се догоди да противник вас одбаца на конопце, можете се ослонити на њих али се немојте одбацити

право напред јер ћете тако налетети на његов ударац. Покушајте да се извучете било с леве било с десне стране. Ако се налазите у углу а противник иде на вас десним директом задржите његово десно раме својом отвореном десном руком. Ако противник пође на вас левим директом, десном ногом направите корак удесно, а десном руком одгурните противникову левицу.

15

Да бисмо заједно поновили све оно што сте до сада научили, погледајте још једном како треба да се одвија борба. Боксер у жутим гаћицама је нагло ескивирао у страну да би избегао десни директ и уједно задао снажан ударац у плексус противника. Боксер у црним гаћицама одговара контраударцем у раме и за тре-

нутак се неопрезно открива. Његов противник ће то искористити да би му задао десни аперкат, пазећи истовремено да остане ван домаћаја деснице боксера у црним гаћицама. Црни сада прелази у контранапад десницом, који противник покушава да избегне ескиважом улево и тако налеће на његов леви кроше.

16

Ако се сувише дуго налазите у клинчу, судија ће вам наредити „брек“, што значи да ви и ваш противник треба да се раздвојите. Уколико задате непрописан ударац, судија ће наредити „стоп“. Борбу ћете наставити на команду „бокс“. Ако се налазите у нок-дауну, судија ће вам бројати до десет и командовати „аут“ или „бокс“ у зависности од тога да ли сте способни за даљу борбу или не.

Фантастична прича

РЕЈ БРЕДБЕРИ

ГРАД

Град је чекао двадесет хиљада година.

Планета је пловила космичким простором, цвеће на њеним пољима расло је и сахнуло, а град је чекао. Настајале су и нестајале реке, а град је и даље чекао.

Град је чекао, чекали су његови прозори и црни зидови, његове куле што су парале небо, јарболи већ одавно без заставе, чекале његове улице којима нико није корачао, чекала врата и кваке за које се нико није машао. Град је чекао а планета је за то време пловила својом орбитом око белоплавичастог сунца. Годишња времена су се смењивала, летња врелина топила је лед али је лед поново све окивао да би опет уступио место зеленим пољима и пожутелим летњим шумарцима.

Свишао је брод!

И једног таквог летњег дана, средином двадесет хиљадите године, град је био награђен. На небу се појавила ракета. Ракета је муњевито пролетела изнад града, окренула се и спустила. Чули су се кораци по жутој, реткој трави и гласови људи из ракете који су се обрвали онима напољу:

— Готови?
— Полако, момци, и опрезно! Идем у град. Џенсене, ви ћете с Хатчинсоном поћи напред, у извидницу.

Град је отворио своје ноздрве скривене у црним зидовима. Мирис ватре, мирис метеорита који је пао, мирис растопљеног метала. Из неког другог света стигао је брод! Траке са утиснутим информацијама потекле су преко калемова и кроз жуте зупчанике склизнуле у одговарајуће апарате.

— Клик-так-так-так. — зазвучао је бројач метронома. Пет, шест, седам, осам, девет. Девет особа!

Град је чекао њихове меке кораке у обући с гуменим ђоновима. Огромне ноздрве града поново су се рашириле. Једва приметан мирис који се ширио од људи што су опрезно корачали стизао је до циновског Носа и разлагао се у градском ваздуху на сећања о млеку, сиру, сладоледу... Клик-клик.

Опрезно, момци!
— Џонсе, извади пиштољ. Не буди идиот!
— Зашто се узбуђивати, град је мртав.
— То нико не зна.

Уши...

Сада, када су одјекнуле речи, пробудиле су се и Уши. После толиких векова слушања само ветра и шума лишћа што пада с дрвећа и жубора потока који су настајали од отапања снегова, Уши су подмазале саме себе и затегле своје бубње опне осетљиве толико да су могле да чују лупање срца дошљака.

— Капетане, мислим да би требало да се вратимо у ракету.

— Овде наређења издајем ја, мистер Смите.

— Да, сер.

— Еј, ви тамо! Извидници! Видите ли штогод?

— Ништа, сер. Изгледа да је град већ одавно изумро!

— Чујеш ли, Смите? Немамо се чега бојати.

— Ипак ми се све то не свиђа. Не знам зашто. Зар вам се није догодило да дођете у неки непознати град а да вам се ипак чини да сте у њему већ били? И овај град ми се чини некако познат.

— Глупости. Растојање између Земље и овог планетног система износи милијарду миља. Овде никако нисмо могли досад бити. Наша ракета је једини фотонски брод на свету.

— Све ја то знам, сер, али ипак имам такво осећање. Мислим да треба што пре да одемо одавде.

Кораци су застали. У непокретном ваздуху чуло се само дисање гостију.

Ухо је то чуло и наћулило се. Полако су се покренули ротори, кроз цеви и вентиле потекли су поточићи блиставе течности. Протекло је неколико секунди и као одговор на наређења Уха и Носа кроз огромне отворе на градским зидинама дошљаке је заплуснуо свеж, мирисни талас.

— Осећаш ли, Смите? Мирише млада трава! Јеси ли икад осетио пријатнији мирис? Кунем се свим на свету да бих могао овде вечито да стојим и да га удишем.
Кораци су кренули даље.

Очи...

Ухо и Нос опустили су се за тренутак. Као да су одахнули. Противудар је успео. Људи су кренули напред.

Сада су се покренуле и мутне Очи града.

— Погледајте, капетане! Окна!

— Шта?

— Окна на оним кућама. Видео сам кад су се преокренула.

— Ја нисам приметио.

— Као да су се променила. Променила су боју. Била су тамна а сада су светла.

— Мени изгледају као обична квадратна окна.

Улицом, испод окана, ишла су два човека. Извидница. Иза њих, на одстојању које је захтевало опрезност, корачало је осталих седам космонаута. Одећа им је била бела, лица ружичаста, очи плаве. Ишли су усправно, на задњим удо

вима, држећи у предњим метално оружје. Ноге су им биле у обући. Биле су то особе мушког пола с очима, ушима, устима и носевима.

Окна задрхташе и сузише се, а затим се раширише као зенице без бројних очију.

— Кажем вам, капетане, за окна...

— Напред.

— Ја се враћам у ракету.

— Мистер Смите!

— Не намеравам да упаднем у клопку.

— Бојиш се пустог града?

Остали се збуњено насмејаше.

— Смејте се ви само, смејте!

Улица је била калдрмисана — сваки камен три палца широк, шест дугачак. Једва приметно улица се улегла. Мерила је дошљаке. У подземном машинском одељењу црвена стрелица додирнула је бројке 178, 210, 154, 201, 198 фунти. Сваки мушкарац био је измерен, резултат мерења записан и намотан на калем, белешка је клизнула ниже, у исти такав мрак.

Сада се пробудио читав град. Вентили су усисавали и избацивали ваздух а с њим и мирис дувана што се ширио из уста дошљака, мирис зеленог сапуна којим су зрачиле њихове руке. Чак и њихове очне јабучице испуштале су таман

Улицама мртвог града корачала су два човека — извидница.

ИМЕ МУ ЈЕ БИЛО А И САДА ЈЕ: ОСВЕТА.

мирис који се једва могао осетити. Али, град та је хватао и одмах слао доле да би подаци били што потпунији. Чак су и улице којима су ступали дошљаци упијале укус њихових ђонова. Сада је све било ту, спремно за последњи обрачун.

Кораци. Кораци у трку.

— Смите, назад!

— Нека вас ђаво носи!

— Ухватите га, момци!

Потрчали су за Смитом.

Мозак

Насред коловоза створио се отвор и капетан, који је трчао улицом, несташе у њему. Његов несташак нико није приметио. Једно сечиво расекло му је грло, друго груди. Његово тело било је за тили час очишћено од унутрашњих органа и постављено на сто. Циновски електронски микроскопи уперили су своје објективе на црвени сплет мишића, бестелесни прсти опипавали су његово срце које је још кучало.

Горе су средином улице трчали људи. Трчао је Смит. Људи су викали. Смит је викао. А испод њих испитивање се настављало. Најзад је Мозак сабрао резултате.

Да, то су људи. Људи из далеких света, с неке планете. С планете Земље. То су наши непријатељи. Људи које смо чекали двадесет хиљада година да бисмо им се осветили. Долазе са Земље која је пре двадесет хиљада година објавила рат Таолану. Земљани су нас држали у ропству и уништили страшном болешћу. А тада су одлетели у другу галаксију да би се спасли те исте болести којом су нас заразили, пошто су уништили наш свет. Они су заборавили тај рат и та времена, заборавили су и нас. Али, ми њих нисмо заборавили. То су наши непријатељи. Наше чекање је награђено.

— Смите, врати се!

Брже! Над црвеним столом на којем је лежало капетаново тело нове механичке руке дале су се на посао. У унутрашњост његовог тела унеле су органе од месинга, латуна, сребра, алуминијума, гуме и свиле. Златну мрежу убациле су под кожу, затим су поставиле ново срце, а у празну лобању платински мозак који је зујао и бацао сит не плавичасте искре. По читавом телу, кроз руке и ноге спроведене су жице. Тело је за трен ока поново чврсто зашито, резиви на врату, грудима и око лобање парафинирани и залечени. Све је савршено изведено, све је било као ново.

Капетан је сео и протегнуо се. — Станите!

Средином улице поново је трчао капетан. Извадио је револвер и опалио.

Смит је пао погођен у само срце. Остали су застали. Капетан им је притрчао.

— Какав идиот! Уплашио се мртвог града.

Сви су погледали капетана и њихове очи најпре су се рашириле а затим сузиле.

— Чујте ме, — рече он. — Треба да вам кажем нешто изванредно важно.

Освећа

И сада се град, који их је измерио, пробао и ољушио, који је истрошио све своје способности сем једне, спремао да искористи и ту последњу способност, способност да говори. Није говорио са злобом и мржњом накупљеном у својим зидовима, кулама, плочницима и коловозима. Проговорио је мирним гласом човека.

— Ја више нисам ваш капетан. И више нисам човек.

Људи устукнуше.

— Ја сам град — објасни им и осмехну се. — Чекао сам две стотине векова. Чекао сам синове синова њихових синова.

— Капетане!

— Не прекидајте ме. Ко ме је саздао? Мртви су ме створили. Древна раса која је некад овде живела. Народ који су Земљани уништили ужасном болешћу која се није могла лечити. И представници те древне расе, сањајући о дану када ће се, можда, Земљани вратити, подигли су овај град, и име му је било а и сада је Освећа. Град је подигнут на планини Тим на обали Мора Столећа, крај Планине Мртвих. Читав град је анализатор, нека врста лакмусове хартије за проверавање свих космонаута будућности који би овамо доспели. За двадесет хиљада година овде су се спустиле само две ракете. Једна из далеке галаксије Ент. Ње на посада била је проверена и пуштена из града неозлеђена. Исто се догодило и са посадом другог брода. Најзад сте ви стигли! Освећа ће бити потпуна. Ти људи умрли су пре две стотине векова али су иза себе оставили град, да вас он дочека.

— Капетане, да вам није рђаво? Можда би било боље да се вратите у брод?

Повраћац

Град задрхта. Коловоз се раствори и људи, вриштећи, пропадоше у таму. Падајући видели су блиставу сечива...

Време је протицало. А затим се зачу:

— Смит?

— Ја!

— Џенсен?

— Ја!

— Џон, Хатчисон, Спрингер?

— Ја, ја, ја!

Стајали су у близини ракете.

— Враћамо се на Земљу.

— Разумемо, капетане!

Резови на њиховим вратовима нису се могли приметити као ни њихова срца одлатуна, органи од сребра и танке златне нити нерава. Из њихових гласова избијало је једва чујно електрично зујање.

Десеторица космонаута журно су уносили у брод златне бомбе са разним бактеријама.

— Бомбе морају бити избачене на Земљу.

— Да, капетане!

Врата ракете су се затворила. Ракета је полетела.

Кад је тутањ мотора утихнуо, стаклене Очи града су потамнеле, Уво се опустило, циновски клипови у ноздрвама престали су да раде.

А ракета се удаљавала, постајући све мања и мања.

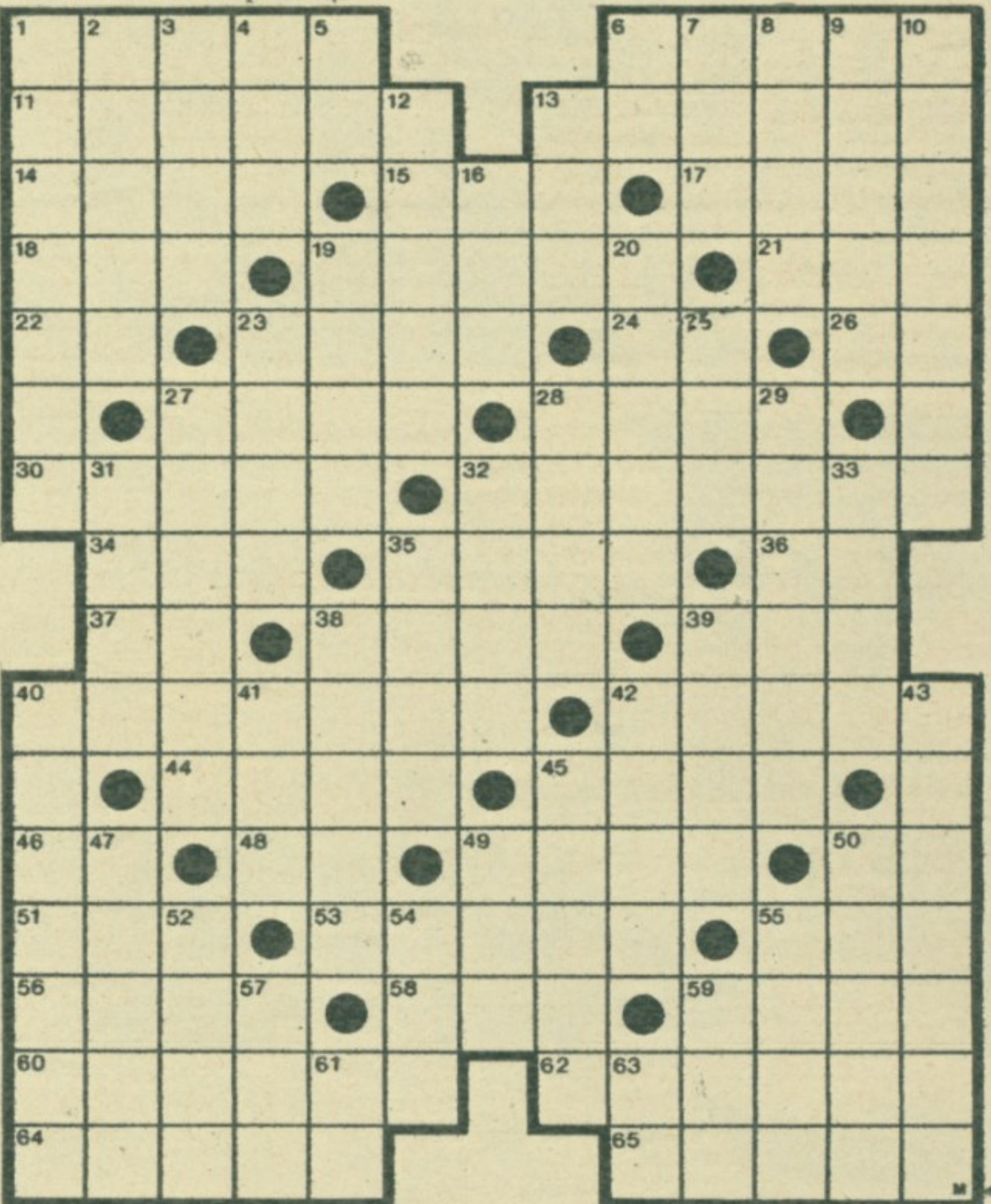
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) део птичјег тела (мн), 6) велико капиталистичко предузеће, 11) комадићи лаве, 13) град у Мароку, 14) сеоско подручје, 15) билијарски штап, 17) наша река, 18) спортска торба, 19) ваздушна лопта, 21) острво на Јадрану, 22) хемијски знак за иридијум, 23) гробница, 24) спортски првак, 26) лична заменица, 27) сок добијен цеђењем грожђа, 28) краћи назив за аутомобил, 30) главни град суседне земље, 32) збирка песама, 34) име Толстојеве јунакиње Карењине, 35) ниског раста, 36) немачка лична заменица, 37) двадесето и пето слово ћирилице, 38) експлозивно тело, 39) Ужичанин, 40) популаран назив за бразилске фудбалере, 42) речни рибари, 44) списи, 45) стабљика, 46) два сугласника, 48) неопходан зачин, 49) љиљан, 50) аутомобилска ознака за Зеницу, 51) енглески државник, учесник бурж. револуције (Џон), 53) видар, 55) тропска змија, 56) француско мушко име, 58) индустријска биљка, 59) име Маркса, 60) борац с биковима, 62) полуострво на северу Америке, 64) страна света, 65) јак ветар.

УСПРАВНО:

1) уметност старих Грка и Римљана, 2) земљорадник, 3) везник, 4) личност из Шекспирове трагедије, 5) италијански певач (Бано), 6) аутомобилска ознака за Титоград, 7) наша филмска глумица (Ева), 8) ударац, 9) Синајска гора, 10) пратилац, 12) Одисејева постојбина, 13) везник, 16) аждаја, 19) плитка стајаћа вода, 20) знаност, 23) наша прва филмска глумица, 25) део намештаја, 27) дашчице за покривање планинских кућа, 28) предворје, 29) познати немачки фудбалер, 31) наша планина и река, 32) озледе, 33) грчки бог љубави, 35) личност из стрипа, 38) део аутомобила, 39) полет, 40) планински венац у средњој Европи, 41) непозната у математици, 42) траг дивљачи, 43) нестваран, 45) једна птица, 47) складиште за жито, 49) боја за косу, 50) женско име, 52) један месец, 54) телефонски позив, 55) београдски фудбалски клуб, 57) страна мушког имена, 59) римски филозоф и песник (Тит Лукреције), 61) скраћеница за рукометни клуб, 63) четрнаесто и осамнаесто слово ћирилице.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) брет, 4) име, 7) стуб, 1, 10) „Травијата“, а, 11) обоа, 13) Ана, 14) Ртањ, 16) копно, б, 18) Лоара, т, 19) Суђурај, х, 22) сат, 24) нишан, 25) вез, 27) Кини, 29) лед, 30) бром, 31) ритови, 32) идеали, 33) очај, 34) бој, 36) стој, 37) Бан, 38) гамад, 40) ага, р, 41) Баранин, и, 43) шкарт, л, 45) Васја, 48) Кама, 49) пет, 51) улаз, р, 52) одгонетка, о, 53) Тара, 54) дар, 55) адут.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Милана Ракића 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милош Лазаревић.

Главни и одговорни уредник „Политичког забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60001-601-822. Годишња претплата у страниј валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Ф.ф. 112.—, Ш.фр. 70.—, Ш.п. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60011-628-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефон: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Милана Ракића 35/1, тел. 322-711. На основу нишане Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-82 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

НОВИ ЦЕНТАР ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ КОСМОСА.
ТУ, ПОД РУКОВОДСТВОМ ДОКТОРА ЗАРКОВА,
РАДЕ НАЈПОЗНАТИЈИ НАУЧНИЦИ И НАЈДА-
РОВИТИЈИ СТУДЕНТИ...

ТУ СУ И НАЈИСКУСНИЈИ ТЕХНИЧАРИ
КАО ШТО ЈЕ ДЕЈИ АРДЕН...

ДЕЈИ, ОВО
ЈЕ НОВА ЖИВО-
ТИЊСКА ВРСТА
ДОНЕСЕНА С
ВЕНЕРЕ. ХО-
КЕШ ЛИ ЈЕ
УПОТРЕБИТИ
ЗА ХОЛО-
ГРАМ?

НАДАМ СЕ
ДА НИЈЕ
ОПАСНА...

НЕКЕ
МЕ
УЈЕС-
ТИ?

НЕКЕ!
ЖИВА ЈЕ...
ДАЛИ ЈЕ
СМРЗНУ-
ТА!

У ЛАБОРАТОРИЈИ
СУ ПОСТАДИПЛОМЦИ!
ПОКАЖИ ИМ КАКО
СЕ ПРАВИ ХОЛО-
ГРАМ!

ДА ЛИ КО ОД
ВАС ЗНА КАКО
СЕ ДОБИЈА
ХОЛОГРАМ?

ТО ЈЕ НЕШТО
КАО ТРОДИМЕН-
ЗИОНАЛНА СЛИКА,
ЗАР НЕ? ВАС
БИХ РАДО
ТАКО СЛИ-
КАО!

ПОСТАВИЛИ СМО
ПРИМЕРАК ДОБИЈЕН
С ВЕНЕРЕ! САДА
ПРИСТУПАМО ПРАВ-
ЉЕЊУ ХОЛОГРАМА!

А КАКО СЕ ТО
РАДИ?

КОРИСТИМО ДВА
ЛАСЕРСКА ЗРАКА
ДА БИСМО ФИКСИРА-
ЛИ РИБУ НА
ФИЛМ...

...ХМ...
ВАН ДИЛВОРТЕ
НАДАМ СЕ ДА
ВАМ НЕ СМЕ-
ТАМ!

НЕ СПАВАМ,
МИС АРДЕН...
САМО СЕ ОДМА-
РАМ! СВАК' ЗНА
КАКО СЕ ПРАВИ
ХОЛОГРАМ! ПРЕД-
МЕТ СЕ ОСВЕТ-
ЉАВА ИЗ СТАЛ-
НОГ СВЕЛОС-
НОГ ИЗВО-
РА...

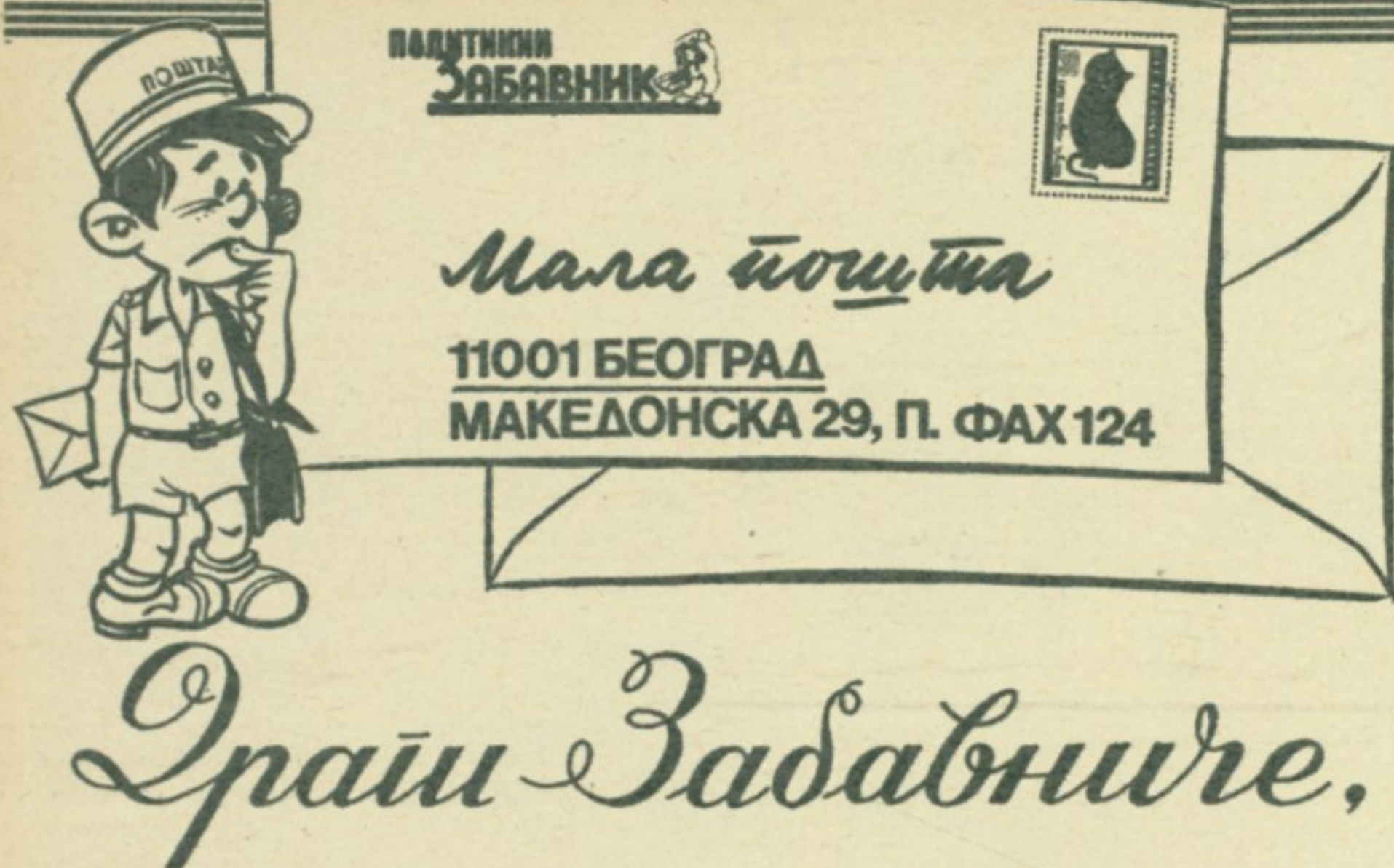
... ДОК СЕ ДРУГИ
ЛАСЕРСКИ ЗРАК УСМЕ-
РИ ПОД УГЛОМ ОД

45
СТЕПЕ-
НИ
И...

ХВАЛА,
ВАН ДИЛ-
ВОРТЕ!

ЈА САМ ПРЕДАВАЧ,
ВАН ДИЛВОРТЕ!

НАУКЕГ ПЕТКА: ХВАЛИСАВАУ!

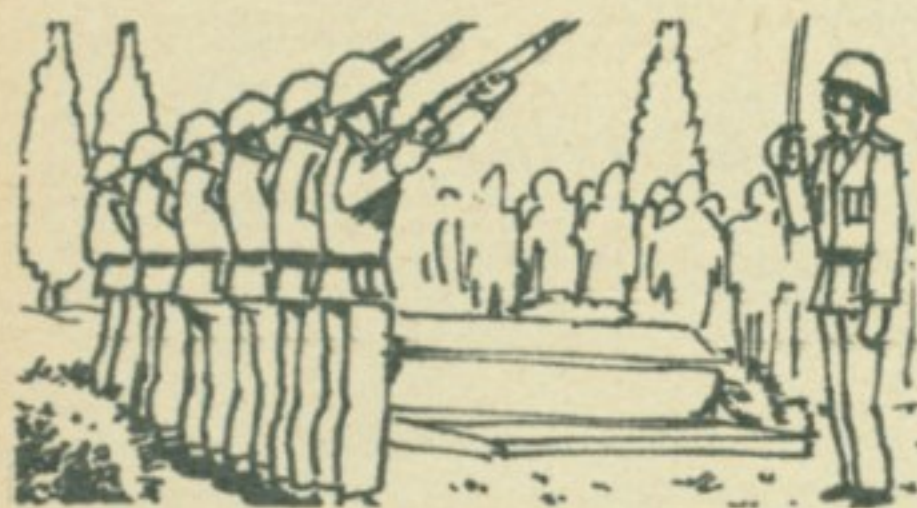

ТРИ ПЛОТУНА

Због чега се приликом сахране погинулог војника изнад његовог гроба испаљују три плотуна?

Томе Андреевски,
Битола

Овај обичај, који данас представља знак свечаног опроштаја с погинулим ратником, имао је некад сасвим друго значење. Нас тао је у време кад се ратови још нису водили тако беспштедно као данас и кад су били ограничени само на две зараћене државе. У случају кад у једном рату

битка траје дуго, заповедници противничких страна склопили би краткотрајно примирје да бисвој ног поља покупили рањенике и сахранили погинуле. Кад би то било обављено, испаљивана су

три плотуна — знак да борба може поново да почне и да се води до следећег примирја или победе једне од зараћених страна.

НАЈЛЕПШИ СВАТОВИ

Желио бих знати која је прва жена-херој у нашем народноослободилачком рату.

Заним Мујановић,
Теслић

Када је један батаљон Х крајишке бригаде успео да на Пркосима, на путу између Врточа и Кулен Вакуфа, пробије чврсту немачку одбрану, међу бомбашима који су силовито нападали налазила се и двадесетогодишња Марија Бурсаћ.

У Бригаду је дошла као неписмена пастирица, најстарија од четворо деце сиромашних родитеља из села Каменице код Дрвара где је рођена 1924. године. Чим је 27. јула 1941. плануо устанак у Босни, седамнаестогодишња Марија са своја два брата и сестром прикупља одећу за партизанае, пере и крпи рубље борцима, дочекује и испраћа чете. Иако је породица Бурсаћ живела у оскудици, није жалила ништа кад је требало помоћи борцима. Онога дана кад је

на фронт упућено и њено девојачко рухо, Марија је радосно узвикнула:

— Другови који одлазе у бој против фашиста су ми најлепши сватови!

У тешким тренуцима, кад би многи клонули духом, Марија би запеваала или повела коло. Постала је омиљена у селима око Дрвара. Почетком 1942. примљена је у СКОЈ. Тад је научила да чита и пише.

Марија је стално желела да је приме у борбену јединицу. Тако је ушла у састав Х крајишке бри-

гаде. Међутим, ни тада није била задовољна. Јављајући се увек као добровољац за смеле и опасне акције, Марија је постала бомбаш.

Онога дана када је бомбама јуришала на непријатељске бункере имала је двадесет година. Успела је да убаци бомбе у два немачка бункера. Међутим, један борац недалеко од ње пао је од непријатељског куршума. Када је покушала да га изнесе из ватреног окршаја, Марију је оборио погодак из немачког бацача. Неколико дана касније издахнула је ова храбра и увек насмејана девојка, прва жена-херој народноослободилачког рата.

СВЕ О БОКСУ

Молим те да у Малој пошти објавиш адресу на коју могу да се обратим да бих купио књигу „Све о боксу“ Радивоја Марковића, као и цијену ове књиге.

Енес Каменчић,
Зеница

Књигу „Све о боксу“ познатог новинара Радивоја Марковића можете набавити поузећем од НИП „Спортска књига“, Македонска 19, 11000 Београд. Цена књиге је 60 динара.

РИБЕ У МИЊУШАМА

Желела бих да знам откад се употребљавају минђуше.

Лидија Петричевић,
Опатија

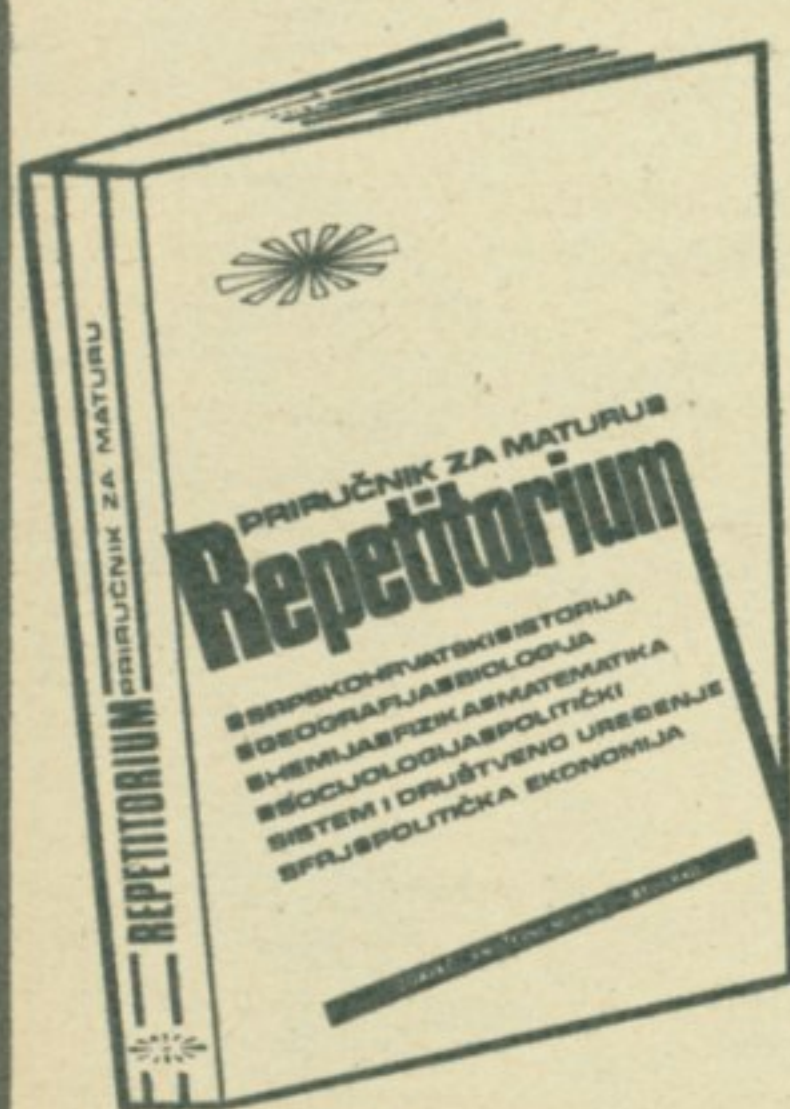
Минђуше су биле у моди и код старих културних народа, а носиле су их као украс не само жене, него и мушкарци. Оне су имале разне облике. И данас има мушкараца који носе минђуше, нарочито у примитивним племенима. У старом Египту најрадије су се носиле минђуше са драгим камењем, док су Грци волели да минђуше представљају леп резбарски рад. У старом Риму минђуше су сматране као велики луксуз јер су обично биле веома скупоцене. Сенека помиње да су неке жене носиле минђуше које

су вределе колико имања три патрицијске породице. Плаут је исмеђавао мушкарце из Картагине што су носили минђуше, али то није ништа сметало да их у Риму једно време носе и мушкарци. То је трајало све док император Александар Север (280—235) није забранио да мушкарци носе минђуше јер је сматрано да је то за њих недостојно.

У средњем веку поново је завладала мода да мушкарци носе минђуше. У доба француског краља Анрија II, средином 16. века, жене су носиле минђуше у оба ува а мушкарци у једном. И у Наполеоновој војсци било је војника који су такође носили минђуше. За време Наполеона III биле су у моди минђуше-акваријуми. То су биле две мале стаклене кугле пуне воде у којима су пливале две ситне златне рибе. Међутим, та мода је била кратког века. Касније је завладала мода да се меће што веће драго камење, а да се метални део занемарује.

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре. Репетиторијум можете добити поузећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

